

Til
Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering

Dokumenttype
Rapport

Maj 2018

PULJEN TIL UDBRE- DELSE AF BROBYGNING EVALUERING

RAMBOLL

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	RESUME	2
1.1	Hvilke resultater har projekterne opnået såvel som puljen samlet set? (hovedspørgsmål 1)	3
1.2	Hvilken grad er det lykkedes erhvervsskoler og kommuner at gennemføre projekterne som planlagt? (hovedspørgsmål 2)	4
1.3	I hvilken grad, og hvordan understøtter brobygningsindsatsen de unges progression i mod ordinær uddannelse eller job? (hovedspørgsmål 3)	5
1.4	I hvilken grad har implementeringsgrebene understøttet implementeringen af brobygning? (hovedspørgsmål 4)	7
1.5	Anbefalinger til implementering af brobygning	8
2.	INDLEDNING	11
2.1	Indsatsens kernelementer og minimumskrav	12
2.2	Evalueringsstemaer	12
2.3	Datagrundlag for evalueringen	13
2.4	Læsevejledning	13
3.	RESULTATER	14
3.1	Opfyldelsen af målsætningerne i projekterne og samlet set	14
4.	FIDELITET I IMPLEMENTERINGEN	23
4.1	Oversigt over implementeringen af kernelementer	24
4.2	Kerneelement 1: Foregår på en erhvervsskole	25
4.3	Kerneelement 2: Den unge får en uddannelsesmentor	27
4.4	Kerneelement 3: Indeholder snusepraktikker på virksomheder og uddannelsessteder	28
4.5	Kerneelement 4: Indeholder opkvalificering i dansk og matematik	31
4.6	Kerneelement 5: Den unge får en fastholdelsesmentor	33
4.7	Minimumskrav	35
4.8	Drivkræfter og barrierer i implementeringen	38
4.9	Anbefalinger til implementering af indsatsen	42
5.	HVORDAN STYRKER INDSATSEN DE UNGES PROGRESSION?	45
5.1	I hvilken grad styrker indsatsen de unges progression?	45
5.2	Kerneelement 1: Placering på erhvervsskolen	46
5.3	Kerneelement 2: Uddannelsesmentor	56
5.4	Kerneelement 3: Snusepraktikker	60
5.5	Kerneelement 4: Opkvalificering i dansk og matematik	62
5.6	Kerneelement 5: Fastholdelsesmentor	64
6.	IMPLEMENTERINGSGREB	66
6.1	Opstartsstøtte	67
6.2	Ambassadørkorpset	68
6.3	Netværksaktiviteter	69
6.4	Kompetenceudvikling - mentorkurser	70
6.5	Anbefalinger til forbedringer af implementeringsgreb	71
7.	BILAG	73
7.1	Bilag A: Oversigt over kommuner og erhvervsskoler i projektet	73
7.2	Bilag B: Datagrundlag	74
7.3	Bilag C: Metode – kvantitativ analyse	77
7.4	Bilag D: Oversigt over kommunernes fidelitet i implementeringen	80

1. RESUME

I denne evalueringsrapport præsenterer Rambøll Management Consulting (herfra Rambøll) den afsluttende evaluering af puljen for brobygning til uddannelse. Puljen for Brobygning til Uddannelse er udmøntet af Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR) og Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) og har haft til formål at udbrede brobygningsforløb som tilbud til uddannelsesparate unge under 30 år.

Alle projekter i puljen brobygning til uddannelse har skullet implementere en række kerneelementer, der knytter sig til indsatsen, og tilsammen vurderes at styrke den unges vej til uddannelse. Desuden er der opstillet fem minimumskrav til organiseringen af indsatsen for de deltagende projekter. Endelig er projekterne blevet tilbudt for to typer af implementeringsstøtte til implementering af brobygningsforløb:

1. **Økonomisk støtte til implementering af brobygningsforløb** i form af midler til bl.a. frikøb af medarbejdere på erhvervsskoler og jobcentre til at varetage opgaven, indretning af lokaler og indkøb af undervisningsmateriale.
2. **Processtøtte** i form af implementeringsunderstøttende aktiviteter (implementeringsgreb), der giver kommuner og skoler ekstern vejledning og støtte til opstart og implementering af brobygningen.

Tablet 1-1: Oversigt over kerneelementer i brobygning

Kerneelementer i indsatsen	Minimumskrav til organisering af indsatsen
 1: Foregår på en erhvervsskole	 1: Kommunen/kommunerne og erhvervsskolen skal indgå bindende aftaler om et fast antal brobygningspladser for minimum et år ad gangen
 2: Den unge får en uddannelsesmentor	 2: Jobcentrets sagsbehandler møder de unge på erhvervsskolen
 3: Indeholder snusepraktikker	 3: Der skal udpeges projektledere og tovholdere for brobygningsforløbet
 4: Indeholder opkvalificering i dansk og matematik	 4: Der skal nedsættes en tværgående styregruppe for projektet
 5: Den unge får en fastholdelsesmentor	 5: De deltagende kommuner skal hver især som udgangspunkt visitere mindst 25 pct. af målgruppen for projektet

Evalueringen af puljen brobygning har til formål at besvare følgende hovedspørgsmål:

1. Hvilke resultater har projekterne opnået såvel som puljen samlet set?
2. I hvilken grad er det lykkedes erhvervsskoler og kommuner at gennemføre projekterne som planlagt?
3. I hvilken grad og hvordan understøtter brobygningsindsatsen de unges progression i mod ordinær uddannelse eller job?
4. I hvilken grad har implementeringsgrebene understøttet implementeringen af brobygning?

Datagrundlaget for evalueringen udgøres af *registerdata* fra DFDG og Danmarks Statistik, *surveydata* fra surveys målrettet projektledere, tovholdere og unge, samt *kvalitative data* fra "deep dives"¹ på syv brobygningsprojekter. For en nærmere beskrivelse af datagrundlaget henvises der til bilag B.

Evalueringen er gennemført i perioden fra fjerde kvartal 2016 til andet kvartal 2018, og resultaterne heraf er afrapporteret i denne rapport. I følgende afsnit præsenteres de centrale konklusioner fra hver delanalyse, og kapitlet afsluttes med anbefalinger til implementering af indsatsen. For en guide til, hvordan du implementerer brobygning til uddannelse, henvises der til pixi-publikationen om brobygning, der kan findes på Star.dk

1.1 Hvilke resultater har projekterne opnået såvel som puljen samlet set? (hovedspørgsmål 1)

Evalueringen viser, at:

- **Mål 1:** 25 pct. af de uddannelsesparate unge visiteres til brobygning. I projektet er 26 pct. af det samlede antal uddannelsesparate unge i de deltagende kommuner blevet visiteret til indsatsen. Dette dækker desuden over en betydelig variation på tværs af de deltagende projekter rækkende fra 100 pct. helt ned til 10 pct.
- **Mål 2:** 50 pct. af de unge, der visiteres, påbegynder uddannelse senest seks måneder efter brobygning. I projektet overgår 33 pct. af unge i indsatsen til uddannelse 6 måneder efter brobygningsforløbet. Dette dækker ligeledes over en betydelig variation på tværs af projekterne rækkende fra 48 pct. til 24 pct. Det er dog vigtigt at have in mente, at de 33 pct. kun afspejler knap halvdelen af deltagerne i brobygning, da det på nuværende tidspunkt ikke har været muligt at følge alle deltagere i seks måneder efter brobygning.
- På tværs af projekterne er det ca. 14 pct. af de unge, der kommer i beskæftigelse seks måneder efter brobygningsforløbet. Ligesom for overgang til uddannelse er der ligeledes stor variation i overgangen til beskæftigelse, der går fra 25 pct. ned til 6 pct.
- **Samlet set** er 46 pct. af unge i brobygningsforløbet overgået til enten uddannelse eller beskæftigelse seks måneder efter forløbet. Dermed lægger det samlede resultat sig tæt op af resultatet fra videnspilotten², hvor 53 pct. overgik til enten uddannelse eller beskæftigelse.
- **Mål 3** består i, at den valgte model for udbredelse af brobygning, herunder implementeringsgreb, understøtter implementering og forankring af brobygning som indsats til uddannelsesparate unge i deltagerkommuner. Rambølls vurdering er overordnet, at den valgte model for udbredelse af brobygning er den rigtige. Det skyldes for det første, at der blandt projektlederne er en grundlæggende tilfredshed med den supplerende støtte, hvilket også afspejles i, at projektledere og tovholdere generelt ikke giver udtryk for, at de har savnet supplerende aktiviteter til at understøtte implementeringen. For det andet, at puljens mål delvist er indfriet. Endelig har der været stort fokus på at formidle kernelementer og minimumskrav hele vejen igennem projektperioden, og både elever og professionelle bekræfter samlet set, at der er en sammenhæng mellem kernelementer og den progression, eleverne oplever.
- 11 af projektets 14 projekter har valgt at forankre brobygningsindsatsen

¹ I forbindelse med deep dives blev der gennemført fokusgruppeinterviews med følgende respondenter: unge, projektledere, tovholdere, nøglepersoner, proceskonsulenter, ambassadører

² STAR igangsatte primo 2013 et stort udviklingsprojekt, Brobygning til Uddannelse, som havde fokus på at indsamle viden om, hvordan brobygningsforløb virker og hvorfor de virker. I videnspilotten deltog 12 projekter.

Ovenstående resultater skal dog ses i lyset af, at resultaterne vedr. mål 2 er baseret på en mindre andel af den samlede indsatsgruppe (46 pct.), hvilket skyldes forsinkelser i DREAM-data. Den data, beregningerne er foretaget på baggrund af, er kun opdateret til og med januar 2018. Efter som statutidspunktet er seks måneder efter endt brobygningsforløb, udelukkes en stor del af den samlede indsatsgruppe dermed fra beregningerne. Ud af den gruppe, der er DREAM-data for, må det også forventes, at der er en overvægt af unge, som har været i brobygningsforløbet i starten af projektperioden, hvor indsatsen endnu ikke var fuldt implementeret, hvilket muligvis kan have påvirket resultaterne negativt. Resultaterne kan derfor ændre sig, hvis resultatanalysen gentages med supplerende data på et senere tidspunkt.

1.2 Hvilken grad er det lykkedes erhvervsskoler og kommuner at gennemføre projekterne som planlagt? (hovedspørgsmål 2)

Evalueringen viser, at:

- Implementeringen af brobygning er kompleks, da den kræver, at der tilrettelægges en indsats, der skal favne en svag målgruppe med mange forskelligartede udfordringer. Derudover kræver implementeringen af brobygning et nyt og mere omfattende samarbejde mellem jobcentre og erhvervsskoler.
- Kernelement 1 (Forankring på en erhvervsskole), kernelement 2 (Uddannelsesmentor) og kernelement 3 (snusepraktikker) er blevet implementeret med en høj grad af fidelitet. Fidelitet henviser til graden af nøjagtighed, hvormed en indsats er implementeret, og er med andre ord et udtryk for, at kernelementerne i indsatsen er blevet implementeret efter intention.
- Kernelement 4 (opkvalificering i dansk og matematik) og kernelement 5 (fastholdelsesmentor) er i nogen grad blevet implementeret. Blandt de primære årsager til dette er stort spænd i elevernes sociale og faglige færdigheder, hvilket gør det svært at tilrettelægge undervisning og praktikker samt en delvis nedprioritering af fastholdelsesmentorordningen, som følge af økonomiske hensyn. Øvrige årsager er angivet i Tabel 1-1 nedenfor.
- Der er begrænset spredning i fideliteten af kernelementerne 1, 2 og 4 på tværs af projekterne, mens der til gengæld er stor spredning i fideliteten for kernelement 3 og 5.
- Der er tæt på ingen eller kun begrænset forskel i fidelitet på projekter med erfaring fra videnspiloten og projekter uden forudgående erfaring. Vi kan på baggrund af vores data altså ikke konkludere, at projekter med erfaring fra videnspiloten har opnået højere fidelitet end resten af puljens projekter.
- Projekterne har indenfor rammerne af kernelementerne og minimumskravene tilpasset implementeringen af indsatsen lokalt til deres forhold, hvilket de mange forskellige tilgange til kernelementerne beskrevet i kapitel 4 og 5 vidner om. En lokal tilpasning som Rambøll vurderer er vigtigt for indsatsens effekt, da lokale forhold (fx placeringen af erhvervsskoler og jobcentre) og forskellige organiseringsformer (projekter med mange/få samarbejdspartnere) nødvendiggør en vis fleksibilitet og lokal tilpasning i implementeringen af indsatsen.
- Minimumskravene overordnet set er blevet implementeret med en høj grad af fidelitet, og den væsentligste variation består i, at en del projekter ikke har samtlige af aktører repræsenteret i styregruppen, som er nævnt i den oprindelige projektbeskrivelse. Dertil er der projekter, hvor sagsbehandlere ikke altid har holdt samtaler med de unge på erhvervsskolen.

I følgende oversigt fremgår de løsninger projekterne har udviklet for at håndtere specifikke udfordringer relateret til implementeringen af indsatsen.

Table 1-2: Oversigt over udfordringer og løsninger i implementeringen af kernelementer

Kernellement	Udfordringer	Løsning
#1 Foregår på en erhvervsskole	<p>Oplevelse af os-og-dem opdeling mellem brobygnings elever og erhvervsskoleelever kan føles stigmatiserende for brobygnings eleverne.</p> <p>Heterogen målgruppe med mange forskellige udfordringer og behov, kan gøre det svært at tilrettelægge et fuldt og fast skema for alle.</p> <p>Sikre løbende optag.</p> <p>Pauser i aktiviteter mellem endt brobygningsforløb og påbegyndt uddannelse kan forårsage frafald.</p>	<p>Placering af brobygnings elevernes lokaler tæt på skolens øvrige undervisning.</p> <p>Fleksibilitet i tilrettelæggelsen af timer understøtter et skema, tilpasset den enkelte.</p> <p>Dagligt eller ugentligt optag sikrer flow af elever, som understøtter implementeringen.</p> <p>Tilpasning og/eller forlængelse af brobygningsforløb, så "huller" i overgangen til anden uddannelse undgås.</p>
#2 Den unge får en uddannelsesmentor	Ingen særlige udfordringer	
#3 Indeholder snusepraktikker	<p>Manglende oplevelse af snusepraktikkernes relevans hos de unge fører til fravær.</p> <p>Brobyggeres utryghed ved at skulle indgå i individuelle praktikker</p> <p>Begrænset samarbejde med erhvervsskoler og virksomheder om etablering af praktikpladser</p> <p>EUD-reformens, sommer- og vinteroptag gør introforløb sjældnere, hvilket besværliggør uddannelsespraktik.</p>	<p>Strategier målrettet nedbringelse af fravær.</p> <p>Individuelle praktikmatch.</p> <p>Gruppepraktikker til unge med nervøsitet for at møde nye mennesker.</p> <p>Udnyttelse af undervisernes netværk udi lokaler virksomheder og uddannelsesinstitutioner.</p>
#4 Opkvalificering i dansk og matematik	<p>Stort spænd i elevernes faglige kompetencer.</p> <p>Få elever oplever at blive bedre til dansk og matematik som følge af højt fravær eller oplevelsen af, at niveauet i undervisningen er for lavt.</p> <p>Variierende fremmøde udfordrer tilrettelæggelsen af undervisningen.</p>	<p>Differentieret undervisning (pba. FVU og/eller EUD-screening, individuelle læringsplaner).</p> <p>Niveauopdelte elevhold.</p> <p>Sociale og fælles tiltag med henblik på at styrke relationer og nedbringe fravær</p>
#5 Den unge får en fastholdelsesmentor	<p>Fastholdelsesmentorordningen opleves som ressourcetung, hvilket medvirker at den nedprioriteres.</p> <p>Manglende efterspørgsel eller usikkert kendskab til fastholdelsesmentorordningen.</p>	<p>Øget prioritering og betoning af fastholdelsesmentorordningen, som et afgørende værn imod frafald.</p> <p>Drejebog/plan for tildeling af fastholdelsesmentor ved overgang til uddannelse.</p>

1.3 I hvilken grad, og hvordan understøtter brobygningsindsatsen de unges progression i mod ordinær uddannelse eller job? (hovedspørgsmål 3)

Evalueringen viser, at:

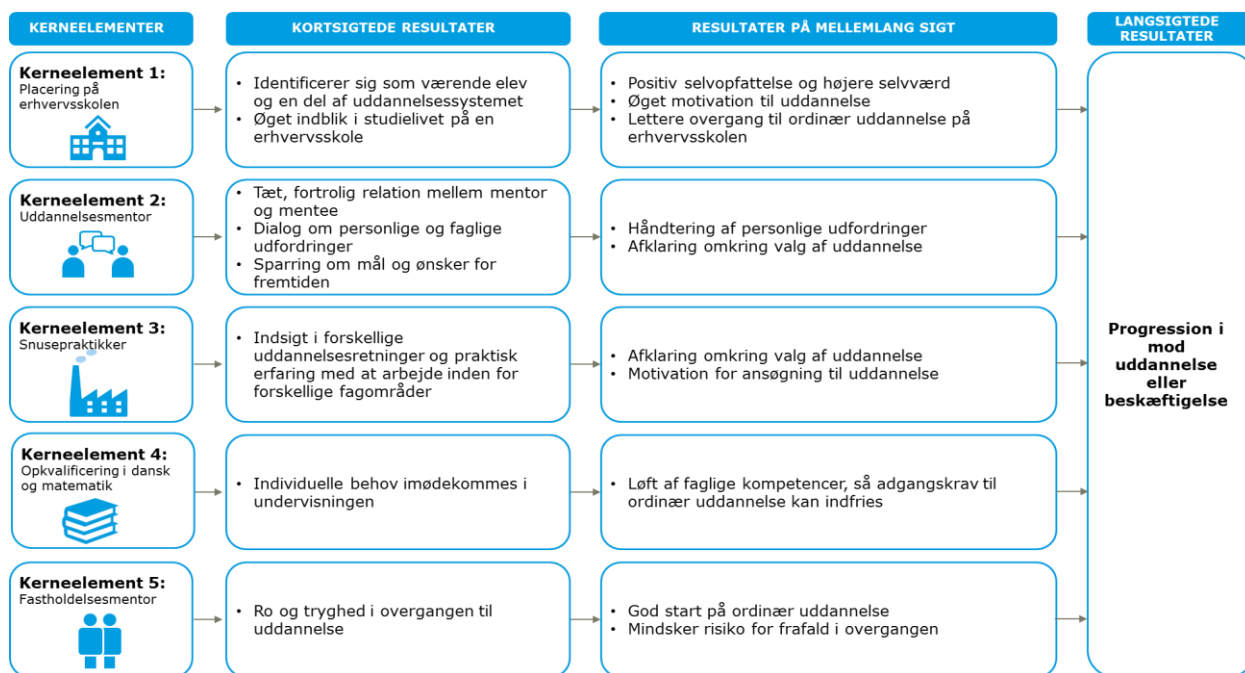
- Brobygningsindsatsen er med til at skabe progression for de unge. Det bekræftes af de unge selv, hvoraf 62 pct. vurderer, at brobygning i nogen grad eller høj grad har gjort dem klar til at gennemføre en uddannelse.
- Særligt **uddannelsesmentoren** (kerneelement 2) har i følge de unge og medarbejderne i projekterne en afgørende rolle for de unges progression. Mentoren bliver af de unge beskrevet som den person, de kan tale om alt med og læse af på, når de har det svært

samt søge råd og støtte hos, når de står overfor konkrete udfordringer, f.eks. misbrug og hjemløshed. Når uddannelsesmentoren hjælper de unge med at håndtere personlige udfordringer, kan det give de unge større ro til at fokusere på brobygning og videre uddannelse. Størstedelen af de unge vurderer således, at deres mentor har været nærværende (91 pct.) og kunne forstå (92 pct.) og hjælpe dem med at løse deres personlige problemer (77 pct.).

- **Forankringen på erhvervsskolen** (kernelement 1) i væsentligt grad bidrager til de unges progression ved, at de unge indgår i et uddannelsesmiljø, hvori de får indblik i studielivet, og ser rollemodeller på gangene i form af de øvrige elever. Det bidrager til identitet og tilhørsforhold, og understøtter en mere positiv selvopfattelse, der hjælper til at få de unge væk fra dårlige mønstre. Dette er dog dels betinget af, at brobygningsforløbet placeres tæt på det ordinære uddannelsesmiljø. Ellers er der risiko for, at der opstår en os-og-dem opdeling mellem brobygningselever og de øvrige elever, som kan føles stigmatiserende for brobygningseleverne.
- **Snusepraktikker** (kerneelement 3) i høj grad også bidrager til progression for de unge. Muligheden for at prøve sig selv af indenfor forskellige fag og på arbejdspladser er med til at afklare deres valg af uddannelse og beskæftigelse (69 pct.), og derigennem skabe progression hos de unge. For at snusepraktikken kan føre til afklaring fremhæves det dog på tværs af projektledere, proceskonsulenter og sagsbehandlere, at der i videst muligt omfang skal tages højde for den enkelte unges behov og interesser i forbindelse med snusepraktikkerne, da det ellers kan føre til højt fravær.
- **Fastholdelsesmentoren** (kerneelement 5) er også med til at skabe progression og fastholde de unge i uddannelse. Både uddannelses- og fastholdelsesmentorer samt de unge selv fremhæver, at fastholdelsesmentor har en særlig vigtig rolle i overgangen fra brobygning til uddannelse. Ved at rådgive de unge i, hvordan de takler opstarten på en nye uddannelsesinstitution, er fastholdelsesmentoren med til at give den unge tryghed i overgangen og en tro på, at den unge godt kan klare sig i den ordinære uddannelse. Flere unge giver således udtryk for, at fastholdelsesmentorens støtte giver dem en tryghed i overgangen. Det gælder særligt, når det er uddannelsesmentoren som overgår i rollen til fastholdelsesmentor.
- Endelig bidrager **opkvalificering i dansk og matematik** (kerneelement 4) også til progression for de unge. Dette gælder dog primært den lille gruppe af unge (12 pct.), som vurderer, at de har behov for at blive bedre til at læse, skrive og regne. Det er typisk gruppen af unge, som er motiverede for at søge videre på uddannelse, men enten mangler kompetencerne eller gennemsnittet. Af samme grund vurderer kun 16 pct. af de unge, at de er blevet bedre til dansk, og kun 22 pct. af de unge, at de er blevet bedre til matematik. På grund af det begrænsede behov, har mange undervisere valgt at tilpasse undervisningen til den enkelte unges behov, og fx har unge, der har søgt job, fået mulighed for at arbejde med deres CV.

Hvordan de fem kernelementer bidrager til de unges progression er illustreret i Figur 1-1.

Figur 1-1: Forandringsteori for indsatsen

1.4 I hvilken grad har implementeringsgrebene understøttet implementeringen af brobygning? (hovedspørgsmål 4)

I projektet har følgende implementeringsgreb fundet anvendelse:

	Opstartsstøtte (Opstartsworkshop, Opstartskittet)		Proceskonsulentstøtte
	Mentorkurser		Netværksaktiviteter (Netværksseminarer/projektledermøder)
	Ambassadørordning		Monitorering (Dashboard/statusopgørelser)

Efter aftale med STAR, har vi gennemført en kvantitativ og kvalitativ analyse af følgende fire implementeringsgreb: opstartsstøtte, ambassadørkorps, netværksaktiviteter, kompetenceudvikling/mentorkursus. Konkret er det blevet undersøgt, hvordan og i hvilken grad implementeringsgrebene i projektet har bidraget til at understøtte implementeringen af indsatsen.

Evalueringen peger på, at:

- Implementeringsgrebene overordnet set har bidraget til implementeringen af indsatsen.
- Særligt fremhæves netværksaktiviteterne som værende effektive til at understøtte implementeringen af indsatsen. Netværksaktiviteterne giver mulighed for erfaringsudveksling om faglige problemstillinger relateret til implementeringen af indsatsen. Det giver inspiration til egen praksis at få indblik i andres projektets udfordringer og løsninger.
- Derudover har ambassadørerne været et effektivt greb til at understøtte projekternes implementering af indsatsen gennem praksisnær sparring, hvor ambassadørerne aktivt har gjort brug af egne erfaringer med brobygning. Enkelte projekter har dog i mindre grad gjort brug af ambassadørerne, da projekternes tidligere erfaringer med brobygning fra videnspilotten har begrænset behovet for en ambassadør.

- Opstartsstøtten har i nogen grad understøttet implementeringen af indsatsen. *Opstartworkshoppen* gav ifølge projektlederne og tovholderne et godt afsæt med fælles dialog og forståelse for roller og opgaver i brobygningsprojektet. Derudover fik medarbejderne fælles forståelse af formål, baggrund og indhold i projektet. Til gengæld har opstartskittet haft begrænset betydning for implementeringen af projektet. Det skyldes primært manglende behov for opstartskittet, som følge af, at de fleste projekter allerede havde erfaringer med brobygning.
- Sammenlignet med de øvrige greb er mentorkurserne det mindst effektive implementeringsgreb. Det skyldes dels, at flere projekter allerede har erfarne mentorer, og dels, at der var for lidt fokus på konkrete redskaber og træning, som kunne anvendes på praksisniveau.

I tolkningen af resultaterne skal der tages højde for, at 71 pct.³ af projektlederne og tovholderne i projektet vurderer, at de før projektet havde erfaring med brobygning. Størstedelen af projekternes behov for supplerende støtte må forventes at være mindre end helt nyopstartede projekter, hvilket kan skabe bias i projektledernes og tovholdernes besvarelser.

1.5 Anbefalinger til implementering af brobygning

På baggrund af overstående analyser har Rambøll formuleret følgende anbefalinger, der kan understøtte implementeringen af brobygningsforløb.

Tabel 1-3: Anbefalinger til implementering af brobygningsforløb

Kerneelement/ minimumskrav	Anbefaling
Foregår på en erhvervsskole 	Undgå isolation <ul style="list-style-type: none"> - Der er variation i, hvorvidt brobygningsseleverne har lokaler tæt på eller langt fra erhvervsskolens øvrige elever. Som vi har uddybet i afsnit 1.2, er der argumenter for og imod afsides lokaler, men generelt viser projekternes erfaringer, at jo tættere lokalerne er på det ordinære campusmiljø, jo bedre vurderer elever og undervisere placeringen. Det skyldes, at eleverne i højere grad føler sig som en del af erhvervsskolen, hvis deres dag foregår side om side med de øvrige erhvervsskoleelever. Hav en plan for opskalering af brobygningspladser <ul style="list-style-type: none"> - En tilstrækkelig volumen af elever er vigtig for implementeringen, fordi det påvirker, hvordan eksempelvis dansk- og matematikundervisningen kan tilrettelægges. Derfor skal der være et vedvarende flow i visitationen, hvilket kan betyde, at der på et tidspunkt kan komme til at mangle pladser eller kapacitet. Derfor kan det anbefales at have en plan klar for udvidelse af pladser og undervisningsstab. Tilsvarende er det også nødvendigt at lægge en plan i tilfælde af, at der <i>ikke</i> er tilstrækkeligt volumen i visitationen af unge.
Uddannelsesmentor 	Vær fleksibel i udbuddet af mentorer <ul style="list-style-type: none"> - Der er enighed om, at relationen mellem mentor og mentee er afgørende for samarbejdet og udbyttet – både hvis man spørger projektledere, mentorer og elever. Derfor kan det have værdi at give de unge en vis valgfrihed ift., hvem de får som mentor, så man sikrer det bedste match. Dette har man haft succes med hos eksempelvis EUC Nord, hvor de unge kan vælge at have en underviser som mentor, såfremt de får en god relation til den pågældende underviser.
Snusepraktikker	Etablér en klar strategi for håndtering og forebyggelse af fravær <ul style="list-style-type: none"> - Fravær har på tværs af flere projekter været en øjenåbner, som har betydet, at de i projekterne har været nødt til undervejs at justere deres model for snusepraktik-

³ 41 pct. af projektlederne og tovholderne vurderer, at de havde *indgående* erfaring med at arbejde med brobygning inden projektet, mens 30 pct. vurderer, at de havde *nogen* erfaring med at arbejde med brobygning. Kun 26 pct. svarer, at de ikke havde arbejdet med brobygning før projektstart. De resterende 2 pct. har angivet *ved ikke*.

	<p>ker. Af denne grund anbefales det, at projekterne fra start har en strategi for, hvordan fravær forebygges og hvordan man tilrettelægger indsatsen, så den kan bære en vis mængde fravær.</p> <p>Overvej at kombinere snusepraktikker med korte endagspraktikker i grupper</p> <ul style="list-style-type: none"> - Flere projekter bemærker, at en del af målgruppen ikke er mødestabile nok til, at de vil sende dem ud i længerevarende praktikforløb. Andre projekter har problemer med volumen af praktikpladser til de unge. Af denne grund kan man overveje at afholde korte endagspraktikker, hvor de unge bliver introduceret til en uddannelse i grupper. Disse praktikker er lette for de unge at møde op til, og det kræver mindre at få alle med, hvis dette er en udfordring hos projektet. <p>Match snusepraktikker med den enkelte unges behov og interesser.</p> <ul style="list-style-type: none"> - For at snusepraktikken kan føre til afklaring fremhæves det på tværs af projektledere, proceskonsulenter og sagsbehandlere, at der skal tages højde for den enkelte unges behov og interesser i forbindelse med snusepraktikkerne. Flere interviewpersoner oplever således, at snusepraktik kan føre til fravær, hvis den unge ikke har interesse for praktikstedet. Fravær medfører, at aktiviteten ikke vil bidrage til den unges afklaring og progression. Forsøg derfor at matche snusepraktikker med den enkel unges behov og interesser.
<p>Opkvalificering i dansk og matematik</p> 	<p>Differentier undervisningen</p> <ul style="list-style-type: none"> - En udfordring på tværs af projekterne handler om, at målgruppen har en stor faglig spændvidde, og at det derfor er svært at afholde undervisning, der har en høj værdi for samtlige elever. En løsning på denne problematik er at differentiere undervisningen ved at niveauiddele eleverne. Dette kræver en vis volumen af elever, hvis holdene for de forskellige niveauer skal have en tilstrækkelig størrelse. Til gengæld kan det imødegå en central udfordring, og flere projekter har haft succes med denne løsning. <p>Hav andre relevante aktiviteter og undervisning til unge som ikke har brug for opkvalificering i dansk og matematik</p> <ul style="list-style-type: none"> - Erfaringen fra projektet viser, at en begrænset del af unge (12 pct) efterspørger opkvalificering i dansk og matematik. Hav derfor relevante aktiviteter eller øvrige tilbud for de unge, som ikke efterspørger dansk- og matematikundervisning, fx ved at give plads til at arbejde med CV eller mindfulness træning.
<p>Fastholdelsesmentor</p> 	<p>Informér de unge om fastholdelsesmentorordningen</p> <ul style="list-style-type: none"> - En stor andel af de unge, som har besvaret vores ungesurvey, er uvidende om, hvorvidt de har fået stillet en fastholdelsesmentor til rådighed efter endt brobygningsforløb. Derfor er der et stort forbedringspotentiale i fastholdelsesindsatsen forbundet med at kvalificere de unges forståelse af indsatsen, så de ved, at de kan få fastholdelsesstøtte efter endt brobygningsforløb. <p>Kortlæg de unges behov</p> <ul style="list-style-type: none"> - Flere projekter nævner, at de unges lave efterspørgsel på en fastholdelsesmentor er årsagen til, at kerneelementet kun i nogen grad er blevet implementeret. I stedet for at gøre det varierende behov hos de unge til en barriere, kan det anvendes til at kvalificere fastholdelsesindsatsen for den enkelte. Dette har man haft succes med hos Mercantec, hvor man holdt et møde med de unge og dernæst indplacerede dem i én af tre kategorier ud fra, hvor stort et behov de havde for fastholdelsen. På denne måde er der ingen unge, der er i tvivl om, at de tilbydes fastholdelsesstøtte, samtidig med at indsatsen kan tilpasses til forskellige behov.

	<p>Udarbejd en drejebog for fastholdelsesmentorordningen</p> <ul style="list-style-type: none"> - I nogle brobygningsindsatser har det været svært at få prioriteret fastholdelsesmentorer. Sørg derfor for at udarbejde en drejebog for fastholdelse med fokus på konkrete handlinger, som sikrer, at den unge får tildelt en fastholdelsesmentor, og overgangen fra uddannelses- til fastholdelsesmentor bliver glidende.
<p>Minimumskrav og organisering</p> 	<p>Priorité den daglige kontakt mellem erhvervsskolen og jobcentret</p> <ul style="list-style-type: none"> - Et velfungerende samarbejde mellem jobcentret og erhvervsskolen er altafgørende for en vellykket implementering. Derfor kan det betale sig at investere tid og omtanke i at etablere nogle rammer for et godt og tæt samarbejde. Det kan for eksempel være ved, at jobcentrets tovholdere har deres daglige arbejdsdag på erhvervsskolen for at minimere betydningen af den geografiske afstand mellem erhvervsskole og jobcenter. For de projekter, hvor det på længere sigt ikke kan lade sig gøre at sidde sammen, kan man overveje at gøre det i projektets opstartsfasen, hvor nye samarbejdsflader, roller og ansvarsområder skal etableres. Eksempelvis gennem et teambuildingevent eller en teamdag. På denne måde lærer teamets medarbejdere hinanden at kende, og samarbejdet kan fungere mere afslappet og kollegialt, når indsatsen påbegyndes. <p>Formalisér samarbejdet mellem erhvervsskolen og jobcentret</p> <ul style="list-style-type: none"> - Samarbejdet mellem erhvervsskole og jobcenter skal formaliseres i en samarbejdskontrakt for at nedbryde siloer og etablere veldefinerede samarbejdsflader, roller og ansvarsområder. <p>Hav vedvarende fokus på visitation</p> <ul style="list-style-type: none"> - Flere projekter har haft problemer med at nå deres eller projektets målsætning for visitationer til brobygning. Dette skyldes blandt andet, at brobygningsdagsordenen ikke slår igennem i projektets jobcentre. Derfor består en vigtig opgave for tovholderne i hele tiden at minde jobcentrets øvrige medarbejdere om at prioritere visitation af uddannelsesparate unge til brobygning. <p>Sammensæt et bredt team</p> <ul style="list-style-type: none"> - Projektteamet bør sammensættes af medarbejdere med forskellige sociale, faglige og personlige kompetencer, der kan appellere til forskellige typer af unge. Det er nemlig af afgørende betydning for relationsarbejdet, at de unge har én eller flere voksne, som de kan spejle sig i. <p>Lad jobcentrets sagsbehandlere møde de unge på erhvervsskolen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Når sagsbehandlerne møder den unge på erhvervsskolen, bidrager det til tryghed og styrker relationen og samarbejdet mellem sagsbehandler og den unge. Derudover kan sagsbehandlerne give de unge bedre råd og vejledning, fordi de oplever de unge i en kontekst, hvor de unge føler sig bedre tilpas. <p>Indgå bindende aftaler om et fast antal brobygningspladser</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bindende aftaler om et fast antal brobygningspladser mellem kommune og jobcentre gør det muligt for erhvervsskolerne at tilrettelægge forløbene derefter og få overblik over deres økonomiske grundlag. Det tilskynder endvidere jobcenteret til at visitere det antal elever, som der er blevet betalt for.

2. INDLEDNING

I 2013-2014 blev der gennemført en videnspilot "Brobygning til Uddannelse", der afprøvede en ny indsatsmodel for brobygningsforløb på erhvervsskoler.

Evalueringen af videnspilotten viste, at brobygningsforløb har en signifikant positiv effekt i forhold til at hjælpe unge på uddannelseshjælp i gang med en ordinær uddannelse⁴. Evalueringen konkluderede bl.a. at andelen af unge, der 25 uger efter endt brobygningsforløb er i uddannelse, er 15 procentpoint højere end blandt en sammenlignelig gruppe af unge, der ikke har deltaget i et brobygningsforløb. Et resultat som senest i foråret 2017 blev bekræftet i en opfølgende effektanalyse⁵.

Det er på denne baggrund, at Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering (STAR) og Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) har udmøntet puljen til udbredelse af brobygning - der skal bidrage til, at udbrede brobygningsforløb i flere kommuner. Puljens formål har med andre ord været at øge antallet af kommuner, der anvender brobygning, samt at sikre at andelen af unge, der visiteres til og gennemfører et brobygningsforløb, øges.

Puljen har givet projekterne mulighed for to typer af implementeringsstøtte til implementering af brobygningsforløb:

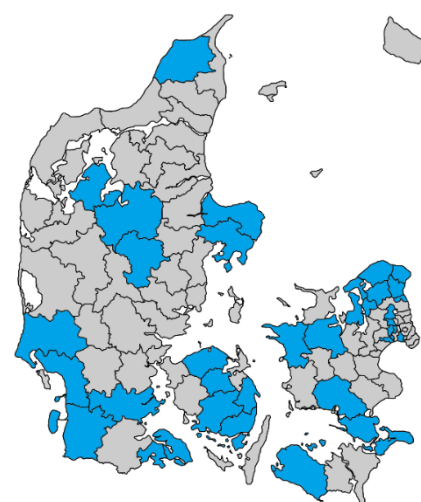
1. **Økonomisk støtte til implementering af brobygningsforløb** i form af midler til bl.a. frikøb af medarbejdere på erhvervsskoler og jobcentre til at varetage opgaven, indretning af lokaler og indkøb af undervisningsmateriale.
2. **Processtøtte** i form af implementeringsunderstøttende aktiviteter (implementeringsgreb), der giver kommuner og skoler ekstern vejledning og støtte til opstart og implementering af brobygningen.

Puljen har givet støtte til implementeringen af i alt 14 brobygningsprojekter på tværs af 34 kommuner. På danmarkskortet nedenfor fremhæves de kommuner, som er omfattet af puljen til udbredelse af brobygning.

Tabel 2-1: Projekter

• Uddannelsesbroen 3.0	• Broforløb version 3.0
• Opkvalificering til uddannelse (OTU 2017)	• Klar til uddannelse
• Hvor skal DU hen?	• Brobygningsforløb som førstevalg
• Brobygning til Uddannelse	• UP
• Brobygning til Uddannelse - Fremad på ny	• Unge på Broen - Silkeborg
• Brobygning til EUD 2017	• Uddannelsesbroen Djursland
• Brobygning til alle erhvervsuddannelser	• Brobygning - vejen til uddannelse

Figur 2-1: Kommuner

I bilag A fremgår den fulde oversigt over kommuner og erhvervsskoler tilknyttet de enkelte projekter.

⁴ Katznelson et al. (2014): *Hvad virker? Ledige unges vej til uddannelse og arbejde* - Evaluering af Brobygning til uddannelse, Center for Ungdomsforskning

⁵ Rosholm & Mikkelsen (2017): *Opdaterede effekter af Brobygning til Uddannelse*

2.1 Indsatsens kernelementer og minimumskrav

Alle projekter i puljen Brobygning til Uddannelse har skullet implementere en række kerneelementer knyttet til indsatsen, der tilsammen styrker den unges vej til uddannelse samt udvalgte minimumskrav omkring organiseringen.

Tablet 2-2: Oversigt over kerneelementer i brobygning

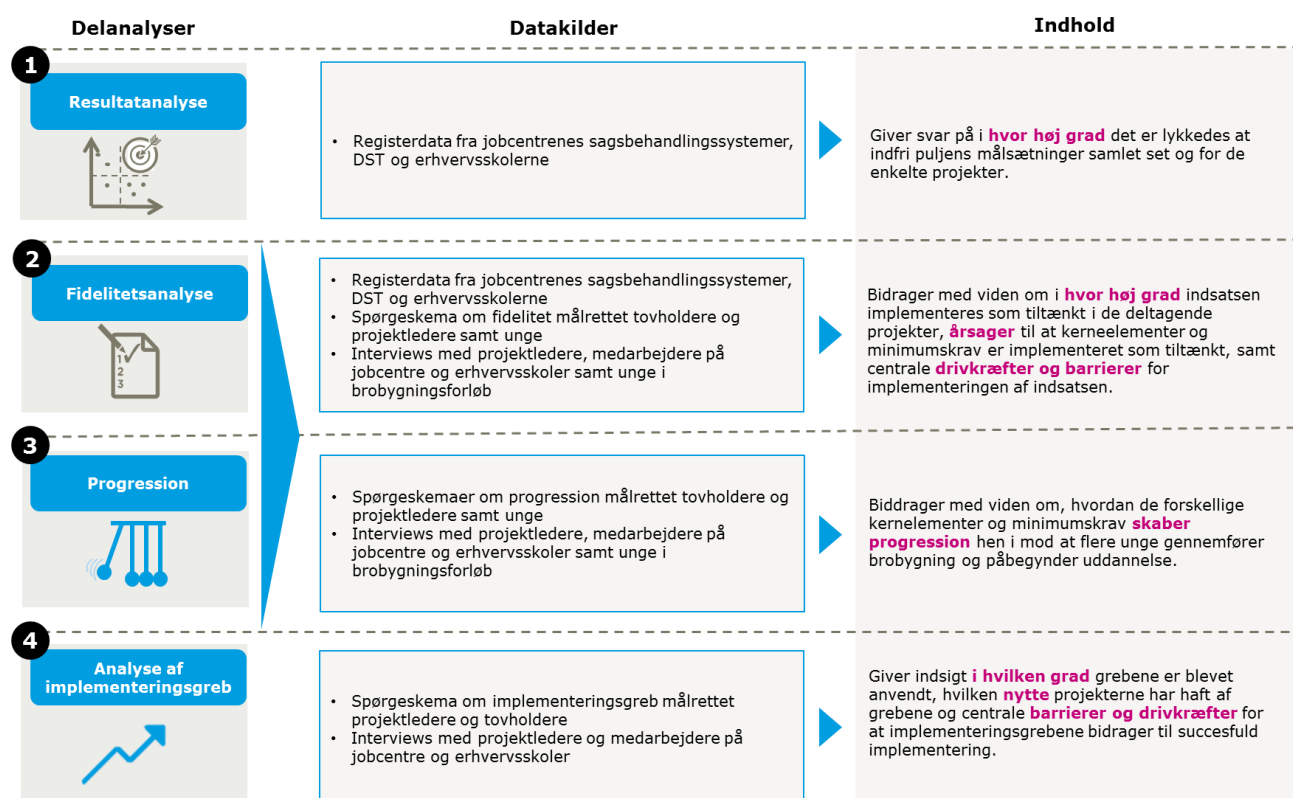
Kerneelementer i indsatsen	Minimumskrav til organisering af indsatsen
 1: Foregår på en erhvervsskole	 1: Kommunen/kommunerne og erhvervsskolen skal indgå bindende aftaler om et fast antal brobygningspladser for minimum et år ad gangen
 2: Den unge får en uddannelsesmentor	 2: Jobcentrets sagsbehandler møder de unge på erhvervsskolen
 3: Indeholder snusepraktikker	 3: Der skal udpeges projektledere og tovholdere for brobygningsforløbet
 4: Indeholder opkvalificering i dansk og matematik	 4: Der skal nedsættes en tværgående styregruppe for projektet
 5: Den unge får en fastholdelsesmentor	 5: De deltagende kommuner skal hver især som udgangspunkt visitere mindst 25 pct. af målgruppen for projektet

I kapitel 4 om fidelitet er kerneelementer og minimumskravene mere udførligt beskrevet.

2.2 Evalueringstemaer

Evalueringen af puljen Brobygning til Uddannelse er gennemført fra fjerde kvartal 2016 til andet kvartal 2018, og resultaterne heraf er afrapporteret i denne rapport. Evalueringen er struktureret i fire delanalyser, der fremgår af figuren nedenfor.

Figur 2-1: Evalueringsdesign

2.3 Datagrundlag for evalueringen

Rapportens datagrundlag er opsummeret i tabellen nedenfor:

Tabel 2-3: Evalueringens datagrundlag

 Kvantitative datakilder	 Kvalitative datakilder
<p>1) Registerdata fra DFDG og Danmarks Statistik</p> <p>2) Surveydata fra survey målrettet:</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Projektledere og tovholdere på brobygningsprojekter➤ Unge, der har deltaget i Brobygning til Uddannelse	<p>3) Kvalitative data fra deep dives på syv brobygningsprojekter af i alt to omgange. I marts 2017 gennemførtes deep dives på to projekter og i november og december 2017 gennemførtes yderligere fem. I forbindelse med de syv deep dives blev følgende interviewet:</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Unge➤ Projektledere/tovholdere➤ Nøglepersoner på jobcentre og erhvervsskoler➤ Proceskonsulenter fra Deloitte➤ Ambassadører

For mere information om datakilderne henviser vi til bilag B.

2.4 Læsevejledning

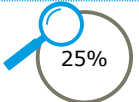

Rapporten består foruden et resumé og en indledning af fem centrale kapitler:

- **Resultater:** I kapitel 3 samles op på projektets målsætninger og der gøres rede for, i hvor høj grad det er lykkedes at indfri puljens målsætninger samlet set og for de enkelte projekter.
- **Fidelitet:** I kapitel 4 afdækkes, i hvilken grad indsatsen implementeres som tiltænkt i de deltagende projekterne. Endvidere præsenteres konkrete årsager til, hvorvidt kerneelementer og minimumskrav er implementeret som tiltænkt. Dertil samles op på de centrale drivkræfter og barrierer, der er for at implementere indsatsen. Endelig præsenteres anbefalinger til, hvordan kommuner bedst muligt kan implementere indsatsen.
- **Progression:** I kapitel 5 udledes hypoteser om/anbefalinger til, hvilke kernelementer og minimumskrav der skaber progression hen i mod, at flere unge gennemfører brobygning og påbegynder uddannelse.
- **Implementeringsgreb:** I kapitel 6 afdækkes, i hvilken grad grebene er blevet anvendt, samt hvilken nytte projekterne har haft af grebene. Endvidere afdækkes centrale barrierer og drivkræfter for, at implementeringsgrebene har bidraget til implementering.

3. RESULTATER

I indøværende kapitel præsenteres projekternes opnåede resultater med afsæt i de opstillede målsætninger. Indledningsvis ses der nærmere på mål 1, der relaterer sig til andelen af unge, som deltagerkommunen har visiteret til et brobygningsforløb. Som led heri gennemføres en analyse af målgruppen. Efterfølgende præsenteres resultaterne for mål 2, som relaterer sig til overgang til uddannelse og beskæftigelse efter endt brobygningsforløb. Endelig ses der nærmere på mål 3, og det analyseres, hvorvidt den valgte model for udbredelse har understøttet forankringen af brobygning som indsats til uddannelsesparate unge i deltagerkommunerne.

Tabel 3-1: Puljens målsætninger

	<p>Mål 1: 25 pct. af de uddannelsesparate unge visiteres til brobygning</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Population: uddannelsesparate unge
	<p>Mål 2: 50 pct. af de unge, der visiteres, påbegynder uddannelse senest efter seks måneder</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Population: unge uddannelseshjælpsmodtagere
	<p>Mål 3: Den valgte model for udbredelse af brobygning, herunder implementeringsgreb, understøtter implementering og forankring af brobygning som indsats til uddannelsesparate unge i deltagerkommuner</p>

Datasættet indeholdende oplysninger om deltagelse i brobygningsforløb i perioden januar-december 2017 dækker over 3.283 forløb. Hvis den unge har haft flere forløb i perioden, sættes disse sammen til ét samlet forløb, hvilket resulterer i en population på 2.686 unge. Heraf frasorteres 189 unge, som ikke står registreret til at have modtaget uddannelseshjælp i perioden. I alt indgår 2.497 unge, der har modtaget uddannelseshjælp i analysen fordelt på 14 projekter. Det skal bemærkes, at det kun er de uddannelsesparate unge, der indgår ved opgørelse af 25 pct. målsætning, svarende til 2.049 unge.

3.1 Opfyldelsen af målsætningerne i projekterne og samlet set

3.1.1 Mål 1: 25 pct. af de uddannelsesparate unge visiteres til brobygning

Det første mål sætter fokus på, at 25 pct. af de uddannelsesparate unge i deltagerkommunerne er blevet visiteret⁶ til et brobygningsforløb inden for projektperioden.

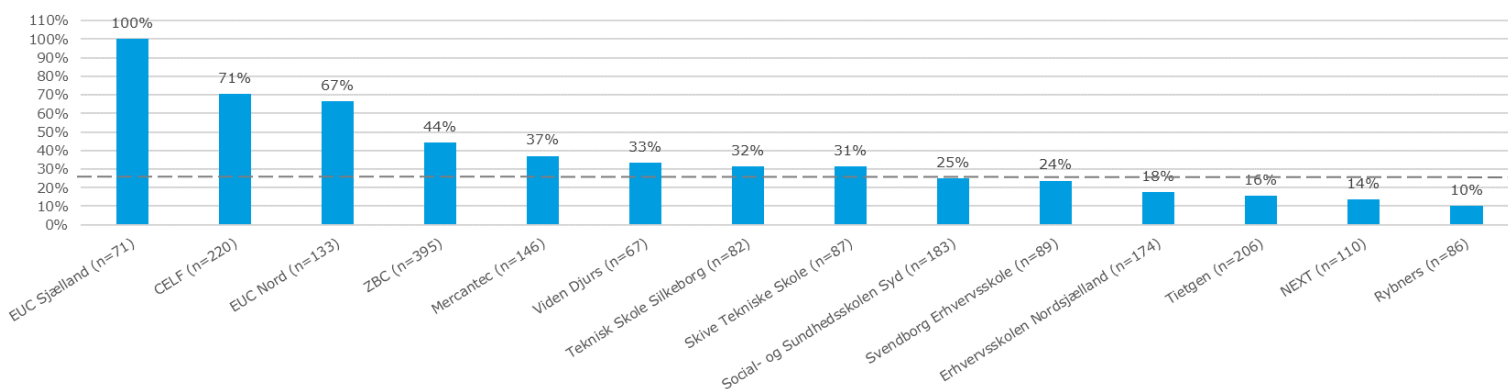
Andelen er opgjort som det samlede antal uddannelsesparate unge, der har deltaget i et brobygningsforløb i løbet af 2017 opgjort i forhold til antal nyvisiterede uddannelsesparate unge i 2017⁷. I alt har 2.049 uddannelsesparate unge deltaget i brobygningen, hvilket svarer til **26 pct.** af det samlede antal nyvisiterede uddannelsesparate unge i 2017 i de deltagende kommuner.

Det samlede resultat på 26 pct. dækker over en betydelig variation på tværs af projekter. Denne variation er illustreret i figur 3-1 på næste side.

⁶ Da der ikke foreligger oplysninger om, hvornår den enkelte er blevet visiteret til brobygning, tages der udgangspunkt i startdatoen for brobygningsforløbet. Denne anses som værende proxy for visitationsdatoen, om end der kan være unge, som er blevet visiteret til brobygningsforløb, men aldrig er startet.

⁷ Denne opgørelsesmetode er videreført fra monitoreringen. Projekterne er løbende blevet præsenteret for resultater baseret på denne opgørelsesmetode.

Figur 3-1: Andel af uddannelsesparate unge i brobygning i forhold til nyvisiterede uddannelsesparate unge i alt, opdelt på projekter, januar-december 2017

Kilde: Rambølls beregninger på baggrund af DFDG-data.

Note: Analysen er baseret på 2.049 uddannelsesparate unge i brobygningsforløbet.

Som det fremgår af ovenstående figur har jobcentrene tilknyttet EUC Sjælland⁸ og CELF visiteret den højeste andel af de uddannelsesparate unge til brobygningsforløb, svarende til hhv. 100 og 71 pct. 9 ud af 14 projekter har indfriet 25 pct. målsætning, mens Svendborg Erhvervsskole ligger lige på grænsen til de 25 pct. Den laveste andel visiterede findes hos Rybners, svarende til 10 pct. og NEXT, 14 pct.

Nogle projekter har ud over uddannelsesparate unge, også visiteret andre unge, som f.eks. aktivitetsparate unge. Af nedenstående tabel fremgår antallet af visiterede unge til brobygning, som ikke har været uddannelsesparate ved påbegyndelse af et brobygningsforløb.

Tabel 3-1: Antal visiterede uddannelseshjælpsmodtagere på tværs af projekter, januar-december 2017

Projekt	Antal unge (pct.) med en anden visitationskategori	Antal visiterede til brobygning i alt
CELLF	138 (39 pct.)	358
Erhvervsskolen Nordsjælland	46 (21 pct.)	220
EUC Nord	22 (14 pct.)	155
EUC Sjælland	17 (19 pct.)	88
Mercantec	37 (20 pct.)	183
NEXT	20 (15 pct.)	130
Rybners	4 (4 pct.)	90
Skive Tekniske Skole	5 (5 pct.)	92
Social- og Sundhedsskolen Syd	37 (17 pct.)	220
Svendborg Erhvervsskole	7 (7 pct.)	96
Teknisk Skole Silkeborg	9 (10 pct.)	91
Tietgen	21 (9 pct.)	227
Viden Djurs	29 (30 pct.)	96
ZBC	56 (12 pct.)	451

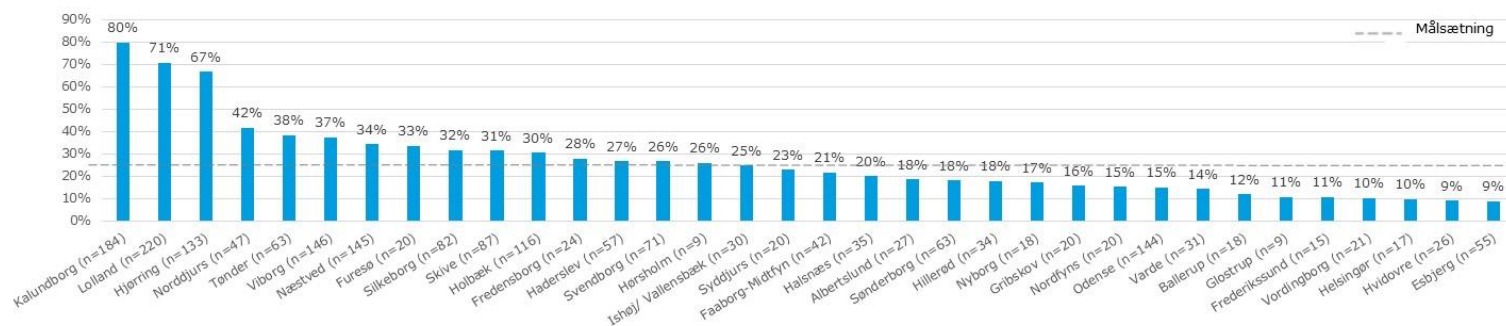
Kilde: Rambølls beregninger på baggrund af DFDG-data.

Note: Analysen er baseret på 2.497 unge uddannelseshjælpsmodtagere i brobygningsforløbet.

⁸ Det skal bemærkes, at resultatet for EUC Sjælland er behæftet med en usikkerhed. Det skyldes, at Næstved Kommune har visiteret unge til både EUC Sjælland og ZBC. Ud fra de tilgængelige registerdata har det ikke været muligt at identificere, hvilke unge der har været tilknyttet hhv. EUC Sjælland og ZBC. Som konsekvens heraf har det været nødvendigt at træffe en beslutning om fordelingen af unge mellem EUC Sjælland og ZBC. De unge er tilfældigt fordelt efter 50/50-princippet mellem de to projekter.

Resultaterne er også opdelt på kommuner, da kommunerne har haft ansvar for at visitere de unge til projekterne. Som det fremgår af figur 3-3, er der markante forskelle på tværs af kommuner. Kalundborg er den kommune, der har visiteret flest unge, svarende til 80 pct. af alle ny-visiterede uddannelsesparate unge i 2017. Esbjerg og Hvidovre er de to kommuner, der har visiteret færrest unge, svarende til en andel på 9 pct. Knap halvdelen af kommuner, svarende til 16 kommuner, har indfriet målsætningen om at visitere 25 pct. til et brobygningsforløb.

Figur 3-2: Andel af uddannelsesparate unge i brobygning i forhold til uddannelsesparate unge i alt, opdelt på kommuner, januar-december 2017

Kilde: Rambølls beregninger på baggrund af DFDG-data.

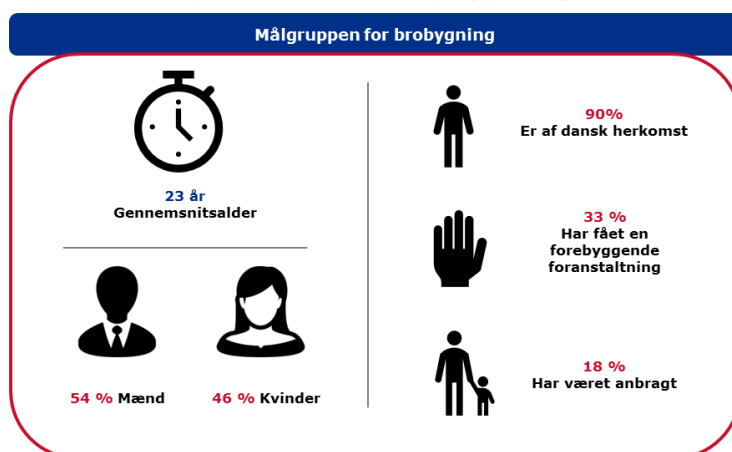
Note: Analysen er baseret på 2.049 uddannelsesparate unge i brobygningsforløbet.

Som indledningsvist præsenteret, er målsætningen om de 25 pct. indfriet for projekterne samlet set. I forlængelse heraf er det vigtigt at se nærmere på, hvad der kendetegner målgruppen, som har deltaget i brobygningen. Målgruppeanalysen er gennemført med afsæt i en række forskellige baggrundsvariable, som bidrager til at give et billede af den samlede målgruppe som helhed. Figur 3-4 opsummerer resultater på en række udvalgte parametre. Gruppen af de visiterede unge fordeler sig med ca. 54 pct. unge mænd og 46 pct. unge kvinder. De er i gennemsnittet 23 år gamle, hvor alderen spænder fra 18 til 30 år. Langt hovedparten er unge af dansk herkomst, svarende til omtrent 90 pct. Ca. 33 pct. har fået en forebyggende foranstaltning, hvoraf knap 18 pct. har modtaget mere end én. Derudover har 18 pct. været anbragt en eller flere gange siden de var 15 år.

Ud over de omtalte parametre er der også set på de unges opnåede resultater ved folkeskolens afgangseksamen. Mere præcist er der set på fagene dansk og matematik. For den gruppe af elever, som det er muligt at identificere karakterer for, ligger gennemsnittet i dansk på 3,9. I matematik ligger det gennemsnitlige opnåede resultat på 3,4. De præsenterede gennemsnit dækker over en stor variation på tværs af de unge. Blandt de 25 pct. unge, der får de laveste karakterer, er gennemsnittet således 1,4 i dansk og 0,4 i matematik. Med andre ord er der en gruppe unge, der er væsentligt fagligt udfordret. Dette afspejler sig også i, at der er 44,6 pct. af de unge, som har et gennemsnit under 2 i dansk eller mangler karakterer i dansk⁹. I matematik er andelen noget højere, 55,2 pct. – og dækker over gruppen af unge der har et gennemsnit under 2 i matematik eller mangler karakterer.

⁹ Det har ikke været muligt at identificere karakterer for alle unge i brobygningen. Omkring 35 pct. af eleverne mangler karakterer i dansk, mens 38 pct. mangler karakterer i matematik. Der kan være forskellige årsager til manglende karakterer, herunder anbringelser (ofte er skolegangen mangelfuld for de anbragte unge), længerevarende fravær fra undervisningen, fritagelse begrundet i særlige behov (fx angst) mv.

Figur 3-3: Udvalgte resultater fra målgruppeanalysen

Kilde: Rambølls beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Note: Analysen er baseret på 2.049 uddannelsesparate unge i brobygningsforløbet. Det har ikke været muligt at koble baggrundsoplysninger for samtlige unge, hvorfor populationsstørrelse kan variere afhængigt af, hvilket parameter der ses på.

Der er markante forskelle på tværs af de enkelte projekter i relation til, hvor mange der har fået under 2 eller mangler karakterer i dansk og matematik ved folkeskolens afgangseksamen, hvilket nedenstående tabel illustrerer. Ca. 69 pct. af de unge, som har deltaget i et brobygningsforløb hos CELF kommer med et gennemsnit, der ligger under 2 i matematik eller mangler karakterer. Generelt er det især i matematik, at de unge har været udfordrede. Andelen af unge med et gennemsnit under 2 eller manglende karakterer i dansk er noget lavere end i matematik. Derudover er der generelt høje andele af unge på tværs af projekter, der mangler karakterer i dansk og matematik.

Tabel 3-2: Resultater for folkeskolens afgangseksamen, opdelt på projekter

Projekt	Gns. Dansk	Andel med under 2 i dansk eller ukendt karakter i dansk	Gns. Matematik	Andel med under 2 i matematik eller ukendt karakter i matematik
CELF (n=220)	3,6	55,0%	2,4	68,6%
Erhvervsskolen Nord-sjælland (n=174)	3,8	43,7%	3,4	52,3%
EUC Nord (n=133)	4,5	42,9%	3,8	53,4%
EUC Sjælland (n=71)	4,3	40,9%	3,4	43,7%
Mercantec (n=146)	4,2	44,5%	4,0	46,6%
NEXT (n=110)	3,7	37,3%	3,5	50,0%
Rybners (n=86)	3,7	52,3%	3,0	66,3%
Skive Tekniske Skole (n=87)	4,0	33,3%	3,5	50,6%
Social- og Sundhedsskolen Syd (n=183)	4,0	43,7%	3,7	57,4%
Svendborg Erhvervsskole (n=89)	3,9	42,7%	3,6	51,7%
Teknisk Skole Silkeborg (n=82)	3,6	46,3%	3,5	52,4%
Tietgen (n=206)	3,9	41,8%	3,7	51,5%
Viden Djurs (n=67)	3,9	52,2%	3,3	68,7%
ZBC (n=395)	3,8	43,8%	3,1	54,9%
Total (n=2.049)	3,9	44,6%	3,4	55,2%

Kilde: Rambølls beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

Note: Analysen er baseret på 2.049 uddannelsesparate unge i brobygningsforløbet. Det har ikke været muligt at koble baggrundsoplysninger for samtlige unge, hvorfor populationsstørrelse kan variere afhængigt af, hvilket parameter, der ses på.

Ud over det faglige udgangspunkt er det også relevant at se på bl.a. andel af unge, der har modtaget forebyggende foranstaltninger og har været anbragt. Tabel 3-3 illustrerer, hvor stor en andel af de unge indenfor hvert projekt har modtaget forebyggende foranstaltning(er), og hvor stor en andel har været anbragt. Som det fremgår har over 40 pct. af de deltagere i brobygningsforløb hos CELF, Rybners og Social- og Sundhedsskolen Syd modtaget forebyggende foranstaltninger.

Tabel 3-3: Andel, der har modtaget forebyggende foranstaltninger og anbringelser, opdelt på projekter

Projekt	Forebyggende foranstaltninger	Anbringelser
CELF (n=220)	45,0%	25,4%
Erhvervsskolen Nordsjælland (n=174)	25,0%	14,6%
EUC Nord (n=133)	34,2%	20,0%
EUC Sjælland (n=71)	31,8%	19,3%
Mercantec (n=146)	38,8%	18,0%
NEXT (n=110)	21,5%	8,5%
Rybners (n=86)	41,1%	21,1%
Skive Tekniske Skole (n=87)	30,4%	15,2%
Social- og Sundhedsskolen Syd (n=183)	40,9%	20,5%
Svendborg Erhvervsskole (n=89)	30,2%	15,6%
Teknisk Skole Silkeborg (n=82)	29,7%	18,7%
Tietgen (n=206)	24,7%	15,0%
Viden Djurs (n=67)	33,3%	21,9%
ZBC (n=395)	31,9%	20,4%
Total (n=2.049)	33,1%	18,1%

Kilde: Rambølls beregninger på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik

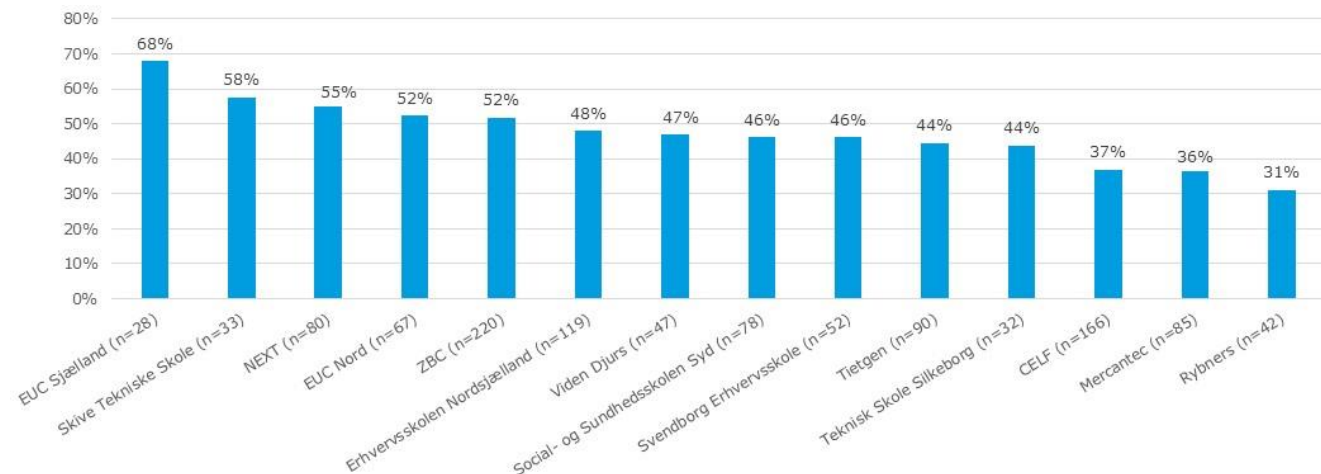
Note: Analysen er baseret på 2.049 uddannelsesparate unge i brobygningsforløbet. Det har ikke været muligt at koble baggrundsplysninger for samtlige unge, hvorfor populationsstørrelse kan variere afhængigt af hvilket parameter, der ses på.

- 3.1.2 Mål 2: 50 pct. af de unge, der visiteres, påbegynder uddannelse senest efter seks måneder. Det andet mål sætter fokus på, at 50 pct. af de unge, der visiteres til et brobygningsforløb, skal være påbegyndt ordinær uddannelse senest seks måneder efter brobygningsforløbet.

Indledningsvist ser vi på, hvor stor en andel af de unge der efter endt brobygningsforløb overgår til enten i uddannelse eller beskæftigelse. Efterfølgende ses der separat på overgang til hhv. uddannelse og beskæftigelse. Statustidspunkter er seks måneder efter endt brobygningsforløb. Dette nedslagspunkt stiller krav til et mere langsigtet datamæssigt perspektiv, men da DREAM-data, som beregningerne er foretaget på baggrund af, er opdateret til og med januar 2018, er det ikke muligt at observere status seks måneder efter for 54 pct. af de unge. Det er vigtigt at være opmærksom på ved fortolkning af resultater, da andelen alt andet lige kan være højere. Opgørelsen af andele tager udgangspunkt i de unge, som der kan observeres en status for på nedslagstidspunkt. Dvs. de unge som der ikke kan observeres en status for seks måneder efter endt brobygningsforløb, indgår ikke i beregningen.

Ses der på projekterne samlet set, overgår 46 pct. af de unge til enten uddannelse eller beskæftigelse seks måneder efter afsluttet grundforløb. Som det fremgår af figur 3-4 er der store forskelle på tværs af projekter. Overgang til uddannelse eller beskæftigelse er højest hos EUC Sjælland.

Figur 3-4: Overgang til uddannelse eller beskæftigelse seks måneder efter brobygning, opdelt på projekter

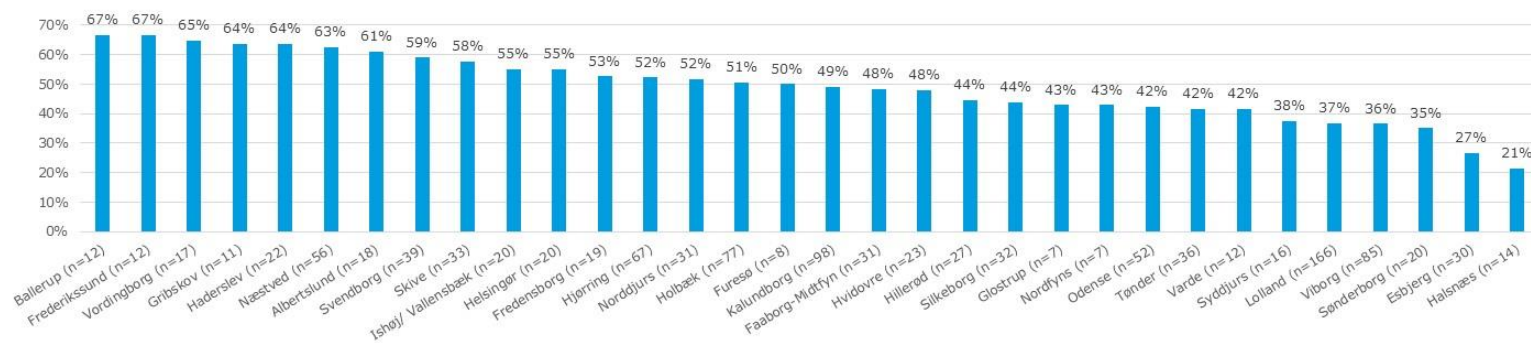

Kilde: Rambølls beregninger på baggrund af DREAM-data

Note: Analysen er baseret på 1.139 unge uddannelseshjælpsmodtagere, som det har været muligt at observere status på seks måneder efter endt brobygning.

Figur 3-6 viser, hvordan overgang til uddannelse eller beskæftigelse seks måneder efter endt brobygning fordeler sig på tværs af kommuner.

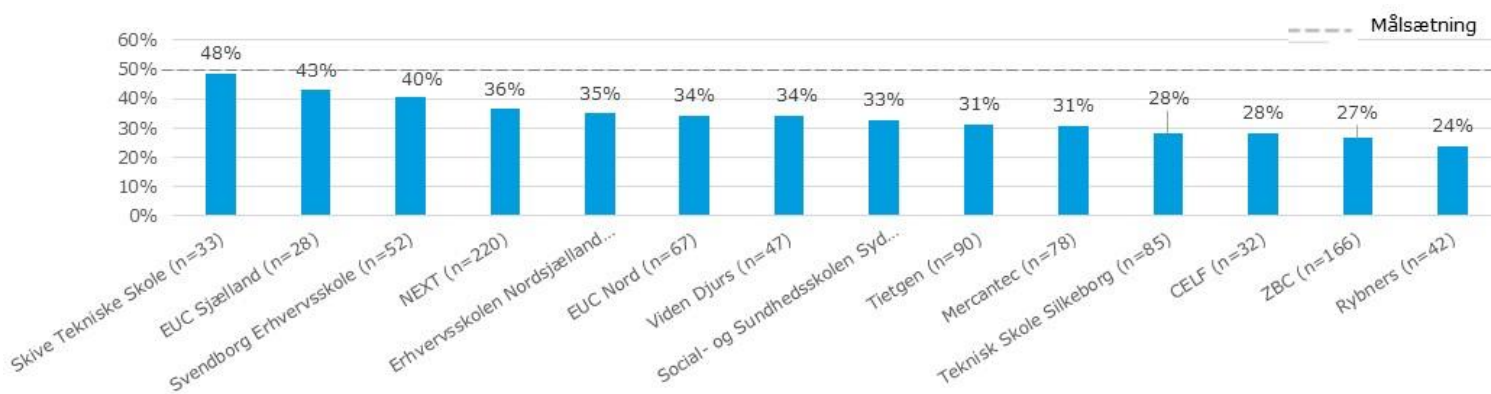
Figur 3-5: Overgang til uddannelse eller beskæftigelse seks måneder efter brobygning, opdelt på kommuner

Kilde: Rambølls beregninger på baggrund af DREAM-data

Note: Analysen er baseret på 1.139 unge uddannelseshjælpsmodtagere, som det har været muligt at observere status på seks måneder efter endt brobygning.

For projekterne samlet set er overgang til uddannelse seks måneder efter brobygningsforløbet ca. 33 pct. På tværs af projekterne er der store forskelle på overgang til uddannelse seks måneder efter brobygningsforløbet. Der er flest unge fra EUC Sjælland og Skive Tekniske Skole, der påbegynder en uddannelse seks måneder efter brobygningsforløbet svarende til en andel på hhv. ca. 43 og 48 pct. På Rybners er det ca. 24 pct.

Figur 3-6: Andel af brobygningsdeltagere, der overgår til uddannelse seks måneder efter brobygning, opdelt på projekter

Kilde: Rambølls beregninger på baggrund af DREAM-data

Note: Analysen er baseret på 1.139 unge uddannelseshjælpsmodtagere, som det har været muligt at observere status på seks måneder efter endt brobygning.

Indfrielse af målsætningen kan variere på tværs af projekter grundet målgruppens sammensætning. Derfor er det relevant at se på, hvordan overgang til bl.a. uddannelse varierer på tværs af udvalgte baggrundsoplysninger. Resultaterne fremgår af tabel 3-7. Flere unge kvinder overgår til en uddannelse 6 måneder efter brobygning end unge mænd gør. Omvendt er andelen af unge mænd, der overgår til beskæftigelse, højere end blandt unge kvinder. Der er ingen signifikante forskelle mellem gruppen af unge, der kommer med et gennemsnit under 2 i dansk og de unge, som har opnået mindst 2 i gennemsnit. Det samme gør sig gældende for matematik. Unge, der ikke har modtaget en forebyggende foranstaltning har en større overgangsrate til uddannelse end unge, der har modtaget en forebyggende foranstaltning. Den samme konklusion kan drages for unge, der har været anbragt.

Tabel 3-7: Overgang til uddannelse og beskæftigelse, opdelt på baggrundsoplysninger

		Overgang til enten beskæftigelse eller uddannelse	Overgang til beskæftigelse	Overgang til uddannelse
Køn	Unge mænd	46,0 pct.	15,8 pct.	30,3 pct.
	Unge kvinder	47,0 pct.	11,0 pct.	36,0 pct.
Herkomst	Dansk	47,0 pct.	13,9 pct.	33,1 pct.
	Anden etnisk oprindelse	41,1 pct.	10,7 pct.	30,4 pct.
Karakter - dansk	Under 2 i gennemsnit	49,6 pct.	15,1 pct.	34,5 pct.
	Mindst 2 i gennemsnit	53,2 pct.	16,5 pct.	36,7 pct.
Karakter - matematik	Under 2 i gennemsnit	49,7 pct.	16,8 pct.	33,0 pct.
	Mindst 2 i gennemsnit	55,8 pct.	16,1 pct.	39,6 pct.
Foranstaltning	Modtaget forebyggende foranstaltninger	40,2 pct.	11,6 pct.	28,6 pct.
	Ikke modtaget forebyggende foranstaltninger	49,5 pct.	14,6 pct.	35,0 pct.
Anbringelser	Været anbragt	35,5 pct.	11,7 pct.	23,8 pct.
	Ikke været anbragt	49,0 pct.	14,1 pct.	34,9 pct.
Samlet set	-	46,4 pct.	13,6 pct.	32,8 pct.

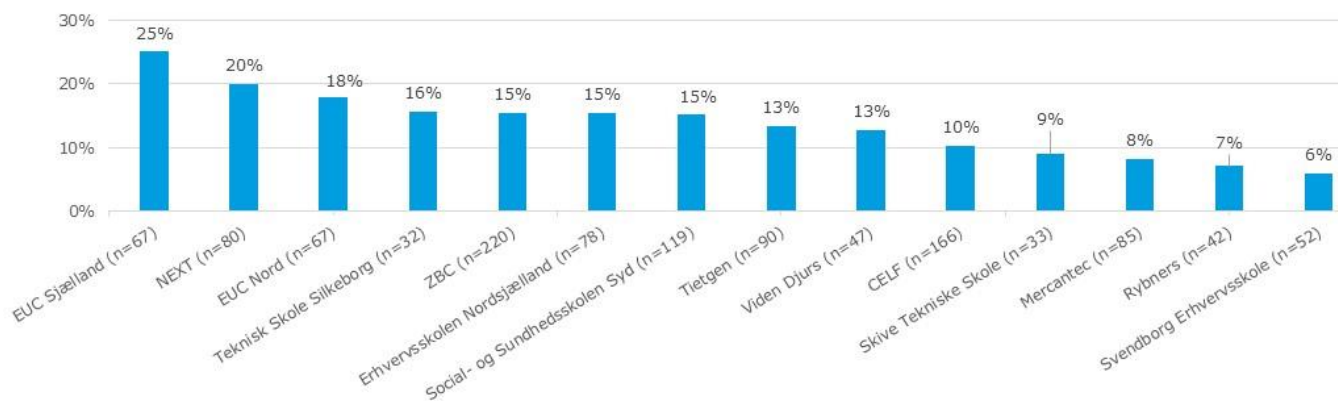
Kilde: Rambølls beregninger på baggrund af DREAM-data

Note: Analysen er baseret på 2.049 unge i brobygningsforløbet. Det har ikke været muligt at koble baggrundsoplysninger for samtlige unge, hvorfor populationsstørrelse kan variere afhængigt af hvilket parameter, der ses på.

Som et supplement til analysen af overgang til uddannelse, er der også set på overgang til beskæftigelse. På tværs af projekterne er det ca. 14 pct. af de unge, der kommer i beskæftigelse 6

måneder efter brobygningsforløbet. Ligesom for overgang til uddannelse er der stor variation i overgang til beskæftigelse. Blandt unge fra Svendborg Erhvervsskole er det ca. 6 pct., der overgår til beskæftigelse seks måneder efter brobygningsforløbet, mens andelen er 25 pct. blandt unge fra EUC Sjælland.

Figur 3-6: Andel af brobygningsdeltagere, der overgår til beskæftigelse seks måneder efter brobygning, opdelt på projekter

Kilde: Rambølls beregninger på baggrund af DREAM-data

Note: Analysen er baseret på 1.139 unge uddannelseshjælpsmodtagere, som det har været muligt at observere status på seks måneder efter endt brobygning.

3.1.3 Mål 3: Den valgte model for udbredelse af brobygning, herunder implementeringsgreb, understøtter implementering og forankring af brobygning som indsats til uddannelsesparate unge i deltagerkommuner¹⁰

Den valgte model for udbredelse af brobygning har givet projekterne mulighed for to typer af implementeringsstøtte til implementeringen af brobygningsforløb:

1. **Økonomisk støtte til implementering af brobygningsforløb** i form af midler til bl.a. frikøb af medarbejdere på erhvervsskoler og jobcentre til at varetage opgaven, indretning af lokaler og indkøb af undervisningsmateriale¹¹.
2. **Processtøtte** i form af implementeringsunderstøttende aktiviteter (implementeringsgreb), der giver kommuner og skoler ekstern vejledning og støtte til opstart og implementering af brobygningen.

Overordnet er det Rambølls vurdering, at den valgte model for udbredelse af brobygning er den rigtige. Det skyldes, at der blandt projektlederne er en grundlæggende tilfredshed med den supplerende støtte, hvilket også afspejles i, at projektledere og tovholdere generelt ikke giver udtryk for, at de har savnet supplerende aktiviteter til at understøtte implementeringen¹². Dertil har der været stort fokus på at formidle kerneelementer og minimumskrav hele vejen igennem projektperioden, og både elever og professionelle bekræfter samlet set, at der er en sammenhæng mellem kerneelementer og den progression, eleverne oplever.

Derudover er projektets målsætninger næsten indfriet, og 46 pct. af de unge er gået videre til enten uddannelse eller beskæftigelse. Det er på trods af, at implementeringen af indsatsen har været påvirket af to centrale forhold:

¹⁰ Den oprindelige formulering af mål 3 var: "Mål 3: Den valgte model for udbredelse af brobygning, herunder implementeringsgreb, understøtter implementering og forankring af brobygning som indsats til uddannelsesparate unge i deltagerkommuner". Denne formulering blev revideret efter aftale med STAR.

¹¹ Betydning af den økonomiske støtte for udbredelsen af indsatsen er ikke blevet undersøgt i slutevalueringen.

¹² En enkelt projektleder udtrykker dog, at vedkommende har savnet mere tid til erfaringsudveksling i en ikke styret form, men giver selv udtryk for, at det er de selv ved arrangere gennem besøg hos andre skoler for netop at erfaringsudveksle.

- **Tid:** Det tager tid at etablere nye samarbejder mellem erhvervsskoler og jobcentre. Flere projektledere og tovholdere fremhæver således, at det tager tid at definere og etablere nye samarbejdsflader, ansvarsområder og fælles sprog, hvilket kan være svært at få på plads indenfor rammerne af en projektperiode på et år.

- **Implementeringskontekst:** Projekterne har i løbet af projektperioden været påvirket af en række eksterne forhold.
 - For det første har den positive økonomiske udvikling i Danmark ifølge flere projektledere og tovholdere resulteret i, at målgruppen af de uddannelsesparate bliver svagere og svagere, eftersom flere kommer i arbejde eller uddannelse. Dette kan have haft en negativ betydning for resultaterne og graden af fidelitet i implementeringen.
 - Dertil har EUD-reformens ændring i optag til to gange om året, ifølge projektlederne og tovholderne, haft indflydelse på brobygningsforløbets varighed, fordi erhvervsskolerne ikke kan afslutte forløbene i samme tempo som tidligere. Det medfører, at de unge bliver længere i indsatsen. Endvidere har det betydet, at uddannelsesmentorerne nu er mere forsigtige med at vurdere den unge klar til ungdomsuddannelse, eftersom de unge efter EUD-reformen kun har tre omvalg i forhold uddannelse.
 - Endelig har etableringen af Den Forberedende Grunduddannelse (FGU ´en) i enkelte projekter også skabt forvirring i forhold til, hvordan sammenhængen er mellem FGU ´en og brobygning, og forskellen på målgruppen for hhv. det ene og det andet forløb. Det generelle billede på tværs af projekterne er dog, at FGU ´en ingen eller kun meget begrænset betydning har haft for implementeringen og resultatopnåelsen.

4. FIDELITET I IMPLEMENTERINGEN

I følgende kapitel kigges der nærmere på, i hvilken grad projekterne har implementeret kernelementerne og minimumskravene i indsatsen med en høj grad af fidelitet. Fidelitet henviser til graden af nøjagtighed, hvormed et program er implementeret, og er med andre ord et udtryk for, at kernelementet er blevet implementeret efter intentionen.

Kapitlet indledes med en præsentation af indsatsens fem kernelementer samt en oversigt, der kort giver en generel status på fideliteten i implementeringen af kernelementer. Formålet er at vurdere, i hvilken grad kommunerne har implementeret indsatsens kernelementer efter hensigten. Dernæst belyses projekternes implementering af hvert enkelt kerneelement og minimumskrav mere detaljeret, og analysen suppleres med forklaringer på variation i implementeringen af kernelementerne samt gode erfaringer fra praksis, der har bidraget til at understøtte implementeringen. På denne baggrund vurderes det, hvilke årsager der er til, at projekterne er lykkedes eller ikke lykkedes med at implementere kerneelementer og minimumskrav. Derefter følger en beskrivelse af barrierer og drivkræfter for implementeringen på tværs af alle fem kernelementerne. Kapitlet rundes af med en gennemgang af anbefalinger til, hvordan kernelementer og minimumskrav skal implementeres.

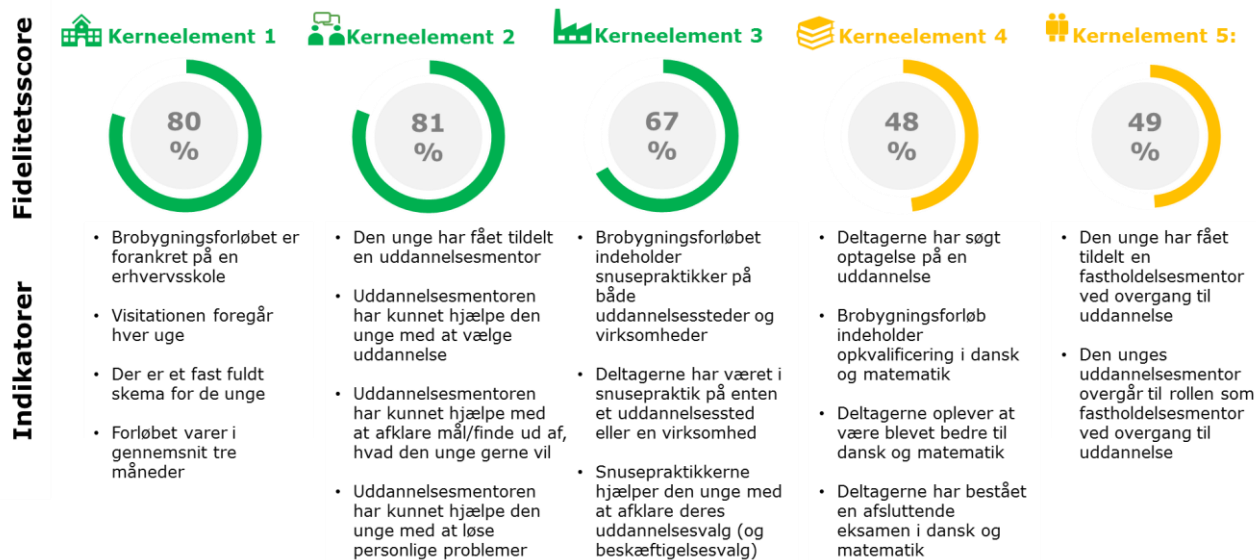
Tabel 4-1: Oversigt over kerneelementer

	<p>1: Foregår på en erhvervsskole</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Brobygningsforløb er forankret på en erhvervsskole. ➤ Der er løbende optag på brobygningsforløbet, og undervisningen foregår i hold med et fast fuldt skema. ➤ Et brobygningsforløb varer i gennemsnit cirka tre måneder.
	<p>2: Den unge får en uddannelsesmentor</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Den unge får tildelt en uddannelsesmentor, der skal sikre fokus på uddannelsesafklaring og støtte i overgangen til uddannelse. ➤ Mentoren er en medarbejder med viden om uddannelsesretninger og redskaber til at håndtere de udfordringer, unge oplever i forbindelse med uddannelsesafklaring. ➤ Sekundært hjælper mentoren den unge med konkrete personlige problemer, der udgør en barriere for at komme i uddannelse.
	<p>3: Indeholder snusepraktikker</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Et brobygningsforløb indeholder kortere og længerevarende praktikker, hvor den unge afprøver forskellige uddannelsesretninger. ➤ Der skal tilbydes en bred vifte af muligheder, så den unges ressourcer og ønsker matches bedst muligt.
	<p>4: Indeholder opkvalificering i dansk og matematik</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Brobygningsforløb sætter rammen om et systematisk arbejde med at løfte den unges kompetencer i dansk og matematik.
	<p>5: Den unge får en fastholdelsesmentor</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Når den unge er påbegyndt ordinær uddannelse, fortsætter uddannelsesmentor og bliver til en fastholdelsesmentor, der følger den unge, indtil vedkommende har opnået en ordinær praktikplads.

4.1 Oversigt over implementeringen af kerneelementer

Nedenstående barometre viser den samlede vurdering af fidelitet for hver af indsatsens kerneelementer.

Figur 4-1: Oversigt over kerneelementernes samlede score i fidelitet angivet i pct.

Boks 4-1: Udregning af procentatser

Figuren bygger på registerdata samt vurderinger fra projektledere fra erhvervsskolerne og tovholderne fra jobcentrene samt unge i projekterne indhentet gennem surveys. De parametre, vi måler fideliteten på, kan opdeles i to kategorier: Dosis og kvalitet. Dosis referer til, hvorvidt de unge har deltaget i de aktiviteter, som kernelementerne foreskriver. Et konkret eksempel er fx, om de unge har været i snusepraktik. Kvalitet er så, hvor meget værdi det pågældende kerneelement har haft. Dette måler vi ved eksempelvis at se på, hvorvidt de unge er blevet mere afklarede af at deltage i snusepraktik.

For hver indikator kan projekterne opnå en score fra 0-100. Grænseværdierne for de enkelte indikatorer er fastlagt i bilag D. Den samlede score for hvert kerneelement er beregnet ud fra et gennemsnit af scoren på de enkelte indikatorer. En score på mellem 0-33=rød, en score på 34-66=gul mens en score på 67-100=grøn.

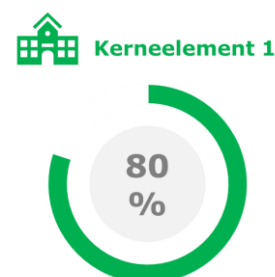
Som det fremgår af barometrene er kerneelement 1 (forankringen på erhvervsskolen) og kerneelement 2 (uddannelsesmentorordningen) overordnet set implementeret med en høj grad af fidelitet, mens kerneelement 3 (snusepraktikker), kerneelement 4 (opkvalificering i dansk og matematik) og kerneelement 5 (fastholdelsesmentorordningen) overordnet set er implementeret med nogen grad af fidelitet. Tallene er uddybet i bilag D, hvor de enkelte indikatorer og variationen mellem projekterne fremgår. Her fremgår det blandt andet, at mens der kun er begrænset spredning i fideliteten af kernelementerne 1, 2 og 4 på tværs af projekterne, er der til gengæld stor spredning i fideliteten for kerneelement 3 og 5.

I følgende afsnit gennemgås implementeringen af hvert kerneelement mere detaljeret, herunder årsager til variation i fidelitet på tværs af projekter. Det skal præciseres, at der er besøgt syv projekter i forbindelse med evalueringen, hvorfor det kun er muligt at udlede årsager til variation i implementeringen i de syv projekter.

4.2 Kerneelement 1: Foregår på en erhvervsskole

Formålet med kerneelement 1 har været at sikre, at de unge indgår i et ordinært uddannelsesmiljø, således at overgangen fra brobygning til uddannelse bliver så naturlig som muligt. Til dette kerneelement hører også et krav om, at brobygningsforløbene har løbende optag samt at de unge har et fast fuldt skema, mens de er i brobygning. Som det fremgår af figuren, har projekterne samlet set implementeret kerneelement 1, hvilket uddybes i nedenstående afsnit.

Figur 4-2: Samlet score for kerneelement 1

4.2.1 Forankring på erhvervsskole

Samtlige projekters brobygningsforløb er fysisk placeret på en erhvervsskole. Der er dog variation i den fysiske placering af undervisningsforløbene på selve skolerne, og der er både eksempler på, at brobygningseleverne holder til side om side med erhvervsskoleeleverne, og eksempler på, at brobygningseleverne er placeret lidt afsides resten af uddannelsesmiljøet. For eksempel var kursuslokalerne hos CELF i starten af projektperioden placeret ved erhvervsskolens parkeringsplads, mens brobygningseleverne hos Tietgen holder til i lokaler side om side med almindelige elever.

Projektlederne, uddannelsesmentorerne og sagsbehandlere fra projekterne kan både se fordele og ulemper ved, at de unge placeres side om side med resten af erhvervsskolens elever, men generelt er holdningen, at jo tættere de kan komme på det ordinære studiemiljø jo bedre. En underviser fra EUC Nordvestsjælland (samme projekt som ZBC) fremhæver dog, at det kan give ro og tryghed at have lokaler lidt afsides. Det er især de svageste elever, som i starten af brobygningsforløbet kan opleve det som en fordel, at lokalerne ikke ligger side om side med de faste elever. De svagere elever er ofte fremmedgjorte overfor uddannelsessystemet. I tillæg har de gerne andre barrierer end ledighed, eksempelvis social angst eller misbrug. Denne kombination af eksempelvis angst og en følelse af at være fremmedgjort fra uddannelsessystemet kan gøre starten på et brobygningsforløb til en udfordring. For disse elever kan det opleves som en fordel, at deres lokaler på skolen ikke nødvendigvis ligger side om side med de faste elevers. Eksempelvis oplever flere unge fra Viden Djurs det som positivt, at de ikke skal færdes mere på selve skolen end højst nødvendigt, fordi det for dem er hårdt nok bare at møde i skole, og de derfor ikke har overskud til at skulle tage stilling til en masse nye mennesker.

Der er også eksempler på, at projekter undervejs både har været placeret lidt uden for skolen og på selve skolen. Projektet hos CELF startede eksempelvis med at være placeret i barakker uden for resten af campus og rykkede dernæst ind på selve campus. Her oplevedes det som en markant fordel at være tættere på resten af erhvervsskoleeleverne. Projektlederen lægger fx vægt på, at erhvervsskolens elever er en slags rollemodeller for de unge på brobygningsforløb, når de møder dem på gangene, og eleverne fremhæver det som ensomt at være placeret i barakker væk fra campus.

Et tema, som fylder meget, både hos elever og underviserne på tværs af projekterne, er, at der ikke skal opstå et 'os-og-dem-forhold' mellem brobygningselever og resten af eleverne på erhvervsuddannelserne. Projekternes undervisere giver udtryk for, at det er svært at undgå, at brobygningseleverne bliver betragtet som udenforstående af de andre elever. Den samme bekymring kommer til udtryk hos nogle af de elever, vi har interviewet. Disse elever giver udtryk for, at den stigmatisering, de kan føle, bliver værre af, at de er afskåret. For eksempel har brobygningseleverne fra EUC Nord tidligere holdt til i barakker uden for resten af campus (ligesom CELF), og det gav anledning til, at de blev 'stemplet', ifølge en af de interviewede elever. For at opsummere kan nogle elever have gavn af den ro og tryghed det giver at have lidt afsides lokaler, men omvendt er det ikke hensigtsmæssigt at have lokaler for langt væk, da dette kan skabe en yderligere kløft mellem brobygningselever og erhvervsskolens øvrige elever.

4.2.2 Løbende optag

I forhold til det løbende optag har alle projekter ugentlige visiteringer, og alle projekter har ligeledes ugentligt optag på nær projektet hos Social- og Sundhedsskolen Syd, hvor de kun har optag i de lige uger. Visse projekter har desuden daglige optag, som eksempelvis CELF. Her gør man det af hensyn til flowet i indsatsen, så der altid er en tilstrækkelig volumen til, at projektets aktiviteter kan gennemføres. Hvorvidt der er kapacitet til enten daglige eller ugentlige visiteringer afhænger af, hvordan det enkelte brobygningsprojekts skema er tilrettelagt. Nogle projekter har en fast ugentlig introdag, som fordrer et naturligt ugentligt optag, mens andre projekter er tilrettelagt således, at der kan begynde nye elever hver dag.

En naturlig begrænsning på det løbende optag kan imidlertid forekomme i de tilfælde, hvor der ikke er plads til flere elever i indsatsen. Både hos ZBC og Mercantec har de erfaret, at dette kan ske, og erkendt, at det kan have indflydelse på muligheden for reelt at have løbende optag. Hos Mercantec blev der allerede i starten af projektperioden arbejdet på at få flere undervisere og lokaler, fordi der blev visiteret flere til brobygningsforløbet, end hvad der var kapacitet til.

4.2.3 Fuldt og fastskema

Størstedelen af projekterne har tilrettelagt brobygningsforløbene således, at de unge får fast fuldt skema (85 pct.). De variationer, der er, skyldes, at enkelte projekter har valgt en fleksibel model, som fx CELF. Hos CELF er undervisningen tilrettelagt således, at der er nogle faste punkter på skemaet, og nogle timer, som er fleksible og fyldes ud alt efter, hvilken gruppe af unge der er i forløbet på det pågældende tidspunkt. I de faste punkter er der også en grad af fleksibilitet for de unge. Eksempelvis har de faget 'faglig fordybelse', hvor de selv kan vælge, om de vil løse matematik- eller danskopgaver. Underviserne hos CELF beskriver det som nødvendigt med fleksibilitet i skemaet, da der kan være store forskelle på, hvilke unge de får ind på forskellige tidspunkter, og dermed hvilket skema der vil være optimalt.

Viden Djurs har derimod ikke tilrettelagt brobygningsforløbet med et fast skema. Årsagen er, at de for en del af de unge, de modtog, fandt det urealistisk at give dem et fast skema grundet de forudsætninger og barrierer, de unge havde. I stedet har Viden Djurs gradvist klædt de unge på til at kunne være mødedygtige 25 timer om ugen, ved at lade elever starte med helt ned til en dags fast skema om ugen. Dette har de gjort ud fra hensynet til at undgå fravær samt frafald tidligt i forløbet.

4.2.4 Forløbets varighed

Som det fremgår af bilag D er der en vis variation i forløbenes varighed blandt projekterne, der spænder fra i gennemsnit 9 uger hos CELF til 19 uger hos Social- og Sundhedsskolen Syd. En naturlig forklaring på variation i forløbenes varighed er, at der med den nye EUD-reform nu kun er optag på de erhvervsfaglige uddannelser to gange om året; nemlig om vinteren og om sommeren. Det betyder, at mange projekter vælger at forlænge brobygningsforløb, så det passer med, at den unge kan starte i uddannelse ved afslutningen af brobygningsforløbet og dermed undgår "huller" mellem brobygning og uddannelsesstart. Flere projekter har erfaret, at pauser i aktiviteter kan forårsage frafald, og derfor har de prioriteret at kunne følge de unge, indtil de starter i ordinær uddannelse. Af denne grund har projekterne vægtet hensynet til at undgå pauser højere end hensynet til at være stringente i forhold til forløbets længde.

Derudover giver flere projekter også udtryk for, at de unges udgangspunkt og progression også kan have betydning for, hvor langt brobygningsforløbet bliver. Det vil sige, at der er mulighed for at forlænge, hvis den unge endnu ikke er parat til at starte en uddannelse. Det kan både være social parathed, hvis den unge eksempelvis lider af social angst, eller faglig parathed, hvis den unge ikke har opnået de karakterer, der kræves for at søge om optag på den givne uddannelse. Begge forhold betragtes af flere projekter som legitime årsager til at forlænge brobygningsforløb.

Figur 4-1: Eksempel på organisering af brobygningsindsatsen

På Tietgen har man implementeret brobygningsindsatsen som et tredelt forløb bestående af et forberedende, et fagligt og et afklarende forløb.

Det forberedende forløb varer som udgangspunkt 6-12 uger, og er for de unge, der vurderes at have personlige og/eller sociale udfordringer af et sådan omfang, at de ikke er i stand til at fokusere på uddannelsesvalg. På det forberedende forløb arbejdes der hovedsageligt i grupper, der er høj grad af undervisningsdifferentiering, tilrettelagt efter den indledende EUD-screenings resultat, og fokus er på at etablere et netværk blandt de unge. Formålet med forløbet er, at de unge får viden om muligheder og krav inden for uddannelsessystemet, og på den baggrund opstiller realistiske delmål. Derudover er et formål, at de unge tilegner sig redskaber, der forbedrer deres muligheder for at gennemføre en uddannelse. Den unge vil løbende have samtaler med uddannelsesmentor om de problemer, der fylder, og med UU-vejlederen om det videre brobygnings- og praktikforløb i forhold til den unges uddannelsesønske.

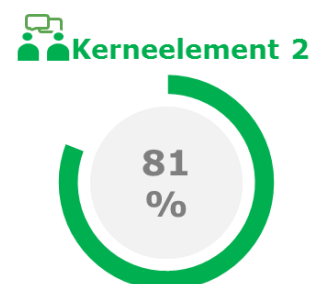
Det faglige forløb varer som udgangspunkt 4-8 uger, og er for de unge, som i overvejende grad har faglige udfordringer. Underviseren vurderer den unge, og tilpasser undervisning i dansk og matematik til vedkommende læringsmål. Formålet med dette forløb er, at den unge tilegnes faglige kompetencer til at kunne påbegynde og gennemføre den ønskede uddannelse. I forlængelse heraf er et mål, at de unge består de trinprøver i dansk og matematik, der er nødvendige for at fortsætte i erhvervsuddannelse.

Det afklarende forløb varer som udgangspunkt 8-12 uger, og er for de unge, der er fagligt, personligt og socialt klar til at træffe et uddannelsesvalg, men som har brug for mere viden om de forskellige uddannelsesmuligheder. Dette forløb er individuelt tilrettelagt med mulighed for vejledning og hjælp til praktiksøgning, og indeholder desuden FVU i dansk og matematik, samt EUD undervisning to dage om ugen. Det er også på det afklarende forløb, at de unge kommer i individuel erhvervspraktik. Målet er, at de unge bliver i stand til at træffe et realistisk uddannelsesvalg, og at de unge tilegner sig de nødvendige faglige kompetencer til at kunne gennemføre uddannelsen.

Det er ikke meningen, at alle unge skal igennem alle forløb, da det varierer mellem de unge, hvad behovet er. Der er heller ikke faste regler for, hvornår overgangen fra det ene til det andet forløb sker. Det er op til den enkelte. Det vurderes på baggrund af en opstartssamtale med sagsbehandler og en medarbejder fra Uddannelsesbroen, hvilket forløb den unge skal starte på, og i samme proces tilknyttes også en mentor. For alle unge gælder det, at de første to uger, er et introduktionsforløb, hvor det gennem dialog mellem den unge, mentor og sagsbehandler, vurderes, om den unge kan profitere af tilbuddet. Tilbuddet indebærer 25 timer om ugen fordelt over fem hverdage. Når de unge er i uddannelsespraktik vil det være mellem 21 og 25 timer ugentligt, og i virksomhedspraktikken er det som udgangspunkt 37 timer ugentligt. Strukturen med de tre forløb fremhæves som givtig af de ansatte, da man med de tre forløb imødekommer de unges forskelligeartede behov.

4.3 Kerneelement 2: Den unge får en uddannelsesmentor

Formålet med kerneelement 2 er, at den unge får tilknyttet en uddannelsesmentor, der skal sikre fokus på uddannelsesafklaring og støtte i overgangen til uddannelse. Mentoren er en underviser med viden om uddannelsesretninger og redskaber til at håndtere de udfordringer, unge oplever i forbindelse med uddannelsesafklaring. Sekundært hjælper mentoren den unge med konkrete personlige problemer, der udgør en barriere for at komme i uddannelse. Intentionen med kerneelementet er, at den unge får en kontaktperson, som vedkommende kan støtte sig til både fagligt og socialt under hele forløbet. Som det fremgår af figuren, har projekterne i høj grad fået implementeret kerneelement 2, hvilket uddybes nedenfor.

Figur 4-3: Samlet score for kerneelement 2

4.3.1 Uddannelsesmentor

De fleste projekter har forankret uddannelsesmentorrollen hos undervisere på erhvervsskolerne. Dette har resulteret i, at 63 pct. af de unge svarer, at deres mentor er ansat på erhvervsskolen. Det skyldes først og fremmest, at det for projekterne har været det mest meningsfulde. Underviserne er dem, der har haft den mest hyppige kontakt til eleverne, og derfor har de også haft de bedste forudsætninger for at skabe gode mentorrelationer. Derudover er det ikke alle projekter, som har sagsbehandlere fast siddende på erhvervsskolerne, hvorfor der for nogle projekter også har været et praktisk hensyn forbundet med valg af mentorer. For nogle elever er det en selvstændig drivkraft, at uddannelsesmentoren kommer fra erhvervsskolen. For flere unge hænger jobcentret og dermed sagsbehandlerne sammen med noget negativt, og det kan være udfordrende at

oparbejde en ærlig relation, når mentoren samtidig er myndighedsperson med hjemmel til at sanktionere dem. Andre unge giver dog udtryk for, at de ser det som positivt, at deres sagsbehandler også er deres mentor, fordi de kender til hele deres sag.

CELLF er et eksempel på et projekt, der primært har anvendt mentorer fra jobcentret, blandt andet fordi de har haft flere sagsbehandlere fast siddende på erhvervsskolen i forbindelse med projektet. CELF har imidlertid erfaret, at de unge sommetider udvikler relationer til deres underviser, som gør det mere hensigtsmæssigt at have underviseren som mentor. Således har de unge hos CELF fået en vis grad af valgfrihed til at vælge mentor, ligesom de også kan fravælge mentor, hvis de ønsker det. Alle elever får dog som udgangspunkt en mentor fra jobcentret stillet til rådighed.

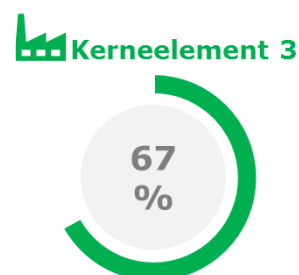
Ser vi på de unges anvendelse af deres tildelte mentorer, tegner der sig det samme billede af en høj grad af implementering. Dette fremgår af vores ungesurvey, hvor 72 pct. af de unge, som har besvaret spørgeskemaet, har tilkendegivet, at de har anvendt deres mentor. 17 pct. har svaret nej til, at de har brugt deres mentor, mens syv pct. svarer, at de har brugt en anden fagperson på projektet, når de havde brug for at drøfte problemer og udfordringer. Det samme billede tegner sig i vores interviews med de unge, hvor alle, vi har talt med, er blevet tildelt en mentor.

Når det kommer til kvaliteten af mentorerne arbejde, vurderes den som høj af brobygningselever. Således tilkendegiver en stor andel af de unge, at mentorerne både har kunnet hjælpe med valg af uddannelse (74 pct.), afklaring af mål (84 pct.) og i forbindelse med personlige problemer (77 pct.). I vores interviews med de unge er det især den personlige relation med mentoren, som bliver fremhævet som positiv. Her opleves det, at mentorerne udviser reel interesse, hvilket bliver beskrevet som motiverende.

4.4 Kerneelement 3: Indeholder snusepraktikker på virksomheder og uddannelsessteder

Formålet med kerneelement 3 er, at den unge bliver afklaret omkring, hvilken branche eller fag vedkommende ønsker at uddanne sig indenfor. Efter deltagelse i snusepraktik er det således meningen, at den unge skal være afklaret i forhold til, om eleven ønsker eller ikke ønsker at uddanne sig inden for den givne praktiks felt. Som det fremgår af figuren, har projekterne i høj grad implementeret kerneelement 3, hvilket uddybes nedenfor.

Figur 4-4: Samlet scorer for kerneelement 3

Boks 4-3: Fast koncept for praktik

Tietgen har det, de kalder "afklarende", som er et forløb for de brobygningselever, som er ved at være klar til at starte uddannelse. På afklarende vis indgår virksomhedspraktik som en fast del af forløbet.

Derudover har de unge mulighed for at komme i uddannelsespraktikker af 14 dage på én af Odenses fire erhvervsskoler. Disse praktikker er organiseret således, at der er to uger af to omgange i foråret og to uger af to omgange i efteråret. Den unge vælger i samarbejde med sin mentor, hvornår og hvilken type af uddannelsespraktik vedkommende er interesseret i.

Tietgen har opnået høj fidelitet relativt til de andre projekter. Dette skyldes sandsynligvis, at de har en så klar procedure for deres praktikforløb. Flere unge hos andre projekter oplever, at de selv skal tage initiativ til at komme i praktik. På Tietgen er tidspunkt og varighed fastlagt, hvilket gør det nemmere og mere tilgængeligt for de unge.

4.4.1 Snusepraktikker på uddannelsessteder og virksomheder

Alle projekter har implementeret snusepraktikker. Der er dog stor variation i tilrettelæggelsen af snusepraktikker på tværs af projektet, og mens nogle projekter har korte endagspraktikker, hvor eleverne kommer ud og får et oplæg om et fag eller en uddannelse samt mulighed for at løse konkrete opgaver, har andre projekter snusepraktikker i form af egentlige virksomhedspraktikker i op til en måned som en fast del af forløbet. Der er også projekter, der tilrettelægger praktikker

efter elevernes behov og ønsker, ligesom der er variation i, om praktikker er individuelle eller i grupper. Der er således en stor spændvidde i, hvad de unge har fået ud af praktik. En forklaring herpå kan være den store variation i, hvordan begrebet snusepraktik er blevet fortolket på tværs af projekter som følge af, at der i beskrivelsen af indsatsmodellen ikke defineres faste rammer for snusepraktikkens længde og form.

Mens alle projekter har haft forskellige former for snusepraktikker, er det begrænset, hvor mange af de unge, som rent faktisk har deltaget i snusepraktikker. 35 pct. af de unge, som har besvaret spørgeskema, svarer, at de har deltaget i snusepraktikker på uddannelsessteder og/eller virksomheder. Ud af dem har seks pct. været i praktik på både uddannelsessteder og virksomheder. En ca. lige stor andel har udelukkende været i praktik hos henholdsvis uddannelsessteder (14 pct.) og virksomheder (15 pct.). På trods af, at snusepraktikker indgår i projekterne, er det altså begrænset, hvor mange unge der rent faktisk ender med at komme i praktik. Dette skyldes følgende forhold:

1. Relevans
2. Barrierer/udfordringer ift. etablering af samarbejde
3. EUD-reformen.

4.4.1.1 Relevans

For det første har det for mange projekter været svært at få de unge til at deltage i snusepraktikker. Enten, fordi de unge ikke har været klar til praktik rent socialt, eller at de ikke har kunnet tilbyde praktikker, som alle unge har fundet interessante eller meningsfulde. Målgruppen for brobygningsforløb er meget heterogen, og for nogle unge betyder det, at de praktikker, der tilbydes, ikke for dem opleves som meningsfulde. For eksempel er en del af målgruppen af unge droppet ud af gymnasiet på grund af fx stress eller angst og sigter mod at vende tilbage i en gymnasial uddannelse. Disse elever giver udtryk for, at det ikke giver mening for dem at komme i praktik som eksempelvis mekaniker. Derudover er der også unge, som fra starten af brobygningsforløbet er klar over, hvad de vil, og derfor anvender brobygningsforløbet kompetenceopbyggende snarere end afklarende.

Der er imidlertid også en delgruppe for hvem motivationen for at deltage i praktikker er lav af andre årsager. For dem kan der være mange forskellige problemer, men fælles for dem er, at de har svært ved at sætte sig op til at møde fast hver dag. Blandt dem er der også unge, som kan være pessimistiske eller nervøse for at starte nye ting på grund af nederlag i tidligere uddannelsesforløb. Udfordringen kan opsummeres med, at det er svært at få de unge til at møde op til praktikker, og denne problematik knytter sig til nogle generelle fraværsudfordringer, som vi beskriver mere detaljeret i afsnittet om barrierer og drivkræfter.

Ovenstående forhold har været en barriere for samtlige projekter. En del projekter har forsøgt at møde problemet ved kun at tilbyde praktik til dem, som de vurderede var robuste eller motiverede nok til at møde op og gennemføre. Af denne grund viser vores interviews med unge fra brobygningsforløbene, at mange af de unge ser praktikkerne som et tilbud snarere end en fast del af forløbet. Nogle giver også udtryk for, at de har skullet være opsøgende, hvis de ville i praktik.

For nogle projekter har det betydet, at de har forsøgt sig med flere modeller undervejs i projektperioden. På Tietgen var der for eksempel indledningsvist individuelle uddannelsespraktikker, men de blev senere hen til uddannelsespraktikker i grupper. Dette skyldtes, at de erfarede, at det var for utrygt for elever at ankomme alene til en fremmed klasse, og at det var bedre at sende dem afsted i hold. Projektet hos Tietgen oplevede også, at det gjorde samarbejdet med erhvervsskolerne lettere, fordi det var svært for undervisere på erhvervsskolerne at integrere enkelte brobygnings elever i deres klasser på kort sigt. At brobygnings elever kom i hold gjorde det også nemmere at tilrettelægge undervisningen for lærerne, selvom det selvfølgelig også betød, at deres praktik kom til at køre parallelt med resten af klassen snarere end sammen med dem.

Hos Mercantec justerede de også snusepraktikkerne undervejs, da de i starten havde endagspraktikker to gange om ugen, og senere ændrede det, så der kun var endagspraktik én gang om ugen. Dette gjorde de, fordi de erfarede, at to gange var for meget, og at for mange elever blev sendt til praktikker, de ikke gad, hvilket øgede elevernes fravær. I stedet gik de over til én dag og fokuserede på, at så mange som muligt kom i de praktikker, der var relevante for dem.

Der er også et eksempel på, at snusepraktik er blevet rullet tilbage. Hos CELF var erfaringen, at mange af de unge ikke havde de nødvendige sociale kompetencer, der skulle til for at være i praktikken. Desuden var der et for stort socialt spænd i de elever, de sendte i praktik i grupper, hvilket gav erhvervsskolerne en svær opgave i forhold til at skulle differentiere og tilpasse undervisningen. CELF valgte på baggrund af disse erfaringer at nedprioritere at sende unge i praktik og i stedet fokusere på elevernes grundlæggende sociale og faglige kompetencer. Det bør dog i denne sammenhæng bemærkes, at CELF er et af de projekter, som har visiteret flest, og de har også i deres projektbeskrivelse specificeret, at de visiterer aktivitetsparate borgere. Det er derfor sandsynligt, at deres brobyggere generelt har været relativt mere socialt udfordret, end resten af projekterne.

4.4.1.2 Etablering af samarbejde mellem jobcenter, erhvervsskoler og virksomheder

Et andet forhold, der kan forklare, hvorfor kun få unge har været i snusepraktik, er samarbejdet med erhvervsskoler og virksomheder om at få etableret praktikforløb, som de unge kan deltage i. Det at etablere en virksomhedspraktik kræver først og fremmest viden om lovgivning og kendskab til det lokale arbejdsmarked. Derudover kræver det, at sagsbehandlere og/eller projektets øvrige aktører har netværk ud i lokale virksomheder, som de kan trække på i forbindelse med etableringen af praktiksteder til de unge. Udover virksomhedspraktik er der desuden uddannelsespraktikker, som stiller krav til projektets samarbejde med erhvervsskolen og eventuelt andre uddannelser i området.

Det kræver i nogle tilfælde også, at brobygningsprojektet har en vis volumen. For eksempel erfarede Tietgen, at det var svært at oprette hold til uddannelsespraktikker, hvis der var for få elever i det pågældende projekt. Dette har været en udfordring flere steder, og det kan betyde, at unge, som er motiverede og egnede til at komme i praktik, ikke får lov. En måde at omgå dette problem på er ved at have individuelle praktikker. Hos EUC Nord har underviserne anvendt deres personlige netværk ud i lokale virksomheder samt viden om elevernes forudsætninger og ressourcer til at skabe individuelle match for virksomhedspraktikker.

4.4.1.3 Manglende introforløb til snusepraktikker

Endelig har EUD-reformen gjort det sværere at tilrettelægge snusepraktikker, da EUD-reformen har erstattet det løbende optag med sommer- og vinteropstart. Det løbende optag gjorde det lettere at tilrettelægge snusepraktikker, fordi der var introforløb og opstart på næsten ethvert givent tidspunkt. Som det er nu, er der stor risiko for, at de unge placeres midt i et forløb. Flere unge og projektmedarbejdere i projekterne har givet udtryk for, at det kan opleves som en forvirrende indføring i en uddannelse eller et fag. Derudover er mange af de unge i brobygningsforløb plaget af tidligere dårlige oplevelser med uddannelsessystemet, hvilket har efterladt dem med en varierende grad af ængstelighed i forhold til det at skulle starte uddannelse. For dem kan snusepraktikken blive endnu en dårlig oplevelse. Hos EUC Nord har man af denne grund oprettet hold med undervisning inden for hotel og restauration samt byggeri, hvor faglærere fra branchen står for undervisningen. Til undervisningen kan faglærerne drøfte muligheden for snusepraktik med eleverne på holdene og sørge for, at de, der er interesserede og klar, kommer i praktik. På denne måde kan man mindske risikoen for, at både eleven og virksomheden får en dårlig oplevelse med praktikken.

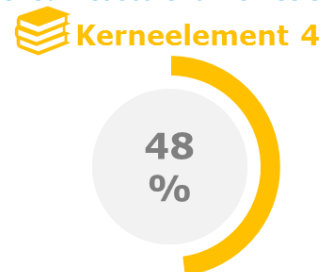
Slutteligt er det relevant at tilføje, at de implementerede snusepraktikker har haft en høj grad af kvalitet. Det kommer til udtryk ved, at størstedelen af de unge, der har været i praktik, er blevet mere afklarede i forhold til, hvad de vil efter brobygningsforløbet. Det viser tal fra vores survey til unge i brobygningsforløbet, hvor 68 pct. af de, som har været i praktik, svarer, at de i høj eller

nogen grad er mere sikre på, hvad de skal nu, end hvad de var før brobygningsforløbet. Dette peger på, at de unge får det ud af praktikkerne, som der er hensigten.

4.5 Kerneelement 4: Indeholder opkvalificering i dansk og matematik

Formålet med kerneelement 4 er, at de unge opnår et niveau i dansk og matematik, der er tilstrækkeligt til at kunne påbegynde deres ønskede uddannelse. Med de nye adgangskrav på EUD- og gymnasieområdet er der behov for at opkvalificere de unge, der ikke på nuværende tidspunkt lever op til kravene. Som det fremgår af figuren, har projekterne i nogen grad implementeret kerneelement 4, hvilket uddybes nedenfor.

Figur 4-5: Samlet score for kerneelement 4

4.5.1 Opkvalificering i dansk og matematik

Alle projekter tilbyder opkvalificering i dansk og matematik. Et afgørende tema i forbindelse med dansk- og matematikundervisningen har været den store niveauforskel imellem eleverne. Som beskrevet i afsnit 3.1.1 omfatter målgruppen for indsatsen både uddannelses- og aktivitetsparate¹³ med mange forskelligartede udfordringer og et tilsvarende stort spænd i elevernes faglige kompetencer. Derudover er der forskelle i, hvilke uddannelser de unge ønsker at søge efter brobygningsforløbet, og dermed, hvilke krav de vil blive stillet inden optag.

Ovenstående forhold har medført, at der hos flere af de projekter, vi har talt med, er blevet anlagt en differentieret tilgang til, hvor meget undervisning i dansk og matematik den enkelte elev får. Hos Viden Djurs og Tietgen afgør en FVU- og/eller EUD-screening, hvordan de enkelte elevers danskundervisning tilrettelægges, mens andre projekter har målrettet opkvalificering efter den uddannelse, som den unge planlægger at søge optag hos. En del af målgruppen udgøres også af gymnasie- og endda universitetsstuderende, som er droppet ud af deres studie, og for hvem opkvalificering i dansk og matematik er på et niveau, der ikke er relevant.

Et eksempel på den differentierede tilgang til opkvalificeringen i dansk og matematik finder vi hos ZBC. Her bliver de unge mødt med et fokus på karakterer i dansk og matematik som noget af det første. Dette sker via en screening. Ud fra screeningen får alle unge en individuel læringsplan, som angiver, hvilken undervisning den enkelte elev skal have. Der er især fokus på EUD'ernes O2-krav, og alle, der ikke møder kravet, bliver derfor pålagt at skulle deltage i dansk- og matematikundervisningen. Det er imidlertid også en mulighed, at de unges planer ikke indeholder opkvalificering i dansk og matematik, såfremt de har et niveau, der i alle tilfælde er tilstrækkeligt.

Når det kommer til kvaliteten af undervisningen, så viser ungesurveyen, at en lille andel tilkendegiver, at de er blevet bedre til dansk (16 pct.) og matematik (22 pct.) af at være i brobygningsforløbet. Der kan være mange forklaringer på dette fund, men en del af forklaringen er formentlig, at flere af de unge vi har interviewet vurderer, at det faglige niveau generelt har været for lavt, og i mindre grad har haft behov for opkvalificering i dansk og matematik. Det bør dog i denne sammenhæng bemærkes, at vores interviews med de unge kun har omfattet de 'succesfulde unge', hvorfor det er problematisk at generalisere ud fra denne pointe. Ser man på vores survey til unge, består over halvdelen af de adspurgte afsluttende prøverne i dansk (67 pct.) og matematik (57 pct.). Altså er den lave andel, som har fået noget ud af dansk- og matematikundervisningen ikke ensbetydende med, at en lav andel også kommer ud af brobygningsforløbene med utilstrækkelige kompetencer i dansk og matematik.

En supplerende forklaring på den lave andel, der tilkendegiver, at de er blevet bedre til dansk og matematik, er, at den differentierede tilgang til undervisningen udfordrer underviserne. Flere undervisere giver således udtryk for, at det er udfordrende at tilrettelægge undervisning, når spred-

¹³ I projektet har det været tilladt at visitere 'stærke' aktivitetsparate borgere, som vurderes at kunne profitere af et brobygningsforløb.

ningen i niveauet blandt brobygningseleverne er så stort. Der kan derfor være en væsentlig udfordring forbundet med at tilrettelægge undervisning, der både er af høj kvalitet, og som kan rumme elever med stort fagligt spænd. Derudover er det en udfordring for underviserne, at antallet af elever varierer meget fra gang til gang grundet fraværsproblemer, som igen knytter sig til målgruppen. Dette kan være en udfordring, fordi underviserne kan stå med så få elever, at nogle aktiviteter så som diskussioner på holdniveau ikke giver mening. Det varierende fremmøde kræver derved fleksibilitet og tæt samarbejde og koordination fra underviserens side.

En måde at håndtere det varierende fremmøde og de udfordringer, det giver, er ved hele tiden at sikre en vis volumen. Dette har de haft succes med hos EUC Nord og CELF pga. hurtig og effektiv visitering fra dag til dag. Hos EUC Nord gjorde den høje volumen, at de havde mulighed for at trinopdele eleverne på baggrund af deres faglige forudsætninger. Det sikrede en målrettet undervisning. Det betød også, at de sjældent oplevede, at de kun havde udfordrede elever. Der var en spredning, som betød, at der både var elever med gode og mindre gode personlige og faglige forudsætninger. Det giver en god dynamik i et klasselokale, der understøtter læringsmiljøet.

Boks 4-2: Betydning af EUD-reformen for implementeringen af indsatsen

I 2015 trådte den nye EUD-reform i kraft, hvilket har en række implikationer for projekternes tilrettelægning af brobygningsforløb. Kun et enkelt projekt vurderer, at reformen har haft begrænset betydning for implementeringen af brobygning, mens flere af de øvrige projekter beretter om, at det har påvirket implementeringen på en række områder.

For det første har reformen indflydelse på forløbets varighed, fordi erhvervsskolerne ikke kan afslutte forløbene i samme tempo som tidligere, hvilket medfører, at de unge bliver længere i indsatsen. Dette skyldes, at erhvervsskolerne kun har optag to gange om året, og at brobygningsforløbet gerne skal tilrettelægges, så den unge kan overgå til uddannelse kort efter endt brobygningsforløb. Eftersom projekterne ønsker at undgå "huller" i indsatsen, hvor den unge ikke laver noget i længere tid, vælger projekterne at forlænge de unges brobygningsforløb, så det kan passe med optaget på erhvervsuddannelserne.

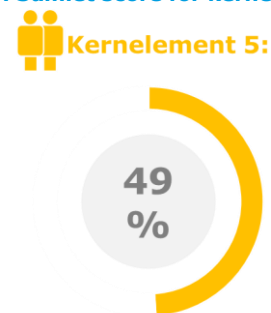
For det andet følger der med reformen et nyt krav til de unge, der tilsiger, at de skal have bestået dansk og matematik på 9. klasses niveau for at kunne søge om optag på en erhvervsuddannelse. Det betyder, at forløbet for de elever, der ikke møder dette krav, i højere grad målrettes opkvalificeringen i dansk og matematik med henblik på, at de kan søge ind på en erhvervsskole efterfølgende.

For det tredje har det betydet, at uddannelsesmentorerne nu er mere forsigtige med at vurdere den unge klar til ungdomsuddannelse, eftersom de unge efter EUD-reformen kun har tre omvalg i forhold til uddannelse. Når de unge har brugt deres tre klip, kan de kun overgå til HF. Derfor giver flere mentorer udtryk for, at de efter reformen er mere nøjsomme med at sende unge videre i uddannelse, og at de er ekstra opmærksomme på, dels om de unge er klar til at tage en uddannelse generelt, dels om de er afklarede omkring, hvad de vil. Dette forhold kan ligeledes være med til at forlænge brobygningsforløbenes varighed.

4.6 Kernelement 5: Den unge får en fastholdelsesmentor

Når den unge er påbegyndt ordinær uddannelse, fortsætter uddannelsesmentor og bliver til en fastholdelsesmentor, der følger den unge, indtil vedkommende har opnået en ordinær praktikplads. Intentionen med fastholdelsesmentoren er, som titlen indikerer, at fastholde den unge i uddannelse. Dette ved at bidrage med den samme støtte og hjælp, som den unge fik på brobygningsforløbet. Som det fremgår af figuren, har projekterne i nogen grad implementeret kernelementet om fastholdelsesmentoren, hvilket uddybes nedenfor.

Figur 4-6: Samlet score for kerneelement 5

Figur 4-2: Drejebog for fastholdelsementorordningen

Hos Mercantec man udviklet en drejebog for, hvordan fastholdelsesindsatsen gribes an, og hvem der er ansvarlig for hvad i processen. Senest en uge efter, at den unge er startet i ordinær uddannelse afholder mentoren et møde med den unges nye kontaktlærer for at sikre den bedste overlevering. Her drøftes det bl.a., hvilke særlige udfordringer den unge kan have, og hvad der ellers er relevant at vide for kontaktlæreren. Derudover aftaler mentoren, hvordan og hvor længe den unge ønsker kontakt til fastholdelsesmentoren. De opererer med tre kategorier, som de unge indplaceres i:

- Kategori 1: Månedlig kontakt
- Kategori 2: Ugentlig kontakt
- Kategori 3: Tæt kontakt.

Som udgangspunkt følger fastholdelsesmentoren den unge i maksimalt tre måneder, men dette kan forlænges, hvis behovet er der. Hos Mercantec har man i flere tilfælde haft fastholdelsesindsatser, der varede væsentlig længere end tre måneder. Når den unge er klar til at slippe kontakten til fastholdelsesmentoren, aftales et sidste møde med den unge og dennes kontaktlærer for endelig overlevering. Således er alle parter enige om, at fastholdelsesmentoren træder tilbage.

4.6.1 Fastholdelsesmentor

De fleste projekter har tilrettelagt fastholdelsesmentorordningen sådan, at uddannelsesmentoren overgår til at være fastholdelsesmentor for deres mentee, når vedkommende går fra brobygning til ordinær uddannelse. Argumentet for, at de unge beholder samme mentor i deres videre forløb, er, at mentorordningens værdi og progressionspotentiale bæres af den opbyggede relation mellem mentor og mentee. Der er imidlertid også projekter, som har adskilt uddannelses- og fastholdelsesmentorfunktionen, så de unge får en ny mentor, når brobygningsforløbet afsluttes. Vores interviews peger på, at denne løsning typisk anvendes, når der ikke er ressourcer til, at uddannelsesmentorerne kan følge eleverne i deres videre uddannelse. Et eksempel på sidstnævnte kan findes hos ZBC, hvor en af kommunerne har to *fastholdelseskonsulenter* tilknyttet jobcenterets ungecenter, der kun arbejder med fastholdelse. Begrundelsen er dels, at der mangler ressourcer, hvis uddannelsesmentorerne også skal varetage funktionerne som fastholdelses, og dels at det er forskellig, hvor meget støtte de unge har behov for efter endt brobygningsforløb.

Projekterne har dog generelt været udfordret med at implementere fastholdelsesmentorordningen. Det viser resultaterne fra vores survey til projektledere og tovholdere, hvor 59 pct. af projektets nøglepersoner tilkendegiver, at alle unge har fået tildelt en fastholdelsesmentor ved overgang til ordinær uddannelse. Dette fund kommer ligeledes til udtryk i vores interviews, hvor flere projekter giver udtryk for, at de kun i varierende omfang er lykkedes med at implementere fastholdelsesmentorordningen som en del af deres brobygningsforløb. Det viser sig også i, at kun 44

pct.¹⁴ af de unge tilkendegiver, at de har haft en støtteperson, som har fulgte dem over i den ordinære uddannelse. Vi kan ikke ud fra vores data præcist udlede, hvorfor 44 pct. af unge, som har haft en støtteperson i overgangen til ordinær uddannelse.

En forklaring kan dog være, at flere projektledere peger på, at ressourcemangel har været en udfordring i projektet. Når projekterne har været pressede på midler, er fastholdelsesmentordelen blevet nedprioriteret

En anden forklaring kan være, at de unges efterspørgsel efter fastholdelsesmentorer er lille. Flere nøglepersoner peger i vores interviews på, at unge ikke nødvendigvis ønsker en mentor, efter de er overgået til ordinær uddannelse, og at de kun har givet de unge en fastholdelsesmentor, hvis vedkommende har haft det ønske. Hvis efterspørgslen på fastholdelsesmentorer er lav, og ordningen samtidig forudsætter et vist engagement og initiativ til at tage kontakt til mentorerne fra brobygningseleverne, kan det meget vel forklare projekternes varierende succes med at implementere fastholdelsesmentorordningen.

Endelig kan en tredje forklaring være, at en større andel af de unge ikke har kendt til muligheden for at få en fastholdelsesmentor. I vores ungesurvey svarer 27 pct. af de unge, som er overgået til en anden uddannelse, at de ikke ved, om de stadig har en mentor. Vores erfaringer fra interviews viser ligeledes, at en del elever virker uoplyste snarere end uinteresserede i muligheden for at få en fastholdelsesmentor efter brobygningsforløbet.

Mercantec er dog et projekt, som er lykkedes med at implementere fastholdelsesmentorordningen. Det skyldes en strategisk prioritering af mange ressourcer i netop fastholdelsesindsatsen. Dette har de gjort, fordi de oplevede, at fastholdelsesindsatsen var afgørende for at undgå frafald hos tidligere brobygningselever i uddannelse. Erfaringen var nemlig, at mange af de unge er nervøse og mangler selvtillid – også efter brobygningsforløbets afslutning, hvor en støtteperson i form af en fastholdelsesmentor er særdeles vigtigt.

4.6.2 Opsamling

I tabellen nedenfor fremgår de mest centrale udfordringer præsenteret i foregående afsnit for hvert kerneelement, samt eksempler på måder at håndtere udfordringerne på.

Tabel 4-2: Projekternes udfordringer med kerneelementerne

Kerneelement	Udfordring	Løsning
#1 Foregår på en erhvervsskole	<ul style="list-style-type: none"> Os-og-dem-opdeling virker stigmatiserende Heterogen målgruppe med mange forskellige udfordringer og behov Sikre løbende optag Barrierer hos de unge gør det svært at have fuldt og fast skema Pauser i aktiviteter kan forårsage frafald 	<ul style="list-style-type: none"> Dagligt eller ugentligt optag sikrer flow af elever Fleksibilitet i tilrettelæggelsen af timer understøtter et skema, tilpasset den enkelte. Tilpas og/eller forlæng brobygningsforløb, så "huller" undgås i overgangen til anden uddannelse.
#2 Den unge får en uddannelsesmentor	<ul style="list-style-type: none"> Ingen særlige udfordringer 	

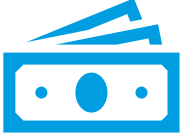

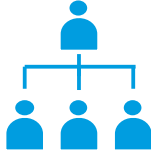

¹⁴ For 39 pct. har uddannelsesmentoren overgået til rollen som fastholdelsesmentor, mens 5 pct. har fået en helt ny fastholdelsesmentor.

#3 Indeholder snuse- praktikker	<ul style="list-style-type: none"> • Manglende relevans for de unge • Utryghed ved individuelle praktikforløb • Begrænset samarbejde om etablering af praktikpladser • EUD-reformens sommer- og vinteroptag 	<ul style="list-style-type: none"> • Strategier målrettet nedbringelse af fravær • Individuelle praktikmatch • Gruppepraktikker
#4 Opkvalificering i dansk og matematik	<ul style="list-style-type: none"> • Stort spænd i elevernes faglige kompetencer • Varierende fremmøde udfordrer tilrettelæggelsen af undervisningen 	<ul style="list-style-type: none"> • Differentieret undervisning (pba. FVU- og/eller EUD-screening, individuelle læringsplaner) • Sikring af høj volumen af elever • Trinopdelte elevhold
#5 Den unge får en fast- holdelsesmentor	<ul style="list-style-type: none"> • Ved ressourcemangel nedprioriteres fastholdelsesmentor • Manglende efterspørgsel eller usikkert kendskab til fastholdelsesmentorordningen 	<ul style="list-style-type: none"> • Prioritering af fastholdelsesmentor kan mindske frafald • Drejebog/plan for tildeling af fastholdelsesmentor ved overgang til uddannelse

4.7 Minimumskrav

Indsatsens minimumskrav kan ses som de støttestrukturer, som er nødvendige for, at projekterne kan implementere indsatsens kerneelementer. De fire minimumskrav er således ikke en del af selve indsatsen, men hvorvidt projekterne møder minimumskravene har betydning for den generelle implementering af indsatsen. De fire minimumskrav er formuleret som følger:

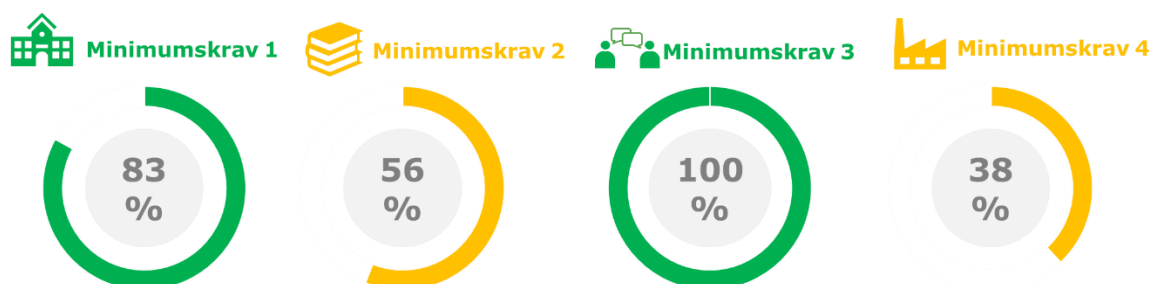
Tabel 4-3: Oversigt over minimumskrav¹⁵

	<p>1) Kommunen/kommunerne og erhvervsskolen skal indgå bindende aftaler om et fast antal brobygningspladser for minimum et år ad gangen, således at erhvervsskolerne kan tilrettelægge forløbene derefter og samtidig har overblik over deres økonomiske grundlag.</p>
	<p>2) Jobcentrets sagsbehandler møder de unge på erhvervsskolen. Jobcentrets sagsbehandler skal være tilgængelig for de unge på erhvervsskolen. Det er op til jobcentret og skolen indbyrdes at aftale, hvor ofte og hvor længe sagsbehandleren/sagsbehandlere skal være på skolen.</p>
	<p>3) Der skal udpeges projektledere og tovholdere for brobygningsforløbet, der bl.a. kan understøtte løbende visitation, fastholde fokus på brobygningsforløbet i jobcentret og bidrage til et godt samarbejde mellem erhvervsskole, jobcenter og andre relevante samarbejdspartnere i det daglige arbejde. Der skal udpeges én projektleder på erhvervsskolen, der får det daglige ansvar for projektets drift. I de tilfælde, hvor flere erhvervsskoler samarbejder, udpeges en fælles projektleder. Endvidere skal der udpeges en tovholder i kommunen, der vil være både erhvervsskolens og den unges direkte indgang til kommunen. I de projekter, hvori der deltager flere kommuner, skal der udpeges tovholdere i hver af de deltagende kommuner.</p>
	<p>4) Der skal nedsættes en tværgående styregruppe, der som minimum består af ledelsesrepræsentanter fra jobcentret, erhvervsskolen og UU samt de respektive projektledere fra hhv. erhvervsskole og kommune.</p>

¹⁵Indfrielse af minimumskravet om, at minimum 25 pct. af uddannelsesparate visiteres til brobygning fremgår af resultatanalysen og er derfor ikke med i dette afsnit.

Som barometrene nedenfor viser, har projekterne i høj grad implementeret minimumskravene om faste pladser og udpegelse af tovholder og projektleder (minimumskrav 1 og 3), og i nogen grad indfriet kravene om, at sagsbehandlere møder de unge på erhvervsskolen, samt nedsættelse af styregruppe (minimumskrav 2 og 4). Den største variation mellem projekterne kommer til udtryk i minimumskrav 2 og 4, mens den lille variation i minimumskrav 1 skyldes, at et af projekterne har valgt en anden løsning end en aftale om faste pladser. I de følgende afsnit uddybes projekternes implementering af minimumskravene.

Figur 4-7: Oversigt over minimumskravenes fidelitet

4.7.1 Aftaler om faste pladser

Projekterne har generelt en aftale om et fast antal pladser, hvori der også indgår en aftale med kommunen om tompladsbetaling. Det kommer til udtryk ved, at 83 pct. svarer, at deres projekt har haft bindende aftaler om et fast antal brobygningspladser af minimum et år. Projekterne peger på, at tompladsbetalingen udgør et økonomisk incitament til at gøre brobygning til førstevalg, fordi det tilskynder, at der bliver visiteret mindst det antal elever, der er betalt for.

Kun i et enkelt projekt har ingen af de adspurgte svaret, at de har haft et fast antal brobygningspladser. Aktørerne i det pågældende projekt giver udtryk for, at fravalget af faste pladser og tompladsbetaling er et aktivt valg, de har foretaget, for at opnå en højere grad af fleksibilitet. Helt konkret har de aftalt en fast pris, som jobcentret betaler for brobygning, og som er uafhængig af antal visiterede. Dermed har jobcentret et incitament til at visitere så mange som muligt til brobygning for at få så meget som muligt ud af prisen. Dermed fungerer deres aftale i store træk på samme måde som tompladsbetaling, bortset fra, at prisen ikke svarer til et antal pladser, og der således ikke er nogen formel grænse for, hvor mange der kan visiteres. Dette har haft den betydning, at CELF er det projekt, som er lykkedes med at visitere flest unge.

4.7.2 Jobcentrets sagsbehandlere møder de unge på erhvervsskolen

Det varierer, hvordan projekterne har tilrettelagt sagsbehandlernes møde med de unge på erhvervsskolen. På nogle projekter, fx CELF, sidder der sagsbehandlere fast på erhvervsskolen alle dage. Andre projekter har enkelte faste dage, hvor sagsbehandlerne tager ud på erhvervsskolen, mens der også er projekter, hvor der ikke er faste dage, og hvor sagsbehandlerne i stedet tager ud til erhvervsskolen, når efterspørgslen er der. Hvordan projekterne har tilrettelagt mødet mellem elev og sagsbehandler hænger dels sammen med, hvor mange ressourcer jobcentre har prioriteret til, at deres sagsbehandlere kan sidde på erhvervsskolerne, og dels har projektets fysiske rammer betydning. Hos nogle projekter er undervisningen geografisk spredt, hvilket i sagens natur betyder, at sagsbehandlerne ikke kan møde de unge ét fast sted. Længerevarende uddannelses- og virksomhedspraktikforløb er ligeledes faktorer, der spreder eleverne, og kan udfordre sagsbehandlernes arbejde med at komme ud til de unge.

Resultaterne fra vores survey med projektledere og tovholdere viser, at jobcentrets sagsbehandlere i nogen grad har mødt de unge på erhvervsskolen. Dette kommer til udtryk ved, at 56 pct. af de adspurgte svarer, at sagsbehandlerne altid møder de unge på erhvervsskolen.

Ser vi på nærmere på de projekter, som scorer særligt dårligt i forhold til dette minimumskrav, fremgår det af vores kvalitative data, at det for disse kommuner har været en udfordring på ressourcer. For disse projekter gælder det, at sagsbehandlere ikke er blevet købt tilstrækkeligt fri til at kunne sidde fast på skolen. Dette er både en logistisk og arbejdsbyrdemæssig udfordring for sagsbehandleren, som for det første skal køre frem og tilbage mellem jobcentret og én til flere skoler. Særligt i projekter, hvor der indgår mere end én erhvervsskole, kan det være en logistisk udfordring som sagsbehandler at komme ud til alle skoler. Derudover bliver det beskrevet som besværligt at skulle jonglere mellem brobygningselevernes sager og øvrige sager.

Projekternes udfordringer i forhold til dette minimumskrav viser sig i øvrigt i vores interviews med de unge, hvoraf det fremgår, at eleverne virker uvidende om, hvorvidt sagsbehandlere befinder sig på skolen, og at de ikke har set dem eller været i kontakt med dem. I denne sammenhæng bør det bemærkes, at de unge generelt virker uinteresserede i at have kontakt med jobcentret. Dette kan skyldes elevernes generelle modvilje mod jobcentret og deres associationer forbundet med det, samt deres generelle velvilje med det at være på skolen og i uddannelse. Det sidste hænger sandsynligvis sammen med, at de unge typisk har en god relation til deres mentor eller underviser, hvilket yderligere formindsker deres behov for kontakt med jobcentret.

4.7.3 Der skal udpeges projektleder og tovholdere for brobygningsforløbet

Samtlige projekter har udpeget projektledere og tovholdere, som varetager den daglige projektledelse for henholdsvis erhvervsskolerne og jobcentrene. De fleste projekter har én projektleder og én tovholder pr. kommune tilknyttet. Der er dog også et par projekter, der har delt tovholderrollen op på to undervisere fra jobcentret, som skiftevis udfører tovholderens opgaver. Udpegelsen af projektleder og tovholdere er blevet valideret to gange i forløbet i forbindelse med, at vi har sendt surveys ud til de pågældende aktører. I begge omgange var der ingen projekter, som manglede hverken projektleder eller tovholdere.

4.7.4 Der skal nedsættes en tværgående styregruppe

Resultaterne fra vores survey med projektledere og tovholdere viser, at der i nogen grad er blevet nedsat tværgående styregrupper, som det var tiltænkt. Ifølge opdraget skal den tværgående styregruppe ideel set bestå af ledelsesrepræsentanter fra jobcentret, erhvervsskolen og UU samt de respektive projektledere fra henholdsvis erhvervsskolen og kommunen. Kun 38 pct. svarer, at deres projekts styregruppe består af alle de nævnte aktører. 60 pct. svarer imidlertid, at der er nedsat tværgående styregrupper, som indeholder nogle – men ikke alle af de nævnte aktører.

Vores kvalitative datamateriale indikerer, at projekterne ikke har tillagt det nogen særlig betydning, at de ikke har levet op til kravene for styregrupperne. I vores interviews taler interviewpersonerne om deres styregrupper, men forholder sig ikke til, at styregruppen ikke er tilstrækkelig repræsenteret. Dette kan betyde at der generelt har manglet en forventningsafstemning om kravene til styregrupper og deres repræsentation.

Det skal tilføjes, at projekter med flere erhvervsskoler udover styregruppen har nedsat en arbejdsgruppe kun for skolerne i projektet. I denne arbejdsgruppe – også kaldet skolegruppe – drøftes projektets aktiviteter og arbejdsgange på et mere lavpraktisk plan. På denne måde kan gode erfaringer i arbejdet med de unge deles på tværs af projektets skoler.

Boks 4-5: UU-vejledningens rolle i projektet

Samarbejdet mellem UU-vejledningen og resten af projektet er formaliseret gennem styregruppen, hvor UU hos de fleste projekter er repræsenteret. Selvom samarbejdet med UU ikke har været et centralt tema i vores interviews med projekterne, har flere projekter alligevel fremhævet UU's rolle i deres brobygningsforløb.

Flere projekter nævner i denne sammenhæng, hvordan et tæt samarbejde med UU har haft en stor værdi. Et eksempel på dette er hos et af projekterne, hvor de har udformet et samarbejdsskema til den unge,

hvor vedkommende kan give samtykke til at UU, underviserne og mentorerne må dele informationer mellem sig. På den måde kan underviserne være forberedt på elevers ambitioner og udfordringer tidligt i forløbet, ligesom UU kan få input fra underviserne til kvalificering af uddannelsesparathedsvurderingerne. Andre projekter fremhæver ligeledes videndeling om borgeren gennem UU som positivt.

Der er også et projekt, som har en UU-vejleder inde over visitationssamtalen. UU-vejlederens funktion i samtalen er primært at finde historik på borgeren. Projektet vurderer i denne sammenhæng, at de kan spare ressourcer ved, at UU er inde over visitationen, fordi de har bedre forudsætninger end sagsbehandleren for at vurdere, om borgeren er uddannelses- eller aktivitetsparat.

4.8 Drivkræfter og barrierer i implementeringen

Implementeringen af brobygning er kompleks, da den stiller krav til nye former for samarbejde mellem jobcenter og erhvervsskoler og desuden kræver, at der tilrettelægges en indsats, der skal favne en bred målgruppe med mange forskelligartede udfordringer og behov. Det udfordrer projekterne, der har skullet håndtere en række barrierer, der påvirker implementeringen på tværs af de fem kernelementer. Tabel 4-4 giver et overblik over de centrale, tværgående temaer, og hvilke barrierer, drivkræfter og implementeringsgreb der knytter sig til hvert tema.

Tabel 4-4: Overordnede forhold, der påvirker implementeringen af brobygning

Tema	Barrierer	Drivkræfter og implementeringsgreb
Samarbejde mellem jobcenter og erhvervsskole 	Forskellige dagsordener hos de forskellige organisationer Forskellig kultur og sprog	Klar samarbejdsaftale m. rolle og ansvarsforhold Styregruppemøder Daglig kontakt og sparring
Fremmøde 	Manglende motivation til fremmøde/højt fravær Manglende volumen i undervisningen og gruppepraktikker	Relationsdannelse Løbende fremmøde/fraværssamtaler Klar fraværstrategi
Målgruppen 	Misbrug og psykisk sygdom Manglende socialfaglige kompetencer hos undervisere og mentorer Frafald	En sammensat medarbejdergruppe med forskellige sociale, faglige og personlige kompetencer, der appellerer til forskellige typer af unge Differentieret undervisning
Visitation 	Konkurrerende indsatser Utilstrækkeligt inflow i projektet. Manglende pladser og/eller fysisk kapacitet	Vedvarende fokus Straksaktivering
Ledelsesopbakning 	Prioritering af brobygning på ledelsesniveau	Aktiv og insisterende projektledelse Fælles mål

4.8.1 Samarbejde mellem jobcentre og erhvervsskoler

På tværs af de projekter, vi har besøgt, fremhæves samarbejdet mellem jobcentre og erhvervsskoler som velfungerende. I projekter uden forudgående samarbejde fremhæves det dog, at der i opstartsfasen var kanter og samarbejdsflader, der skulle slibes af, da erhvervsskoler og jobcentrene har forskellige kulturer, fagnormer og arbejds gange.

Styregruppemøder og en formalisering af samarbejdet i samarbejdsaftaler har i følge flere projektledere bidraget til at etablere et velfungerende samarbejde. Generelt fremhæves det dog på tværs af projekterne, at det der kvalificerer samarbejdet er den tætte, daglige kontakt mellem medarbejderne tilknyttet indsatsen. I denne sammenhæng bliver de fysiske kontaktflader mellem erhvervsskolen og jobcentret betonet af flere projekter. Disse projekter nævner, at der opstår en form for holdånd, når medarbejderne mødes til daglig og de arbejder tæt sammen om at indfri et fælles mål.

Hos CELF har sagsbehandlerne fra jobcenteret, undervisere og UU-vejledere fx arbejdet på samme kontor, som er placeret på erhvervsskolen. Det har ifølge CELF's projektleder og medarbejdere haft flere fordele for både medarbejderne og de unge:

- 1) For det første har det kvalificeret samarbejdet mellem erhvervsskole og jobcenter betragteligt, da det giver gensidig forståelse og respekt for hinandens kompetencer og kapaciteter, og der oparbejdes et arbejdsfællesskab om de unge.
- 2) For det andet har den fysiske placering muliggjort løbende og hurtig vidensdeling om de unge. Ifølge en medarbejder er det med til at undgå misforståelser, at viden overleveres mundtligt og ikke via e-mail, og det gør det nemmere at undgå, at den unge siger ét til en medarbejder og noget andet til en anden.
- 3) For det tredje oplever de unge, at medarbejderne er langt mere tilgængelige og hele tiden til at træffe. De kan som en medarbejder udtrykke det bare komme hen og banke på døren, hvor de tidligere har kunnet vente flere uger på en samtale med en sagsbehandler.

Ifølge en underviser på CELF har overstående været med til at skabe en ny og tværfaglig kultur på tværs af medarbejdere fra erhvervsskoler og jobcentre med et fælles sæt definerede kerneopgaver og arbejds gange.

Derudover har Mercantec undervejs haft stor succes med at få skabt et fælles sprog mellem projektets undervisere og sagsbehandlerne. Det skyldes, at de sagsbehandlere, som oprindeligt skulle have været uddannelsesmentorer for de unge, endte med at få en anden og langt større rolle. Blandt andet fik sagsbehandlerne også en undervisningsrolle, hvilket har haft en meget positiv effekt på samarbejdet med de øvrige undervisere. Udover, at sagsbehandlerne lærer de unge bedre at kende, får de også en bedre forståelse af underviserens rolle, hvilket har gavnet dem i deres samarbejde og givet dem et fælles sprog. Mercantecs projektleder fremhæver dette som afgørende for samarbejdet mellem erhvervsskolen og jobcentret.

Boks 4-6: Eksempel på digitalt samarbejdsværktøj

Komplekst projekt – simpel administration: Godt fra start med fælles it-plattform

I Projektet "Brobygning til alle erhvervsuddannelser" har projektledelsen grundet kompleksiteten som følge af de mange involverede jobcentre og erhvervsskoler valgt at udvikle en fælles it-løsning, der skal gøre det nemmere for jobcentrene bl.a. at tilmelde borgere brobygningsløbet. Platformen varetages af it-personel fra NEXT Uddannelse København og har modtaget stor ros af både jobcenterunderviserne og erhvervsskolerne.

4.8.2 Fremmøde

En barriere i implementeringen af indsatsen har været fravær blandt de unge. Ifølge projekterne er der ingen nem løsning på fraværsproblemet, og projekterne har med varierende succes forsøgt sig med forskellige strategier og løsninger.

Størstedelen af medarbejderne peger dog på, at relationsarbejdet er det mest afgørende for at sikre vedvarende fremmøde hos eleverne. I denne optik handler det om at opbygge et tillidsforhold mellem underviser/mentor og elever, da det bidrager til øget fremmøde. Af samme grund har alle projekterne valgt at prioritere fælles sociale aktiviteter til at styrke relationsdannelsen, hvilket beskrives i afsnit 5.2.4.

Derudover fremhæves tæt opfølgning og tæt kontakt med den unge som strategier, der har den bedste effekt. Af øvrige konkrete greb, som projekterne har brugt, kan nævnes visualisering af elevernes fraværstatistik på en iPad, således at eleverne bliver konfronteret med deres gode eller dårlige fremmøde. Denne metode anvendes hos Viden Djurs. Et andet greb, som nævnes af medarbejdere fra ZBC, er projektarbejde, hvor elever tildeles medansvar for en opgave og en fremlæggelse. Dette tilskynder eleverne til at møde op, fordi de får en ansvarsfølelse overfor deres venner. Hos Tietgen har de oplevet et øget fremmøde som følge af, at det nu kræves af eleverne at ringe til skolen, hvis de ikke kommer. Dette er et eksempel på et meget lavpraktisk greb, der kan have en effekt.

Mercantec er meget inspireret af deres tidligere indsats "stigen", som var meget socialt betonet og målrettet nogle af de mest udfordrede unge borgere. Noget, de har taget med fra stigen, og som kan betragtes som en overordnet fraværstrategi, er ideen om at *gøre det let* for borgeren at møde op. Et konkret greb, som Mercantec anvender i dette ærinde, er *fælles morgenmad* hver dag mellem kl. 8.30 og 9.00. Til den fælles morgenmad melder de unge deres ankomst, hvorefter de spiser sammen, inden undervisningen og de øvrige brobygningsaktiviteter begynder. Morgenmaden foregår i kantinen blandt erhvervsskolens øvrige elever, hvor brobygningseleverne har et fast bord, som de sidder ved. Ifølge underviserne og tovholderne fra Mercantec udgør morgenbordet en god og afslappet scene for borgerne, hvor de kan falde på plads blandt de medstuderende, inden dagen for alvor starter. Derudover er det en god måde at samle eleverne med henblik på at tjekke fravær.

4.8.3 Målgruppen

På tværs af projekter har den heterogene målgruppe udfordret projekterne. Flere projekter har således oplevet, at unge med sociale udfordringer såsom angst, depression og misbrug har været visiteret til indsatsen. Dette er en udfordring for underviserne, der ikke nødvendigvis har de socialfaglige kompetencer, der skal til for at håndtere og hjælpe unge med denne typer af udfordringer. Omvendt indeholder indsatsen også unge, der blot er uafklarede omkring uddannelsesvalg.

Som beskrevet i afsnit 1.3. stiller det store krav til underviserne, at undervisningen differentieres til de enkelte unges niveau og behov. Derudover stiller det ifølge projektledere og medarbejderne også store krav til projektteamets sammensætning. Projektteamet skal bestå af medarbejdere med forskellige sociale, faglige og personlige kompetencer, der kan appellere til forskellige typer af unge. Det har nemlig afgørende betydning for relationsarbejdet, at de unge har én eller flere voksne, som de kan spejle sig i.

Derudover fordrer det en vis grad af robusthed at arbejde med denne målgruppe. Flere medarbejdere beretter om, at de i opstartsfasen oplevede, at kolleger skiftede til andre stillinger som følge af, at de blev overrasket over målgruppen og ikke følte, de havde de rette kompetencer til at håndtere denne.

I relation hertil betoner flere medarbejdere vigtigheden af, at de opbygger et kollegialt fællesskab, hvor de kan bruge hinanden som sparringspartnere og til at læse af, når de unge udviser modstand.

4.8.4 Visitation

Udfordringer med visitation har været et centralt tema hos de projekter, vi har besøgt. Et godt flow i visitationen er nemlig afgørende for at få en tilstrækkelig volumen og indfri projektets målsætning om at visitere mindst 25 pct. af deres uddannelsesparate borgere til brobygningsforløb på den eller de erhvervsskoler, som kommunerne samarbejder med. Derudover fremhæver flere projekter, at holdundervisning og snusepraktikker i grupper kan være en udfordring, hvis der ikke er nok elever. Ud fra vores casebesøg kommer her en kort opsummering af de forhold, som synes at have størst indflydelse på kommunernes evne til at opretholde visitationskravene.

- **Prioritering af brobygning i kommunerne:** Flere sagsbehandlere beretter om, at det kræver et konstant og vedvarende arbejde at sætte brobygning på dagsordenen, hvis der skal flow i visitationen. Det skyldes dels den fortsatte tilstedeværelse af konkurrerende indsatser, og dels at målgruppen af borgere løbende bliver mindre som følge af den positive udvikling i beskæftigelse. Ifølge en tovholder fra Tietgen handler det om at "holde gryden i kog" i forhold til visitation og hele tiden minde de øvrige sagsbehandlere i jobcenteret om, at brobygning skal prioriteres. Hos Mercantec valgte man desuden at nedlægge to eksisterende indsatser med henblik på at gøre brobygning til førstevalg og undgå konkurrence mellem indsatserne.
- **Effektive arbejdsgange i visitationen:** Flere projekter har haft succes med at få en stor andel af unge visiteret ved at optimere de arbejdsgange, hvormed de visiterer borgere til indsatsen. Fx har CELF haft et koncept kaldet *straksaktivering*, der gør det muligt at få de unge ind i brobygningsforløbet dagen efter visitationssamtalen. EUC Nord har haft en lignende ordning, som for dem ligeledes har betydet, at de aldrig har manglet borgere.
- **Manglende kapacitet:** En positiv udfordring opstår, når mange visitationer medfører, at projekterne mangler kapacitet i indsatsen til at kunne tage flere ind. Kapacitetsmanglen kan være på grund af mangel på lokaler eller undervisere. Selvom det skyldes en velfungerende visitation, er dette stadig en udfordring, da det modvirker flowet, og i værste tilfælde efterlader unge i en venteposition. Mercantec oplevede allerede tidligt i projektperioden dette problem og var således allerede i marts 2017 i gang med at finde flere lokaler og undervisere.

4.8.5 Ledelsesopbakning

Projekterne er enige om, at ledelsesopbakning – både på erhvervsskolerne og i jobcentrene – er en vigtig drivkraft i implementeringen af brobygning. Det gælder særligt i opstartsfasen af projektet, hvor der skal etableres og defineres samarbejdsflader, roller og ansvarsområder mellem erhvervsskoler og jobcentre.

Hos projekter, der er forankret hos meget store eller flere erhvervsskoler/jobcentre, er ledelsesopbakning i særdeleshed vigtigt, så indsatsen ikke drukner i organisationens andre projekter og øvrige drift. Dette opleves eksempelvis hos NEXT, der har fem erhvervsskoler tilknyttet. Her betones vigtigheden af, at indsatsen hele tiden gentages til teammøder. Det samme fokus har Tietgens projektleder, hvor brobygningsindsatsen har problemer med at finde sin plads. På skolen er der både et kursuscenter, et businesscollege og et gymnasium, men brobygning hører ikke rigtig til i nogen af afdelingerne. Af denne grund ser Tietgens projektleder det som ekstra vigtigt at "markere sig" overfor ledelsen jævnligt for at sikre, at indsatsen bliver set og prioriteret.

4.9 Anbefalinger til implementering af indsatsen

På baggrund af overstående analyser har Rambøll formuleret følgende anbefalinger til implementeringen af brobygningsforløb.

Tabel 4-5: Anbefalinger til implementering af brobygningsforløb

Kerneelement/ minimumskrav	Anbefaling
<p>Foregår på en erhvervsskole</p> 	<p>Undgå isolation</p> <ul style="list-style-type: none"> - Der er variation i, hvorvidt brobygningseleverne har lokaler tæt på eller langt fra erhvervsskolens øvrige elever. Som vi har uddybet i afsnit 1.2, er der argumenter for og imod afsides lokaler, men generelt viser projekternes erfaringer, at jo tættere lokalerne er på det ordinære campusmiljø, jo bedre vurderer elever og undervisere placeringen. Det skyldes, at eleverne i højere grad føler sig som en del af erhvervsskolen, hvis deres dag foregår side om side med de øvrige erhvervsskoleelever. <p>Hav en plan for opskalering af brobygningspladser</p> <ul style="list-style-type: none"> - En tilstrækkelig volumen af elever er vigtig for implementeringen, fordi det påvirker, hvordan eksempelvis dansk- og matematikundervisningen kan tilrettelægges. Derfor skal der være et vedvarende flow i visitationen, hvilket kan betyde, at der på et tidspunkt kan komme til at mangle pladser eller kapacitet. Derfor kan det anbefales at have en plan klar for udvidelse af pladser og undervisningsstab. Tilsvarende er det også nødvendigt at lægge en plan i tilfælde af, at der <i>ikke</i> er tilstrækkeligt volumen i visitationen af unge.
<p>Uddannelsesmentor</p> 	<p>Vær fleksibel i udbuddet af mentorer</p> <ul style="list-style-type: none"> - Der er enighed om, at relationen mellem mentor og mentee er afgørende for samarbejdet og udbyttet – både hvis man spørger projektledere, mentorer og elever. Derfor kan det have værdi at give de unge en vis valgfrihed ift., hvem de får som mentor, så man sikrer det bedste match. Dette har man haft succes med hos eksempelvis EUC Nord, hvor de unge kan vælge at have en underviser som mentor, såfremt de får en god relation til den pågældende underviser.
<p>Snusepraktikker</p> 	<p>Etablér en klar strategi for håndtering og forebyggelse af fravær</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fravær har på tværs af flere projekter været en øjenåbner, som har betydet, at de i projekterne har været nødt til undervejs at justere deres model for snusepraktikker. Af denne grund anbefales det, at projekterne fra start har en strategi for, hvordan fravær forebygges og hvordan man tilrettelægger indsatsen, så den kan bære en vis mængde fravær. <p>Overvej at kombinere snusepraktikker med korte endagspraktikker i grupper</p> <ul style="list-style-type: none"> - Flere projekter bemærker, at en del af målgruppen ikke er mødestabile nok til, at de vil sende dem ud i længerevarende praktikforløb. Andre projekter har problemer med volumen af praktikpladser til de unge. Af denne grund kan man overveje at afholde korte endagspraktikker, hvor de unge bliver introduceret til en uddannelse i grupper. Disse praktikker er lette for de unge at møde op til, og det kræver mindre at få alle med, hvis dette er en udfordring hos projektet. <p>Match snusepraktikker med den enkel unges behov og interesser.</p> <ul style="list-style-type: none"> - For at snusepraktikken kan føre til afklaring fremhæves det på tværs af projektledere, proceskonsulenter og sagsbehandlere, at der skal tages højde for den enkelte unges behov og interesser i forbindelse med snusepraktikkerne. Flere interviewpersoner oplever således, at snusepraktik kan føre til fravær, hvis den unge ikke har interesse for praktikstedet. Fravær medfører, at aktiviteten ikke vil bidrage til den unges afklaring og progression. Forsøg derfor at match snusepraktikker med den enkel unges behov og interesser.

<p>Opkvalificering i dansk og matematik</p> 	<p>Differentier undervisningen</p> <ul style="list-style-type: none"> - En udfordring på tværs af projekterne handler om, at målgruppen har en stor faglig spændvidde, og at det derfor er svært at afholde undervisning, der har en høj værdi for samtlige elever. En løsning på denne problematik er at differentiere undervisningen ved at niveauintdele eleverne. Dette kræver en vis volumen af elever, hvis holdene for de forskellige niveauer skal have en tilstrækkelig størrelse. Til gengæld kan det imødegå en central udfordring, og flere projekter har haft succes med denne løsning. <p>Hav andre relevante aktiviteter og undervisning til unge som ikke har brug for opkvalificering i dansk og matematik</p> <ul style="list-style-type: none"> - Erfaringen fra projektet viser, at kun en begrænset del af unge (12 pct) efterspørger opkvalificering i dansk og matematik. Hav derfor relevante aktiviteter eller øvrige tilbud for disse unge. Fx ved at give den unge plads til at arbejde med sit CV eller mindfulness træning.
<p>Fastholdelsesmentor</p> 	<p>Informér de unge om fastholdelsesmentorordningen</p> <ul style="list-style-type: none"> - En stor andel af de unge, som har besvaret vores ungesurvey, er uvidende om, hvorvidt de har fået stillet en fastholdelsesmentor til rådighed efter endt brobygningsforløb. Derfor er der et stort forbedringspotentiale i fastholdelsesindsatsen forbundet med at kvalificere de unges forståelse af indsatsen, så de ved, at de kan få fastholdelsesstøtte efter endt brobygningsforløb. <p>Kortlæg de unges behov</p> <ul style="list-style-type: none"> - Flere projekter nævner, at de unges lave efterspørgsel efter fastholdelsesmentor er årsagen til, at kerneelementet kun i nogen grad er blevet implementeret. I stedet for at gøre det varierende behov hos de unge for en barriere, kan det anvendes til at kvalificere fastholdelsesindsatsen for den enkelte. Dette har man haft succes med hos Mercantec, hvor man holdt et møde med de unge og dernæst indplacerede dem i én af tre kategorier ud fra, hvor stort et behov de havde for fastholdelsen. På denne måde er der ingen unge, der er i tvivl om, at de tilbydes fastholdelsesstøtte, samtidig med at indsatsen kan tilpasses til forskellige behov. <p>Udarbejd en drejebog for fastholdelsesmentorordningen</p> <ul style="list-style-type: none"> - I nogle brobygningsindsatser har det være svært at få prioriteret fastholdelsesmentorer. Sørg derfor at udarbejde en drejebog for fastholdelse med fokus på konkrete handlinger, som sikrer, at den unge får tildelt en fastholdelsesmentor, og overgangen fra uddannelses- til fastholdelsesmentor bliver glidende.
<p>Minimumskrav og organisering</p> 	<p>Priorité den daglige kontakt mellem erhvervsskolen og jobcentret</p> <ul style="list-style-type: none"> - Et velfungerende samarbejde mellem jobcentret og erhvervsskolen er altafgørende for en vellykket implementering. Derfor kan det betale sig at investere tid og omtanke i at etablere nogle rammer for et godt og tæt samarbejde. Det kan for eksempel være ved, at jobcentrets tovholdere har deres daglige arbejdsgang på erhvervsskolen for at minimere betydningen af den geografiske afstand mellem erhvervsskole og jobcenter. For de projekter, hvor det på længere sigt ikke kan lade sig gøre at sidde sammen, kan man overveje at gøre det i projektets opstartsfasen, hvor nye samarbejdsflader, roller og ansvarsområder skal etableres. Eksempelvis gennem et teambuildingevent eller en teamdag. På denne måde lærer teamets medarbejdere hinanden at kende, og samarbejdet kan fungere mere afslappet og kollegialt, når indsatsen påbegyndes.

Formalisér samarbejdet mellem erhvervsskolen og jobcentret

- Samarbejdet mellem erhvervsskole og jobcenter skal formaliseres i en samarbejdskontrakt for at nedbryde siloer og etablere veldinerede samarbejdsflader, roller og ansvarsområder.

Hav vedvarende fokus på visitation

- Flere projekter har haft problemer med at nå deres eller projektets målsætning for visitationer til brobygning. Dette skyldes blandt andet, at brobygningsdagsordenen ikke slår igennem i projektets jobcentre. Derfor består en vigtig opgave for tovholderne i hele tiden at minde jobcentrets øvrige medarbejdere om at prioritere visitation af uddannelsesparate unge til brobygning.

Sammensæt et bredt team

- Projektteamet bør sammensættes af medarbejdere med forskellige sociale, faglige og personlige kompetencer, der kan appellere til forskellige typer af unge. Det er nemlig af afgørende betydning for relationsarbejdet, at de unge har én eller flere voksne, som de kan spejle sig i.

Lad jobcentrets sagsbehandlere møde de unge på erhvervsskolen

- Når sagsbehandlerne møder den unge på erhvervsskolen, bidrager det til tryghed og styrker relationen og samarbejdet mellem sagsbehandler og den unge. Derudover kan sagsbehandlerne give de unge bedre råd og vejledning, fordi de oplever de unge i en kontekst, hvor de unge føler sig bedre tilpas.

Indgå bindende aftaler om et fast antal brobygningspladser

- Bindende aftaler om et fast antal brobygningspladser mellem kommune og jobcentre gør det muligt for erhvervsskolerne at tilrettelægge forløbene derefter og få overblik over deres økonomiske grundlag. Det tilskynder endvidere jobcenteret til at visitere det antal elever, som der er blevet betalt for.

5. HVORDAN STYRKER INDSATSEN DE UNGES PROGRESSION?

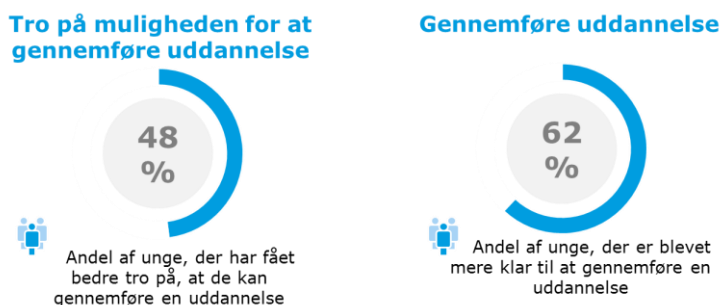
I dette kapitel udfoldes det, hvordan brobygningsindsatsen skaber progression for de unges vej mod uddannelse eller arbejdsmarkedet. Det er væsentligt at præcisere, at målgruppen for fokusinterviews med de unge har derfor primært været de 'succesfulde' unge, som har eller forventes at gennemføre brobygningsforløbet. De succesfulde unge er udpeget af erhvervsskolerne. Denne udvælgelsesmetode bevirker, at der i datagrundlaget skal tages højde for en potentiel bias, idet der i høj grad er fokus på de succesfulde unges progression - og ikke fokus på manglende progression hos de mindre succesfulde unge, hvorved barrierer for progression i højere grad kunne udfoldes ved en anden udvælgelsesmetode. Den seneste analyse af effekterne af brobygning viser, at det er de mest udfordrede unge, som får mest ud af brobygningsforløbene, hvorfor udvælgelsen udelader viden om, hvad der bidrager til progression for netop disse unge. Man kan dog formode, at deres progression ligner de 'succesfulde' unges.

Følgende kapitel indledes med en vurdering af, i hvilken grad brobygning styrker de unges progression. Derefter beskrives det, hvordan de fem kernelementer hver bidrager til de unges progression.

5.1 I hvilken grad styrker indsatsen de unges progression?

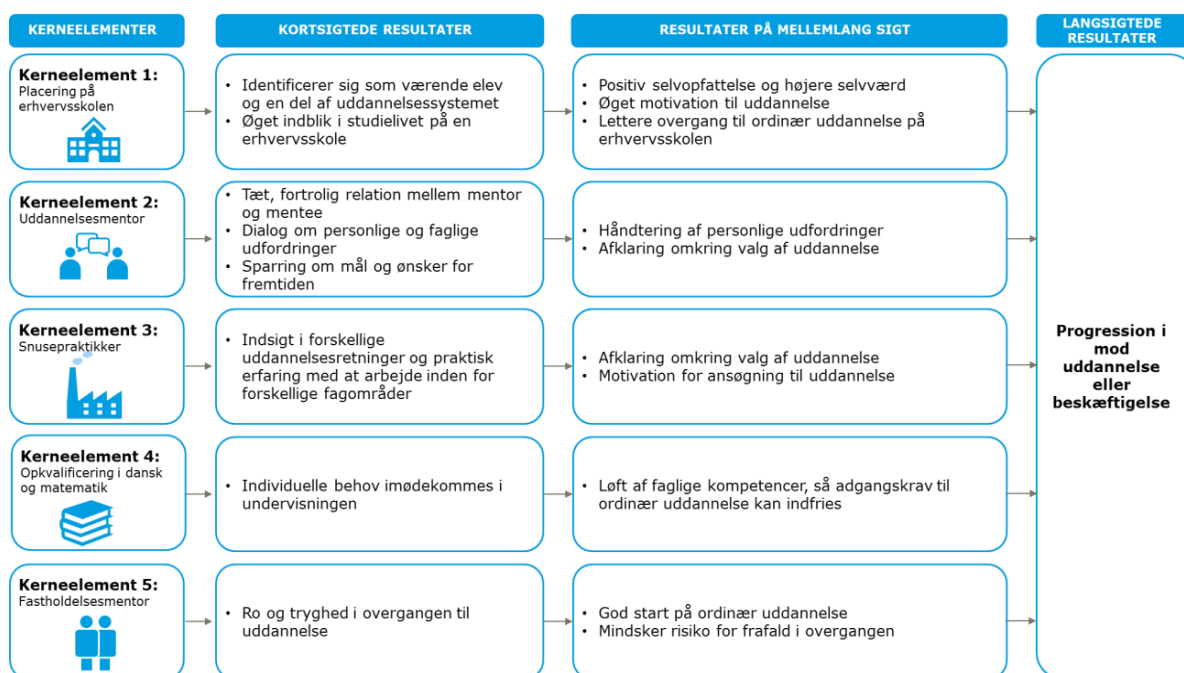
Overordnet set vurderer knap halvdelen af de unge, at brobygning er med til at skabe progression i deres ledighedsforløb. 62 pct. af de unge vurderer således, at brobygning i nogen grad eller høj grad har gjort dem klar til at gennemføre en uddannelse, mens 48 pct. vurderer, at de har fået et større tro på, at de kan gennemføre en uddannelse.

Figur 6-1: De unges udvikling ift. at kunne gennemføre en uddannelse og tro på muligheden for det (n=627)

For denne gruppe af unge bidrager de forskellige kernelementer i indsatsen på forskellig vis til at understøtte deres progression. Dette fremgår i figuren på næste side, som illustrerer forandringen fra kernelement til progression for borgeren.

Figur 6-2: Forandringsteori for indsatsen

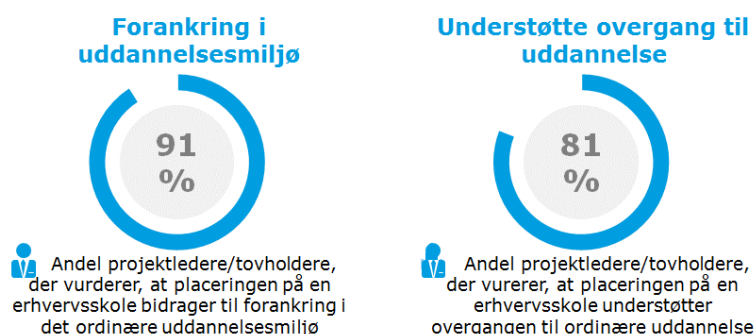

I følgende afsnit præsenteres hvert kerneelement med en kort indholdsbeskrivelse fulgt af en miniforandringsteori, som illustrerer forandringen fra indsats til progression for borgeren for det enkelte kerneelement, og er således et udsnit af forandringsteorien ovenfor. Miniforandringsteorien uddybes dernæst med en analyse af sammenhængen mellem hvert trin i forandringsteorien på baggrund af medarbejderne og borgernes vurderinger samt erfaringer med indsatsen.

5.2 Kerneelement 1: Placering på erhvervsskolen forankrer den unge i et ordinært uddannelsesmiljø

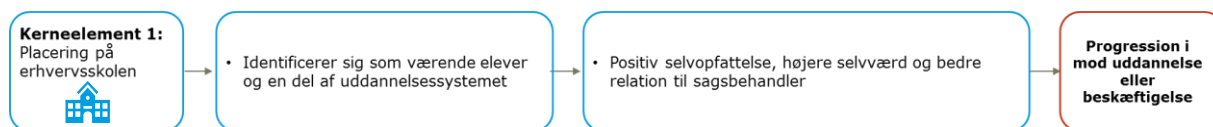
Som beskrevet i afsnit 4.2, har alle projekter været forankret på en erhvervsskole. Indsatsens placering på en erhvervsskole bliver i langt overvejende grad beskrevet som positiv og meningsfuld af både sagsbehandlere, uddannelsesmentorer, undervisere og de unge. Placeringen sikrer forankring i et uddannelsesmiljø, og ifølge flertallet af projektlederne og tovholderne har placeringen af brobygningsforløbet på en erhvervsskole i høj eller i meget høj grad bidraget til at understøtte de unges overgang til ordinær uddannelse (81 pct.).

Figur 6-3: Placeringen forankrer de unge i ordinær uddannelse og bidrager til progression (n=46)

Ifølge projektlederne/tovholderne og de unge bidrager forløbets placering på en erhvervsskole til progression hos de unge. Hvordan placeringen skaber progression for de unge skyldes flere forskellige forhold, som uddybes i de efterfølgende afsnit.

5.2.1 Placeringen medfører nye rammer for de unge, hvilket bidrager til ændret selvopfattelse

Både unge, undervisere, sagsbehandlere, projektledere og mentorer fremhæver, at placeringen på en erhvervsskole er afgørende for, at de unge i højere grad identificerer sig som værende elever og en del af uddannelsessystemet. Uddannelsesmentorerne og sagsbehandlerne oplever eksempelvis, at de unge i løbet af et uddannelsesforløb ikke italesætter sig selv som ledige i et aktiveringsprojekt, men i stedet italesætter sig selv om værende elever på en erhvervsskole. De unges selvopfattelse kommer også til udtryk via Facebook, hvor flere uddannelsesmentorer har bemærket, at de unge angiver dem som studerende på erhvervsskolen i deres profilttekst. Ifølge flere uddannelsesmentorer og projektledere bidrager placeringen på erhvervsskolen til en mere positiv selvopfattelse, der hjælper til at få de unge væk fra dårlige mønstre, og i stedet bidrager til identitet og tilhørsforhold. De unge underbygger dette, da de ligeledes selv beskriver, at placeringen bidrager til, at de føler sig mere normale, når de går i skole, og at det er langt mindre stigmatiserende at være elev på en erhvervsskole fremfor ung på uddannelseshjælp. Placeringen bidrager derved til progression.

Når både unge og medarbejdere beskriver det som positivt, at projektet ligger på en uddannelsesinstitution, hænger det også sammen med, at der hos mange af de unge eksisterer en negativ opfattelse af jobcentre. Denne opfattelse hænger sammen med en stigmatisering af de personer, som kommer på jobcenteret. Ligeledes hænger det sammen med, at aktivering opfattes negativt af de unge, mens det at 'gå i skole' opfattes positivt. Denne opfattelse synes at bunde i, at der ifølge de unge mangler et formål med flere af de opgaver, der er forbundet med at komme på jobcenteret, eksempelvis det at skrive CV'er og ansøgninger. I kontrast hertil oplever de unge, at brobygningsforløbet ligner et rigtigt uddannelsesforløb, tilrettelægges efter den enkelte unges behov og i langt højere grad har et formål og endemål. Flere unge giver udtryk for, at denne opfattelse af jobcenteret ville have bidraget til en negativ selvopfattelse, hvis forløbet havde fundet sted på jobcenteret.

"Det skal foregå på en skole! Det er alfa og omega, at de unge får opbygget en identitet som 'studerende', og at man har sin hverdag på en skole. ... Hvis man går væk fra det, så skyder man sig selv i foden, for det er her, de opbygger relationerne og identiteten." (Underviser)

Om jobcentre: *"... man forbinder det med et sted, hvor alle samfundsnasserne kommer hen." (Ung)*

Om brobygningsforløbet: *"... det er individuelt og fleksibelt. Kassen tilpasses mig, i stedet for at jeg skal tilpasses kassen" (Ung)*

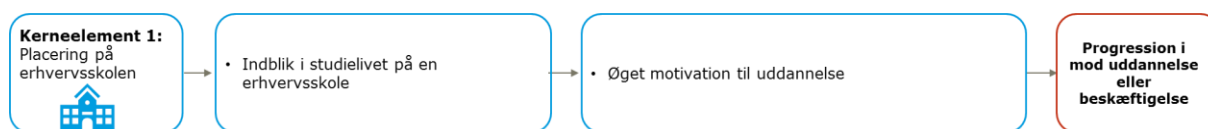
Boks 6-1: Vigtigheden af ordlyd

Ligesom forskellen i ordlyd mellem at være studerende og i aktivering har betydning for de unge, fremhæver enkelte sagsbehandlere også, at ordlyden og rygtet af tilbudet har en vigtig betydning. Det er således langt lettere at overbevise de unge om at deltage i et tilbud ved navn uddannelsesbroen eller karrierestart, fremfor at de skal i aktivering på en erhvervsskole. Det lyder nemlig bedre og har ikke sammen negative klang, hvilket medfører, at unge ikke i samme grad føler sig stigmatiseret eller sat i bås, når de indgår i disse tilbud.

"Vi skal visitere dem til tilbud, og produktionsskolen har et ry. Så er der Tietgen eller uddannelsesbroen. Det lyder bedre og har ikke en negativ klang. De føler sig ikke stigmatiseret eller sat i bås. Det stemmer også overens med det med, at de tjekker ind på skolen på Facebook." (Medarbejder)

"Der kommer unge i vejledningen, der gerne vil i karrierestart. Det har et godt ry." (Sagsbehandler)

5.2.2 Placeringen bidrager til, at de unge indgår i et studiemiljø, hvor de møder rollemodeller, hvilket præger dem i en positiv retning

Foruden den positive betydning af, at brobygning ikke er forankret på et jobcenter men på en erhvervsskole, betyder placeringen, at de unge indgår i et uddannelsesmiljø, hvor de møder andre elever. Disse elever er typisk mere ressourcestærke og kan agere som rollemodeller for de unge. Mødet med disse elever kan motivere de unge til at gå uddannelsesvejen, hvilket understøtter deres progression imod ordinær beskæftigelse eller uddannelse.

Nogle få unge giver selv udtryk for, at de omgås og har kontakt med de ordinære studerende, eksempelvis at de har spillet bordfodbold med nogle af de andre elever. De fleste unge giver dog udtryk for i højere grad at identificere sig med og have kontakt med de øvrige brobygnings elever, fremfor med eleverne for hele erhvervsskolen. På trods af dette bliver de unge præget i en positiv retning ved at omgås de ordinære studerende.

"De snakker ikke med de andre, men det præger dem alligevel i den positive retning." (Projektleder)

"Vi snakker ikke rigtig med de andre elever, men vi er her bare, og det gør ikke noget." (Ung)

Der kan dog være enkelte udfordringer forbundet med, at brobygningsindsatsen er forankret på en erhvervsskole. En medarbejder fremhæver eksempelvis, at det for nogle unge kan være en udfordring, hvis de møder tidligere klassekammerater, som de har gået i klasse med, men hvor de er droppet ud. Dette kan eksempelvis være en udfordring for unge med angst, da de bliver mindet om, at de er droppet ud. Placeringen kan således medføre udfordringer for nogle unge, men dette opvejer ikke de mange gevinster ved placeringen, som mentorer, undervisere, sagsbehandlere og de unge gentagende gange påpeger.

Boks 6-2: Den specifikke placering på erhvervsskolen betinger de unges progression

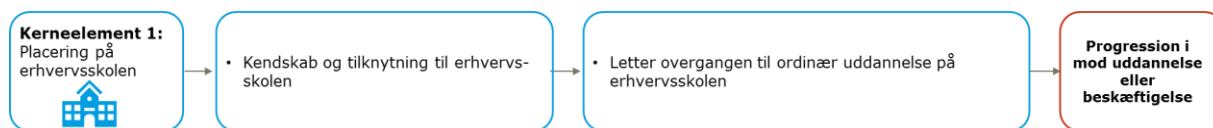
Den specifikke placering af brobygningsforløbet på erhvervsskolerne spiller en stor rolle i forhold til den unges oplevelse af at indgå i et uddannelsesmiljø med andre unge og i forhold til deres tryghed, hvilket derigennem betinger deres progression.

På flere af uddannelsesinstitutionerne har de unge haft en lidt afsides placering. På EUC er de unge eksempelvis afsondret ved, at de har deres helt egen afdeling i kælderen, hvilket, som en af de unge beskriver, føles som at gå på en anden linje. Flertallet af de unge fremhæver det at være afsondret en smule fra de øvrige elever som positivt, da det skaber en tryk base.

Ligeledes fremhæver flere medarbejdere, at det dog også har stor betydning, at de unge stadig er en integreret del af skolen og eksempelvis spiser i kantinen og går ind af den samme dør som de resterende elever. Selvom de unge er bevidste om forskellen mellem dem selv og de andre elever på erhvervsskolen, og der således stadig findes en 'os-og-dem-opdeling', understøtter det at være en integreret del, at flertallet af unge ikke føler sig stigmatiseret. I stedet føler de unge, at de går på skolen og føler sig som en del af fællesskabet. Dette er vigtigt, da følelsen af stigmatisering kan bidrage til angst og mindske de unges mulighed for fremgang. For enkelte projekters vedkommende (CELF og EUC) var de unge i starten af projektperioden placeret i selvstændige lokaler eller barakker ved siden af erhvervsskolen. Flere af de unge fremhævede netop dette som værende ensomt og stigmatiserende.

"Da vi holdte til i barakkerne, da blev vi stemplet. Folk tænkte, hvem er de der?!" (Ung)

5.2.3 Placering på en erhvervsskole sikrer vante fysiske og psykiske rammer for de unge, der overgår til erhvervsuddannelse

Foruden placeringen på en erhvervsskoles bidrag til, at de unge møder rollemodeller, fremhæver både unge og medarbejdere det også som særdeles meningsfyldt, at forløbet er placeret på en erhvervsskole, da flertallet af de unge forventes at skulle gå netop denne uddannelsesvej.

Figur 6-4: Erhvervsskole som uddannelsesvej

For disse unge som skal erhvervsskolevejen, betyder forløbets placering, at de kender de fysiske rammer på erhvervsskolen og har opbygget et netværk på stedet eksempelvis til undervisere og uddannelsesmentorer. Dermed kan de unge forsætte på en skole, de allerede kender til og skal ikke til at starte et nyt sted med helt nye rammer og mennesker. Flere projekter forsøger aktivt at inkludere de unge i uddannelsesmiljøet, eksempelvis ved at invitere dem med til fællesarrangementer med de øvrige elever på erhvervsskolen og ved at give dem nogle borde i kantinen. De er med andre ord vant til at indgå i dette vante uddannelsesmiljø, hvilket kan gøre det lettere for de unge at påbegynde en ordinær uddannelse på den pågældende uddannelsesinstitution.

"Man har fået nogle borde mit i kantinen, som skaber tryghed, men som samtidig er blandt de andre elever. Dette er det tætteste, man kan komme på, at borgerne indgår i et ordinært studiemiljø." (Medarbejder, Mercantec)

"Og hvis de så skal videre på en af uddannelserne på skolen, så skal de bare ned ad en anden gang." (Medarbejder)

5.2.4 Placeringen styrker de unges sociale og faglige netværk med andre unge, undervisere og vejledere.

Netværket bidrager til at forankre de unge i ordinær uddannelse eller beskæftigelse

Som en del af brobygningsindsatsen indgår de unge i et forløb med øvrige unge og får her igen opbygget et netværk, som er med til at understøtte deres progression imod ordinær beskæftigelse eller uddannelse. Overordnet kan der skelnes mellem to typer af netværk; faglige og sociale.

For det første opbygger de unge **faglige netværk** med andre unge, undervisere, mentorer mv. De unge bruger hinanden aktivt i eksempelvis jobsøgning. En ung nævner eksempelvis, at de gør brug af en Facebookgruppe til blandt andet at slå jobopslag op. I ungesurveyen er det dog kun 25 pct. af de unge, der angiver, at de vurderer, at de har fået et bedre fagligt netværk, fx til undervisere eller virksomheder. Det kan skyldes, at de faglige netværk særligt er for unge, som er relativt afklarede med, hvad de vil. Fx tidligere gymnasieelever, der er droppet ud som følge af angst eller stress, og som ønsker at bruge brobygningsindsatsen og det faglige netværk som springbræt til at fortsætte med en gymnasialuddannelse. De faglige netværk, som de unge opbygger på erhvervsskolen, vurderes således som havende en positiv betydning for den unges progression imod ordinær uddannelse eller arbejde.

"Det bliver stærkere, når vi ved, at vi alle sammen kommer og har en tung sten i bagagen, og ved, at vi ikke er de eneste, der har det på den måde. Vi er alle sammen ens, fordi vi ved, at vi næsten alle sammen har det på den måde." (Ung)

"Der er så meget rummelighed. Jeg kan bare komme og sige: 'Jeg har en dårlig dag med min angst' og så siger folk bare 'okay'." (Ung)

"Vi er der bare for hinanden. Der er bare en fælles støtte, vi står alle i samme situation, og det samme sted i livet. Uanset, hvordan man selv har haft det, så har vi støttet hinanden." (Ung)

Flere unge beskriver endvidere, hvordan de gennem forløbet opbygger et **socialt netværk**, og at de føler, de indgår i et socialt fællesskab. De unge identificerer sig med hinanden, fordi de er jævnbyrdige, og fordi der er et stort overlap mellem de unges individuelle situation og udfordringer. Dette gør, at de netop derfor kan sætte sig ind i hinandens situation og udfordringer, hvilket giver plads til alle, til deres bagvedliggende problemer, og gør, at de kan være der for hinanden. De unge giver i høj grad udtryk for, at de gensidige relationer og denne jævnbyrdighed medfører, at de kan støtte og hjælpe hinanden gennem forløbet på en helt afgørende måde. Den gensidige støtte og hjælp bidrager til progression hos de unge på mange forskellige måder, da støtten og hjælpen netop er der, hvor den enkelte har brug for det. Det bidrager således til progression på områder, som kan være nødvendig for, at de unge kan indgå i et ordinært uddannelsesmiljø. Flere unge beskriver dette, eksempelvis en ung, der af de andre unge har fået hjælp til at tjekke sin e-mail, en ung, der beskriver, at angsten er blev bedre af at være i sociale relationer, mens en anden nævner, at det mindsker følelsen af ensomhed at kunne spejle sig i andre unge.

Både medarbejdere og unge beskriver, at identifikationen og relationen mellem de unge, medfører en øget motivation og engagement gennem forløbet. Ifølge flere unge er den primære motivation til fremmøde særligt relationen til de andre unge og afviser selv, at truslen om sanktioner har betydning for deres fremmøde.

"Trussel om sanktion har ikke en betydning for fremmøde. Det er fællesskabet og gensidigheden, der har betydning, man møder op pga. de andre deltagere og mentorerne." (Ung)

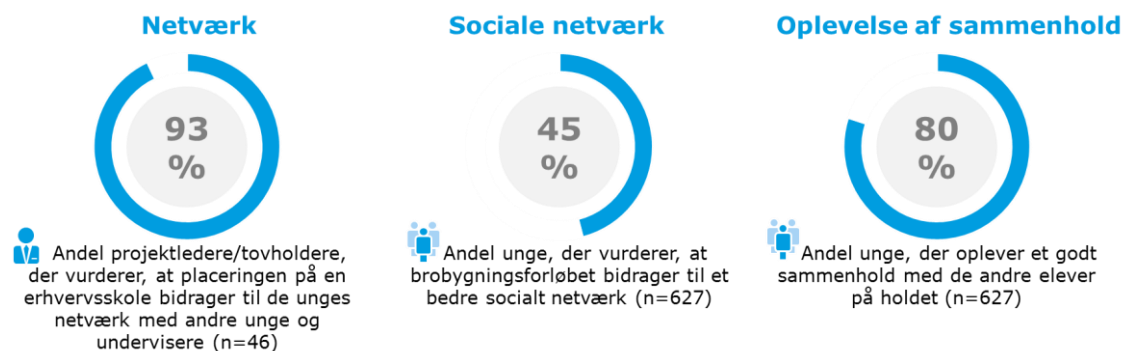
Yderligere beskriver flere medarbejdere, at de unges jævnbyrdighed gør, at der skabes perspektiver for den enkelte, både i forhold til at skabe retning for nogle i en i forvejen kaotiske virkelighed og skabe retning i forhold til uddannelse og senere job. Det forhold, at de unge kan spejle sig i andre unge, der kan lykkes, er desuden en vigtig motivationsfaktor for de unge, i og med at det giver et billede af, at det også kan være muligt for dem selv.

At de sociale netværk og de unges gensidige relation, identifikation og jævnbyrdighed spiller en vigtig rolle for de unges progression, er der ligeledes bred enighed om blandt både medarbejdere og de unge.

"Det faglige er 25 pct. og det sociale er 75 pct. Hvis man ikke har det sociale på plads, så kommer man også til at kæmpe fagligt." (Ung)

"Vi kommer ingen vegne uden relationsdannelse. Det kan man ikke måle på fagligt, men vi når ikke noget uden relation. De skal have tilhørsforhold til at møde her, hvilket er vores fornemmeste opgave at give dem." (Uddannelsesmentor)

Figur 6-5: Netværk og sammenhold

På grund af vigtigheden af overstående har flere skoler aktivt valgt at arbejde på at fremme det sociale. For det første har skolerne aktivt prioriteret forskellige ryste-sammen-aktiviteter som eksempelvis fælles morgenmad, grille, spille kortspil i klassen eller fælles gåture. Ligeledes oplever flere skoler, at fælles fysisk aktivitet er en særlig god måde at få opbygget sociale netværk og relationer imellem de unge. Yderligere understøttes det sociale netværk af de unge selv ved, at flere skoler har valgt at arbejde med buddyordninger mellem nyopstartede unge og unge, der har været i forløbet i længere tid.

"Man bliver således 'tvunget' til at være social. Man bliver hele tiden skubbet af mentorerne. Man bliver presset lidt, men ikke for meget." (Ung)

Boks 6-3: Eksempler på tiltag i forhold til at styrke de unges relationer til de øvrige unge i indsatsen

- **Fælles morgenmad:** Hos Mercantec er der fælles morgenmad hver dag mellem kl. 8.30 og 9.00. Den fælles morgenmad giver et uformelt frirum til de unge, hvor deres gensidige relationer og fællesskabet styres. Desuden fremhæves det, at morgenmaden bidrager til, at de unge kan holde sig vågne, ligesom det for unge med angst allerede er et stort fremskridt, hvis de får morgenmad. På Mercantec sætter man sig desuden på tværs af spor til morgenmaden, hvilket bidrager til en mindre tydelig opdeling og til, at det er lettere at skifte sprog
- **Fysiske aktiviteter:** Flere projekter benytter aktivt fysiske aktiviteter som et vigtigt redskab til at styrke relationen mellem de unge og styrke relationen mellem de unge og medarbejderne. Walk and talks benyttes flere steder, eksempelvis som et redskab til at skabe en anden relation mellem underviserne og de unge end den relation, de opbygger gennem undervisningen. Idræt indgår ligeledes som en del af forløbet flere steder, eksempelvis spiller de på CELF badminton hver anden fredag, og på ZBC tager de hver onsdag rundt i kommunen og prøver nye sportsgrene. Aktiviteterne bidrager til at ryste de unge sammen. Mentorer og undervisere deltager i nogle af aktiviteterne, hvorved de ligeledes bidrager til at ryste de unge sammen med mentorer og undervisere. De fysiske aktiviteter er gode til at ryste både unge og medarbejdere sammen, da de bidrager til en uformel dialog.
- **Buddyordning:** Buddyordninger medfører, at eksempelvis en nyopstartet ung får en buddy i form af en anden ung, som har været i forløbet i længere tid. Flere medarbejdere og unge beskriver, at buddyordningen for nogle kan bidrage til at mindske fravær og kan gøre opstarten lettere, da den bidrager til, at de nyopstartede unge hurtigt opbygger en relation til de igangværende unge.

5.2.5 Når møder mellem sagsbehandleren og den unge afholdes på uddannelsesinstitutionen, sikrer det trygge rammer, en bedre relation og bedre dialog.

Som en del af brobygningsforløbet forgår møderne mellem sagsbehandlere og de unge på uddannelsesinstitutionen. Det påvirker selve mødet og samtalen mellem den unge og sagsbehandleren positivt, at mødet foregår på erhvervsskolen.

Når mødet foregår på uddannelsesinstitutionen, betyder det ifølge flere sagsbehandlere, at den unge er på hjemmebane, mens sagsbehandleren er gæsten. Dette bidrager til tryk hos de unge. Denne tryk styrker relationen mellem sagsbehandler og borger og gør derved samarbejdet mellem borger og sagsbehandler bedre. Således beskriver en medarbejder fra NEXT sagsbehandlerens tilstedeværelse som en motivationsfaktor for de unge, da de i højere grad får følelsen af, at sagsbehandlerne gider de unge. Mødelokationen bidrager således til, at møderne på uddannelsesinstitutionerne bliver mindre højtidelige og ikke nær så 'farlige' at komme til for de unge, som møder på jobcenteret. De uformelle rammer beskrives således som vigtige for samtalen, da de er med til at skabe en bedre dialog og øge mulighederne for fremgang. En enkelt uddannelsesleder fra Tietgen beskriver yderligere, at mødernes lokation ikke kun har betydning for de unge, men også skaber en forandring hos sagsbehandlerne. Flere sagsbehandlere oplever, at de kan give de unge bedre råd og vejledning, fordi de oplever de unge i en kontekst, hvor de unge er mere tilpas og derfor kan være mere åbne overfor sagsbehandlerne omkring deres situation, deres udfordringer og muligheder.

"Sagsbehandlerne siger, de er blevet bedre sagsbehandlere af at være her og se de unge i en anden kontekst."
(Uddannelsesleder)

Boks 6-4: Tryghed betinger de unges progression

Tryghed er et vigtigt element for denne målgruppe undervejs i forløbet. Medarbejdere beskriver, at det for nogle unge er rigeligt bare at være kommet ind i klassen, ligesom flere unge beskriver, at de har personlige problemer som angst. Tryghed undervejs i forløbet sikrer derved, at de unge kommer i en situation, hvor eksempelvis angst ikke står i vejen, men hvor udvikling er muligt.

Tryghed er et element, der går på tværs af kerneelementerne og understøtter progression på forskellige områder. Tryghed i form af, at de unge har deres eget sted på uddannelsesinstitutionen, således at de unge ikke risikerer at komme ud blandt andre elever og føler sig anderledes men derimod blot kan føle sig trygge, har eksempelvis betydning for de unges udvikling. Det samme gør sig gældende i møderne mellem sagsbehandlere og de unge, hvor trygheden ved, at mødet afholdes på uddannelsesinstitutionen i stedet for jobcenteret, styrker relationen mellem sagsbehandler og borger, og derved gør samarbejdet mellem borger og sagsbehandler bedre. Endnu et af de mange andre eksempler, hvor tryghed er afgørende, er i forbindelse med relationerne på uddannelsesinstitutionen; kendskabet og trygheden ved mentorerne giver de unge mulighed for at åbne sig op og skaber grobund for, at de unge prøver forskellige udfordringer af, hvilket kan bidrage til succesoplevelser for de unge.

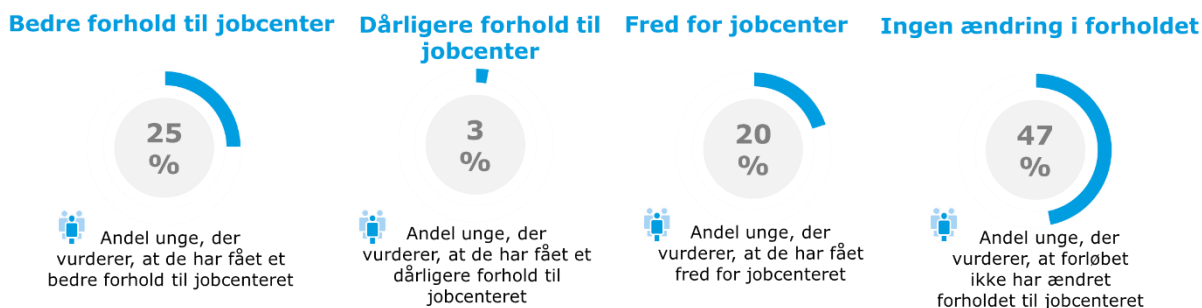
“Det skal foregå i en tryk base ellers blomster angst og fordomme op for børnene.” (Afdelingsleder)

Det er dog i varierende grad, at de unge selv giver udtryk for at lægge mærke til, om sagsbehandlerne opholder sig på skolen eller ej. En stor del af de unge synes dog at være bevidste om dette. De unge beskriver eksempelvis, at når sagsbehandlerne befinder sig på uddannelsesinstitutionen med de unge, gør det det lettere at komme i kontakt med sagsbehandlerne, ligesom det sender et stærkt signal til de unge om, at sagsbehandlerne prioriterer dem.

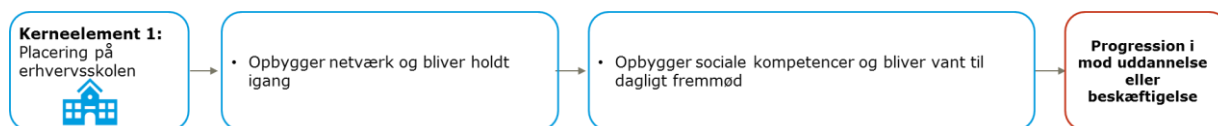
Yderligere beskriver nogle sagsbehandlere, at det rent praktisk er positivt, at de kommer ud til den unge på uddannelsesinstitutionen, fordi det fører til øget effektivitet ved, at de kan lave mange samtaler på samme dag, fordi de unge er samlet på skolerne. Ligeledes beskriver nogle sagsbehandlere, at det rent praktisk er positivt, fordi den unge ikke skal transportere sig til en anden lokation. Transportudgifter kan for denne gruppe unge have betydning for deres fremmøde. Som beskrevet i kapitel 4.8 om drivkræfter og barrierer i implementeringen, er de unges fremmøde i forvejen udfordret.

Et andet og mere lavpraktisk problem drejer sig om transportudgifter. Mange af de unge i målgruppen er dårlige til at administrere deres privatøkonomi, og når de begynder at løbe tør for penge, sparer de transporten til skolen.” (Tovholder)

Figur 6-6: Brobygningsforløbet påvirkning på forhold til jobcenteret (n=627)

5.2.6 Løbende optag sikrer, at de unge bliver holdt i gang, bliver vant til dagligt fremmøde og understøtter deres evne til at opbygge sociale kompetencer.

Brobygningsforløbets løbende optag medfører, at de unge løbende starter op i brobygningsforløbet, når de er visiteret til et brobygningsforløb. Formålet er at undgå "huller" mellem visitationen og indsatsen.

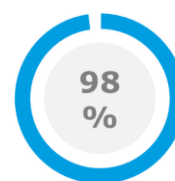
De fleste unge og medarbejdere giver udtryk for, at de tillægger det positiv betydning, at der er løbende optag på brobygningsforløbet, fordi det sikrer, at de unge bliver aktiveret og holdt i gang, og at de hurtigt kan komme videre, når de står i en situation uden ordinær uddannelse eller beskæftigelse. Flere medarbejder beskriver, at det er vigtigt, at de unge bliver holdt i gang, da perioder uden aktivitet kan have negativ påvirkning på de unges videre forløb i indsatsen, eksempelvis fordi de unge derved ikke er vant til dagligt fremmøde og til at omgås andre mennesker. For unge, som kæmper med fravær, er perioder uden forløb særligt skidt. Det løbende optag på brobygningsforløbet er en god og nem måde at aktivere de unge, hvorved det understøtter progressionen hos de unge. Flere unge uddyber også selv vigtigheden af det løbende optag og af, at de bliver holdt i gang.

(...) jeg ved med mig selv, at hvis jeg skal være derhjemme i en måned, så kommer jeg endnu længere ned. Det, at der er noget at stå op til om morgenen, det gør noget. Ellers ved jeg, at jeg ikke kommer op, når det så går i gang. Jeg kunne se, jeg skal have en rytme. Det hjælper det her meget med." (Ung)

"Det fungerer godt, at vejen nu er kortere fra, at de unge søger, til de er i en aktivitet. Før karrierestart skulle de unge til en samtale efter, at de havde søgt om visitation. Der kunne hurtigt gå lang tid. Nu starter de unge dagen efter visitation." (Sagsbehandler)

Det løbende optag betyder, at perioden uden ordinær bekræftelse eller uddannelse formindskes og aktiverer derimod hurtigere de unge. Dette understøtter de unges **daglige fremmøde** og bidrager derved til progression mod at kunne indgå i ordinær uddannelse eller beskæftigelse. Det løbende optag betyder ligeledes, at der løbende starter nye unge i brobygningsforløbet, hvorved de unge hele tiden skal lære nye mennesker at kende. Derved bidrager det løbende optag til, at de unge opbygger **sociale kompetencer**. Dette skaber progression, da det gør de unge i stand til at indgå i et ordinært uddannelses- eller arbejdsmiljø fremadrettet, hvor det er en naturlig ting at møde nye mennesker. Det løbende optag kan, som det fremgår af afsnit 4.2.2 om fidelitet, ligeledes bidrage til, at der under forløbet opretholdes en vis volumen af unge, som deltager i forløbet, hvilket blandt andet sikrer, at underviserne har noget at arbejde med i undervisningssituationen. For at det løbende optag gør en forskel, understreger flere medarbejdere, at det er vigtigt, at der er reelt indhold i indsatsen fra dag 1. Der skal ikke være for meget indholdsløs intro, da de unge så ikke dukker op.

Fra visitation til indsats

Andel projektledere/tovholdere, der vurderer, at det løbende optag sikrer, at de unge kan starte op, så snart de er visiteret til et brobygningsforløb, således at der ikke er "huller" i mellem visitation og indsats (n=44)

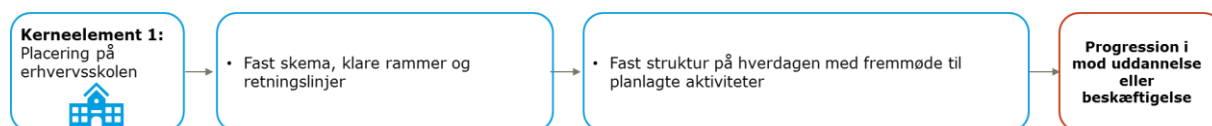
Det løbende optag medfører dog også udfordringer for nogle unge. Det, at de hele tiden møde nye mennesker, er en stor udfordring for nogle unge, eksempelvis de unge, som har angst. Derved kan det løbende optag påvirke disse unges fremmøde. Andre udfordringer med det løbende optag er, at det kan gøre det sværere at opbygge en holdånd og en stærk kultur. Yderligere kan det gøre det svært for underviserne at forberede en meningsfuld undervisning, når der ofte starter nye unge op i forløbet. Som beskrevet i kapitel 4 om fidelitet, er det yderligere flere steder en udfordring reelt at have løbende optag i dag grundet volumen af de unge (afsnit 4.2.2).

“De nye, der starter, får det sværere end de første, fordi første ”kuld” har en så stærk kultur, som langsomt udfases, som de stopper i forløbet.” (Underviser)

Boks 6-5: ‘Huller’ i indsatsen i mellem brobygningsforløbet og opstart af ordinær uddannelse

Det er vigtigt, at der ikke er ‘huller’ i mellem visitation og opstart i brobygningsforløbet, og ligeledes er det også vigtigt, at der ikke er ‘huller’ i de unges forløb mellem afslutningen af brobygningsforløbet og opstart af ordinær uddannelse eller beskæftigelse eller ‘huller’ hen over sommeren ved eventuel sommerferie. Der er udelukkende ordinær uddannelsesstart to gange om året, hvorfor der kan opstå en periode uden noget forløb for de unge, hvis de afslutter brobygningsforløbet på et andet tidspunkt end lige før uddannelsesstart. Når pauser i indsatsen generelt er skidt for de unges videre forløb, er det således en fordel, når de unge fortsætter på brobygningsforløbet indtil opstart af uddannelse. Mentorer, undervisere, projektledere og unge er opmærksomme på dette, hvilket også er grunden til, at flere unge bliver længere i forløbet end de maksimale tre måneder, som beskrevet i afsnit 4.2.4 om fidelitet, og at fx CELF ikke holder ferielukket.

5.2.7 Fastskema, klare rammer og retningslinjer sikrer struktur i hverdagen, giver de unge noget at stå op til, fremmer dagligt fremmøde, giver overblik og forståelse for forløbet.

Under brobygningsforløbet bliver de unge mødt med fast skema, klare rammer og retningslinjer. De klare rammer og retningslinjer blandt anden i form af et fast skema, en fast lokation og ved, at de unge er omgivet af de samme undervisere og mentorer hver dag, bidrager til, at de unge opbygger en daglig rutine og opnår en hverdag med struktur. Ligeledes bliver de unge mødt med en forventning om dagligt fremmøde. En evne, som er nødvendig i ordinær beskæftigelse og uddannelse.

Flere medarbejdere forklarer, at denne faste struktur og de klare rammer har stor betydning for effektiviteten af projektet, og beskrives af flere medarbejdere som afgørende for, at målgruppen kan opnå progression. Nogle unge udtrykker også selv, at de er glade for den faste struktur, og for at man eksempelvis kan gå ind og tjekke, hvad man møder op til på en specifik dag. Strukturen giver dem ligeledes forståelse for forløbet og bidrager derved til, at de kan se retningen og meningen med forløbet. Når de unge kan se meningen med forløbet, beskriver de, at det understøtter deres motivation og progression.

“Der er ingen tvivl om, hvordan de skal opføre sig, og hvordan de skal forholde sig.” (Medarbejder)

“De har godt af skema og struktur. Mange har nemlig været strukturløse i deres barndom. De kan ikke huske, hvornår de gik ud af skolen, eller om de gik til eksamen.” (Medarbejder)

“I går hørte vi, hvad vi skal lave fremadrettet. Det er også godt, fordi man får noget retning på forløbet og kan se en progression.” (Ung)

Figur 6-7: Fast skema bidrager til fast struktur og dagligt fremmøde (n=39)

Flere unge beskriver selv, at brobygningsforløbet har betydning, idet det er med til at skabe noget at stå op til om morgenen, at det giver lyst til at komme, og at de unge derved bliver aktive-ret til eksempelvis at søge uddannelse. Den daglige struktur beskrives af flere unge som noget af det vigtigste i forløbet og som helt afgørende for dem og deres progression, ved at hjælpe dem til at blive mødestabile og derved være et springbræt til at kunne blive klar til at komme videre i ordinær uddannelse eller beskæftigelse.

"Hvis jeg var derhjemme, ville jeg næppe gå i gang med at søge en uddannelse, så det hjælper at komme her." (Ung)

"Det vigtigste, vi har fået ud af brobygningen, er at få en daglig rutine. Efter forløbet skal vi jo begynde i skole igen, og det kræver jo en daglig rutine, så det er meget rart at komme ind i den igen." (Ung)

På baggrund af de positive effekter af fast struktur er der udfordringer forbundet med, når strukturen ikke holder. Både unge og medarbejdere beskriver, at det er en udfordring, når underviserne ikke er stabile. Det er både en udfordring, fordi den normale tryghed så ikke er der, men også fordi de nye undervisere ikke kender de unges niveau.

5.3 Kerneelement 2: Uddannelsesmentor bidrager til de unges personlige udvikling og uddannelsesmæssige afklaring gennem en tæt og tillidsfuld relation

Som beskrevet i afsnit 4.3, får de unge i brobygningsforløbet tilknyttet en uddannelsesmentor, som skal understøtte de unges uddannelsesafklaring og håndtering af personlige udfordringer i forbindelse hermed. Uddannelsesmentoren bliver i langt overvejende grad beskrevet som en vigtig støtte for de unge af både projektledere, undervisere samt uddannelsesmentorer og de unge selv. Uddannelsesmentoren sikrer et særligt fokus på den enkelte unge, og ifølge flertallet af projektledere/tovholdere understøtter uddannelsesmentorerne i høj eller i meget høj grad de unges progression (89 pct.). I følgende afsnit er fokus på, hvordan uddannelsesmentorerne skaber progression mod ordinær uddannelse eller job for de unge.

Understøtter progression

5.3.1 Uddannelsesmentoren bidrager til progression gennem en tæt relation, hvor mentoren støtter og hjælper de unge med at håndtere personlige udfordringer

Både unge, undervisere, projektledere, mentorer og sagsbehandlere giver udtryk for, at uddannelsesmentorerne opbygger en særlig relation til de unge i brobygning, som dels gør, at de unge føler sig trygge ved at tale om deres personlige problemer, og dels gør, at mentorerne kan støtte de unge ved at give råd om håndtering af forskellige udfordringer. Dette blev både tydeligt ved interviews og i spørgeskemabesvarelser.

Langt størstedelen af projektledere/tovholdere vurderer, at uddannelsesmentoren udgør en fortrolig sparringspartner for den unge og kan hjælpe dem med at håndtere de udfordringer, som de står over for i løbet af brobygningsforløbet (95 pct.). Uddannelsesmentorens relationsdannelse fremhæves af flere projektledere, undervisere og uddannelsesmentorer som den afgørende faktor ift. at opnå fortrolighed med de unge, mindske deres fravær og fastholde dem i uddannelse efter brobygningsforløbets afslutning. En erhvervsskolemedarbejder fortæller bl.a., at den tætte kontakt mellem de unge og deres uddannelsesmentor gør, at brobygningsforløbet hurtigt kan tilpasses den enkeltes behov og ønsker, når den unge giver udtryk for disse. Flere uddannelsesmentorer og projektledere fremhæver også vigtigheden af at skabe et ligeværdigt forhold mellem mentor og mentee, hvor den unge føler sig set og hørt. I den forbindelse gives der udtryk for, at fysiske aktiviteter og samvær uden for erhvervsskolen kan styrke mentor-mentee-relationen.

Fortrolig sparring om udfordringer

Andel projektledere/tovholdere, der vurderer, at uddannelsesmentorerne er en fortrolig sparringspartner ift. at håndtere de udfordringer, de unge møder undervejs

"Mentorerne har en stor betydning. Interaktionen med dem og tilliden har betydning." (Tovholder, jobcenter)

"En god ligeværdig relation, der er baseret på at møde dem i øjenhøjde." (Uddannelsesmentor)

"Vigtigst af alt er bare, at de føler sig set og hørt." (Projektleder)

"Mentorarbejdet er fuldstændig afgørende ift. fastholdelseeffekten." (Uddannelsesmentor)

En voksenrelation med nærvær, forståelse og hjælp til at håndtere personlige udfordringer er særligt vigtigt for de unge, da målgruppen for brobygningsforløb er præget af forskellige udfordringer, som gør, at de ikke kan gå direkte i ordinær uddannelse, fx misbrug, angst, sociale problemer eller faglige udfordringer. Ved at lytte til og tale med de unge i en tillidsfuld og ligeværdig relation, er uddannelsesmentoren med til at fastholde de unges motivation for at deltage i brobygningsforløbet samt fortsætte i uddannelse og på den måde bidrage til at skabe progression for de unge. I forlængelse heraf vurderer 79 pct. af projektledere/tovholdere, at de unge i høj eller i meget høj grad oplever at få et styrket netværk via relationen til uddannelsesmentoren. Dette kan også fungere som en fastholdelsesfaktor, da de unge opbygger et tilhørsforhold til og et netværk på erhvervsskolen, hvor mentoren sidder, hvilket kan være med til at fastholde de unge i uddannelse efter brobygningsforløbet.

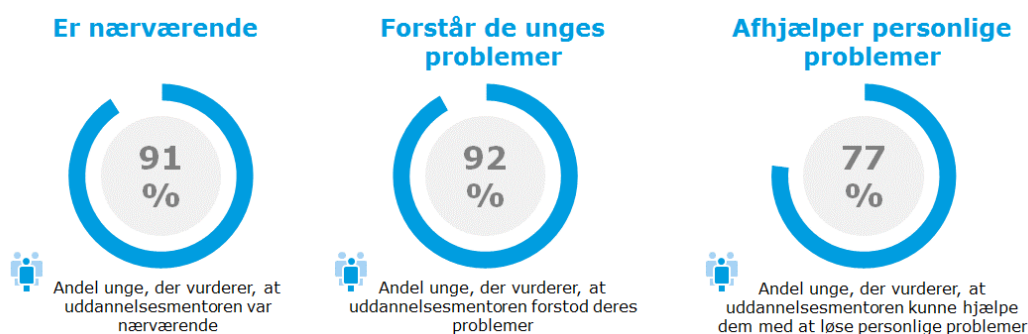
Boks 6-6: Eksempel på, hvordan fysisk aktivitet kan styrke relationen mellem den unge og uddannelsesmentoren

Medarbejdere på CELF oplever stor gavn af at anvende motion for at styrke relationen mellem uddannelsesmentorer og de unge. Skolen anvender særligt 'walk and talk', som et værktøj til at skabe en mere

uformel og naturlig situation, hvor den unge kan have lettere ved at tale om sine udfordringer, end hvis mentor og mentee sad på hver sin side af et skrivebord. Derudover lejer skolen jævnligt en badmintonhal, hvor der kan opbygges personlige relationer gennem socialt samvær mellem undervisere og de unge. CELF fremhæver i forlængelse heraf fordelene ved, at skolerne kan lave lokale tilpasninger af kernelementet.

Uddannelsesmentorens særlige betydning underbygges af de unge selv, som i langt overvejende grad oplever at have gavn af deres mentor ift. håndteringen af personlige problemer. Størstedelen af de unge vurderer således, at deres mentor har været nærværende (91 pct.) og kunne forstå (92 pct.) og hjælpe dem med at løse deres personlige problemer (77 pct.).

Figur 6-8: (n=455)

De unge fortæller generelt, at relationen til deres uddannelsesmentor har været tryk og tillidsfuld, og at de i denne relation har kunnet tale om forskellige personlige problemer. Mentoren bliver af flere beskrevet som den person, de kan tale med om alt, læsse af på, når de har det svært samt søge råd og støtte hos, når de står overfor konkrete udfordringer, fx misbrug og hjemløshed. Når uddannelsesmentoren hjælper de unge med at håndtere personlige udfordringer, kan det give de unge større ro til at fokusere på brobygning og videre uddannelse. For at yde denne støtte fremhæver en del unge, at uddannelsesmentoren gør en ekstra indsats, som de ikke har oplevet før. Det sker bl.a. ved, at mentoren tager lange snakke med de unge, når der er brug for det, samt har løbende kontakt på gangene, over telefon og på SMS.

Derudover fortæller nogle af de unge, at mentorerne også er gode til at dele historier fra deres private liv, hvilket er med til at gøre mentor-mentee-relationen mere jævnbyrdig, og de unges personlige problemer bliver mindre tabubelagte. Uddannelsesmentoren får på den måde de unge til at føle sig anerkendt og hjulpet på en måde, så de kan få ro og overblik over deres privatliv, hvilket kan understøtte deres engagement i brobygningsforløbet og videre uddannelse eller jobrettet aktivitet. Samtidig giver en del af de unge udtryk for, at deres mentor har givet dem indsigt i egne styrker og en tro på egne evner. På den måde er uddannelsesmentoren med til at sætte fokus på de unges succesoplevelser, hvormed de kan få mod på at fortsætte i ordinær uddannelse efter brobygningsforløbet.

"Det er ligegyldigt, hvilke problemer man har, så får man en løsning. Hun ved, hvordan hun skal få dig ned, og hvordan hun skal hjælpe dig." (Ung)

"De er gode til at spørge ind til, hvordan man har det. De har gode menneskelige egenskaber og giver tro på, at man kan klare en uddannelse." (Ung)

"De kan få én til at fremhæve de gode sider. De sider, man ikke vidste, fandtes. De får én til at sætte ord på, at jeg er god nok og på ens ressourcer. Der er fokus på den personlige udvikling." (Ung)

5.3.2 Uddannelsesmentoren bidrager til progression ved at sparre med den unge om mål for fremtiden og understøtte den unges uddannelsesvalg

Særligt de unge giver udtryk for, at uddannelsesmentoren hjælper dem med at finde ud af, hvad de vil arbejde med i fremtiden, og understøtter deres afklaringen af uddannelsesvalg. På den måde bidrager uddannelsesmentoren til de unges progression mod uddannelse eller job. Størstedelen af de unge vurderer således, at deres mentor har været en god sparringspartner, hjulpet dem med at afklare deres mål for fremtiden og hjulpet dem med at vælge uddannelse (74-88 pct.).

Figur 6-9: (n=455)

Når de unge fortæller om, hvordan uddannelsesmentoren understøtter deres afklaring, siger flere, at mentoren er god til at spørge ind til, hvad den unge vil med sit liv. Disse spørgsmål bidrager ifølge de unge til refleksion om, hvor de ser sig selv i fremtiden, hvilket hjælper de unge til at afklare og fastsætte mål for deres egen fremtid. I forlængelse heraf giver enkelte unge udtryk for, at uddannelsesmentoren er med til at vende de unges syn på livet på en måde, hvor de tager mere ansvar for sig selv og motiveres til at søge uddannelse. Samtidig fremhæves mentorens viden om uddannelse og job som centralt for, at mentoren kan understøtte den unges afklaring. Her fremhæver en del unge, at uddannelsesmentorens faglige viden er med til at gøre dem bevidste om forskellige job- og uddannelsesmuligheder. De unge oplever således uddannelsesmentoren som en god sparringspartner, der hjælper dem til at finde ud af, hvad de kan og vil, hvilket bidrager til de unges progression. Dette billede underbygges af enkelte undervisere, som også oplever, at uddannelsesmentoren bidrager til at understøtte de unges afklaring.

"Det er rart at blive hjulpet med at finde ud af, hvad jeg skal være. Det var rart at have en, der tog sig tid. Man føler, at de går meget personligt ind til én og finder ud af, hvordan man skal nå sine mål." (Ung)

"Mentorerne er gode til at motivere én til selv at søge uddannelse, men de er også problemknusere. De kommer med løsningsforslag, som er brugbare." (Ung)

"Jeg blev afklaret om, hvad jeg ville være. Det er primært mentoren, der har gjort en forskel." (Ung)

5.4 Kerneelement 3: Snusepraktikker bidrager til uddannelsesmæssig afklaring for de unge, som afprøver forskellige uddannelser og fag i praksis

Som beskrevet i afsnit 4.4 under fidelitet i implementeringen, har snusepraktikker på uddannelsessteder og i virksomheder til formål at understøtte den unges kendskab til og motivation for uddannelse og bidrager til afklaring omkring valg af uddannelse og beskæftigelse. Vores spørgeskemaundersøgelse viste dog, at det kun er en mindre gruppe unge, som har været i snusepraktik under brobygningsforløbet (35pct.).

For denne gruppe af unge oplever projektledere, sagsbehandlere og de unge selv, at snusepraktikken har en positiv indvirkning for de unges progression. Det er således langt størstedelen af projektledere/tovholdere, som vurderer, at snusepraktikker i høj eller i meget høj grad bidrager til at afklare de unge omkring valg af uddannelse og beskæftigelse (76 pct.).

I følgende afsnit er fokus på, hvordan og hvorfor snusepraktikker er med til at afklare og dermed skabe progression mod ordinær uddannelse eller job for de unge, som har været i praktik under brobygningsforløbet.

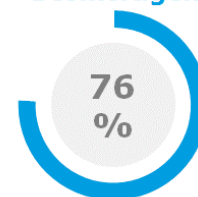
5.4.1 Snusepraktik bidrager til uddannelsesmæssig afklaring ved at øge de unges kendskab til og motivation for uddannelse

Når de unge kommer i snusepraktik, oplever både projektledere/tovholdere, proceskonsulenter og sagsbehandlere, at de unge får øjnene op for forskellige uddannelses- og jobmuligheder. Snusepraktikkerne bidrager på den måde til, at de unge afklares gennem afprøvning af forskellige fag og motiveres til en bestemt uddannelse, hvis succesoplevelser i snusepraktikken bekræfter dem i deres uddannelsesvalg. Det er således størstedelen af projektledere/tovholdere, som vurderer, at snusepraktikker understøtter de unges kendskab til og motivation for uddannelse (76 pct.).

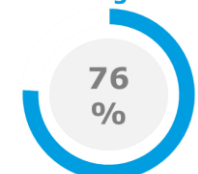
At prøve sig selv af på inden for forskellige fag og på arbejdspladser er ifølge medarbejderne særligt vigtigt for denne målgruppe, da flere af dem er langt fra arbejdsmarkedet og har aldrig prøvet at begå sig på en arbejdsplads. En væsentlig fordel ved at afprøve fagområder og blive afklaret gennem snusepraktik er også, at de unge ikke bruger ét af deres tre uddannelseskup.

Afklaring af uddannelse og beskæftigelse

Andel projektledere/tovholdere, der vurderer, at snusepraktikkerne bidrager til at afklare de unge omkring valg af uddannelse og beskæftigelse

Uddannelsesmæssig kendskab og motivation

Andel projektledere/tovholdere, der vurderer, at snusepraktikker på uddannelsessteder bidrager til at understøtte de unges kendskab til og motivation for uddannelse

"Snusepraktikkerne er en øjenåbner for mange unge, også bare fordi de får en fornemmelse af udvalget." (Nøglemedarbejder)

"Praktikken kan være afklarende for de unge, de får set virkeligheden." (Tovholder, jobcenter)

"Jeg var glad for at prøve det i en praktik. Det med at stå i butik og servicere kunder, det var ikke mig. Men så prøvede jeg SOSU og det havde jeg ellers aldrig tænkt var mig." (Ung)

"Vi har været hos en bilforhandler. Det var spændende at se og bedre, at man er derude frem for at tale om det i et klasselokale." (Ung)

For at snusepraktikken kan føre til afklaring fremhæves det på tværs af projektledere, proceskonsulenter og sagsbehandlere, at der skal tages højde for den enkelte unges behov og interesser i forbindelse med snusepraktikkerne. Flere interviewpersoner oplever således, at snusepraktik kan føre til fravær, hvis den unge ikke har interesse for praktikstedet. Fravær medfører, at aktiviteten ikke vil bidrage til den unges afklaring og progression. Dermed fremhæves det, at snusepraktik i højere grad fører til afklaring, når det er tilrettelagt individuelt efter de unges interesser og behov. En enkelt projektleder fremhæver dog, at nogle unge altid ved, hvad de ikke vil, men ikke er bevidste om, hvad de vil. Overfor denne gruppe kan det være nødvendigt at sende de unge i snusepraktik uden, at det nødvendigt er målrettet den unges behov. Derudover lægger enkelte interviewpersoner også vægt på, at gruppevis praktik kan give de unge en tryghed, som gør, at de i højere grad er åbne overfor praktikforløbet. På den måde kan gruppevis snusepraktik også bidrage til de unges progression.

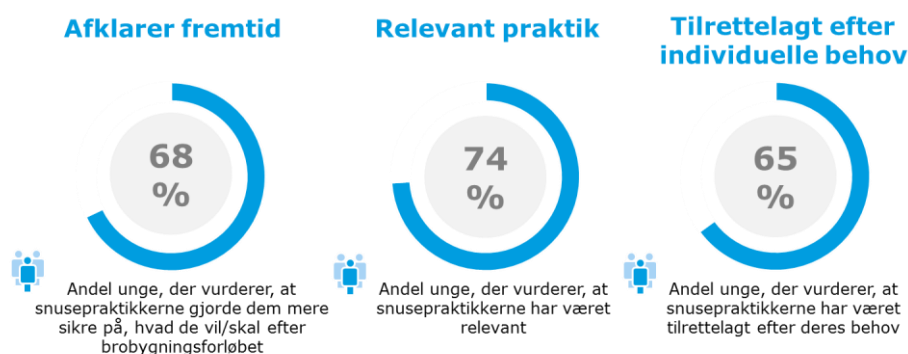
"Praktikkerne virker, når vi sender dem ud, hvor de har interessen, fremfor at sende dem ud i hold. Det er dog ikke alle, man kan gøre det med, fx er det en dårlig løsning for unge med social angst."
(Underviser)

"Det er svært at få borgerne til at tage til praktikker, som de ikke synes er relevante for dem. Dette fører til fravær." (Uddannelsesmentor)

"Skabelonen er, at der afholdes snusepraktikker i grupper fast én gang om ugen. Og hvis der så er noget, man som enkelt person er interesseret i, så arbejdes der videre på det individuelt."
(Underviser)

Dette billede af snusepraktik underbygges af de unge, som også oplever, at snusepraktik understøtter deres uddannelsesafklaring, særligt når det er tilrettelagt efter deres interesser. Det er således over halvdelen af de unge, der har været i snusepraktik, som vurderer, at snusepraktikkerne har gjort dem mere sikre på, hvad de vil efter brobygning (68 pct.). Størstedelen af de unge vurderer også, at snusepraktikkerne har været relevante (74 pct.) og tilrettelagt efter deres behov (65 pct.).

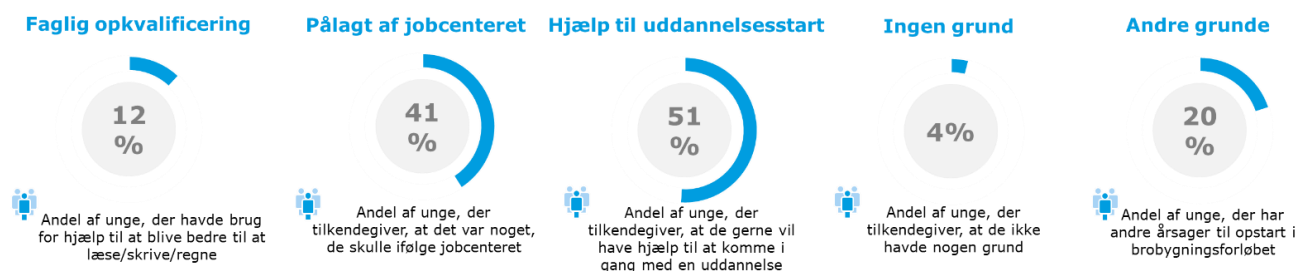
Figur 6-10: (n=223)

5.5 Kernelement 4: Opkvalificering i dansk og matematik fører til opnået progression i dansk og matematik samt uddannelsesvejledning

Som en del af brobygningsforløbet modtager de unge undervisning i dansk og matematik. Formålet er at opkvalificere de unge tilstrækkeligt, så de lever op til adgangskravene på deres ønskede uddannelse. Der er dog meget forskellige årsager til, at de unge er startet på et brobygningsforløb. Disse forskellige årsager fremgår af nedenstående figur.

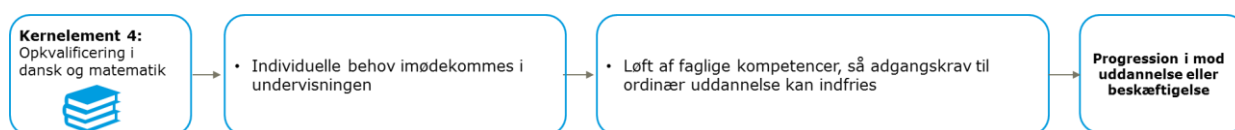
Figur 6-11: De unges årsager til opstart i brobygningsforløbet (det har været muligt at sætte flere krydser) (n=627)

Som det fremgår af figuren, er der 12 pct. af de unge, der vurderer, at de har behov for opkvalificering i at læse, skrive eller regne. For denne gruppe af unge handler det om at bruge brobygning til at løfte det faglige niveau for at kunne indfri O2-kravet for at komme ind på en uddannelse. For størstedelen af de unge handler det i stedet om at få hjælp til at komme i gang med en uddannelse. En femtedel (20 pct.) af de unge angiver, at der er andre grunde til, de påbegyndte brobygningsforløbet. Nogle af de mest typiske årsager, som de unge angiver, er, at det skyldes personlige problemer, at de gerne ville have afklaring omkring uddannelse, og at de gerne ville have en hverdag eller blive mødestabile.

De forskellige årsager til opstart betyder, at de unge har forskellige behov under forløbet, hvilket også har betydning for, hvad udbyttet er for den enkelte. I nedenstående afsnit vil det uddybes, hvordan opkvalificering i dansk og matematik samt uddannelsesvejledningen bidrager til progression hos de unge i brobygningsforløbet.

5.5.1 Individuelt tilrettelagt undervisning løfter faglige kompetencer hos unge, som har behov for det, og gør dem i stand til at blive optaget på en erhvervsskole

Som det fremgår af ovenstående figur, er der forskellige grunde til, at de unge starter på brobygningsforløbet. Grundet de unges individuelle behov har projekterne valgt at tilpasse og differentiere undervisningen til de unges niveau og behov. De unge forklarer eksempelvis, at hvis de har brug for dansk- og matematikundervisning, får de meget af det under forløbet, og er undervisningen i stedet for let, får de noget sværere. Undervisere og mentorer underbygger dette og beskriver, at de unge får en individuel plan, så hvis de ikke har behov for faglig opkvalificering, kan de i stedet arbejde med fx deres CV. De unge tillægger det stor værdi, at undervis-

ningen er individuelt tilrettelagt, og samtidig vurderer de unge, at underviserne var nemme at snakke med og spørge om råd eller hjælp (91 pct.). Forhold, som de unge fremhæver, har haft en positiv betydning for deres motivation og derigennem deres progression.

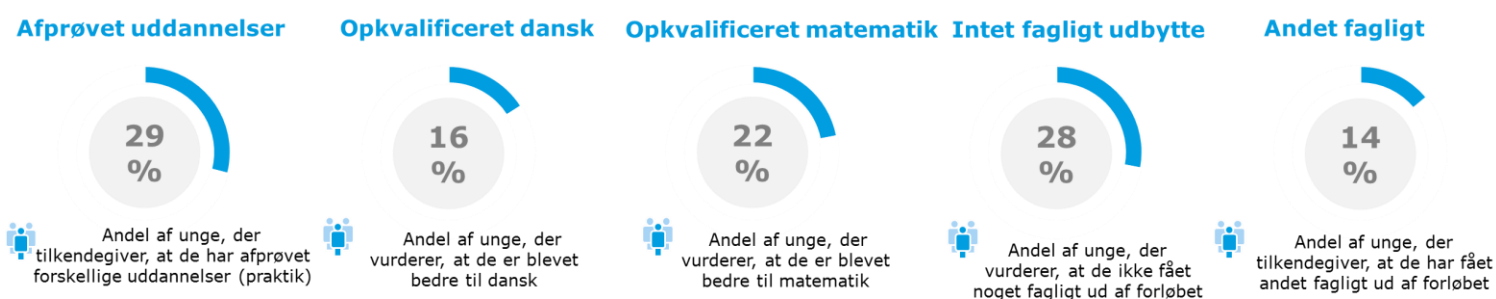
Som beskrevet i kapitel 4 om fidelitet, er det dog kun en lille andel af de unge, der tilkendegiver, at de er blevet bedre til dansk (16 pct.) og matematik (22 pct.) af at være i brobygningsforløbet.

"Det er forskelligt, hvad folk laver her. Jeg kommer kun for matematikken, så det var det, jeg lavede hver evigt eneste dag." (Ung)

"Jeg kom og kunne ingenting. Jeg kunne bundskrabermatematik, og nu kan jeg det hele." (Ung)

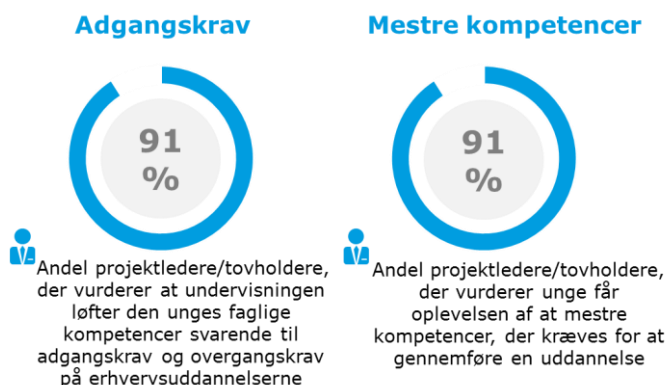
"Det faglige har ikke været udfordringen, men vi kender andre, som har fået et fagligt løft af at være her. Det her mest noget med den enkeltes behov at gøre; hvad er formålet med at være her." (Ung)

Figur 6-12: Udbyttet af brobygningsforløbet for den enkelte unge (flere valg er mulige) (n=627)

I modsætning til de unge er projektledere og tovholdere til gengæld mere positive omkring, at undervisningen understøtter de unges faglige progression.

Figur 6-13: Undervisningens bidrag til, at de unge får løftet faglige kompetencer og ligeledes får en følelse af dette, ifølge projektledere og tovholdere (n=44)

Der er således en diskrepans mellem de unges og medarbejdernes oplevelse af, i hvor høj grad undervisningen i dansk og matematik løfter de unges faglige niveau. Som beskrevet i afsnit 4.5.1 om fidelitet, er en mulig forklaring, at en del af målgruppen ikke har behov for opkvalificeringen, og derfor enten ikke har fået noget ud af undervisningen eller slet ikke har fået undervisning. Samtidig kan det formodes, at medarbejderne svarer ud fra, at undervisningen løfter de elever, der har brug for opkvalificering, og ikke alle elever.

En supplerende forklaring er, at den differentierede tilgang til undervisningen udfordrer underviserne. Flere undervisere giver således udtryk for, at det er udfordrende at tilrettelægge undervisning, når spredningen i niveauet blandt brobygningseleverne er så stort. Der kan derfor være en væsentlig udfordring forbundet med at tilrettelægge undervisning, der både er af høj kvalitet, og som kan rumme elever med stort fagligt spænd. Endelig er det en udfordring for underviserne, at antallet af elever varierer meget fra gang til gang grundet fraværsproblemer, som igen knytter sig til målgruppen. Dette kan være en udfordring, fordi de kan stå med så få elever, at nogle aktiviteter, så som diskussioner på holdniveau, ikke giver mening. Det varierende fremmøde kræver derved fleksibilitet og tæt samarbejde og koordination fra underviserens side.

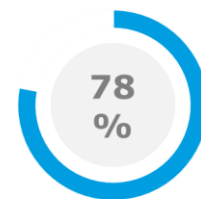
"Lærerne på skolerne har deres faglighed, men problemet er, at mange af eleverne i målgruppen ikke er i stand til at modtage almindelig undervisning. Man er nødt til at agere efter denne virkelighed frem for at lade sig styre af et ideal." (Medarbejder)

"Udfordringen er, at de sidder og laver noget helt forskelligt, selvom de sidder sammen." (Underviser)

5.6 Kerneelement 5: Fastholdelsesmentor støtter unge i overgangen fra brobygning til uddannelse

I forbindelse med overgang til uddannelse får de unge tilbudt en fastholdelsesmentor, der skal understøtte den unge i overgangen fra brobygning til uddannelse. I de fleste tilfælde er det uddannelsesmentoren, der er overgået til rollen som fastholdelsesmentor, om end der også er tilfælde, hvor funktionen er overgået til andre medarbejdere, som beskrevet i kapitel 4 om fidelitet. Til gengæld er det kun et begrænset antal af de unge, som i praksis får tildelt en fastholdelsesmentor

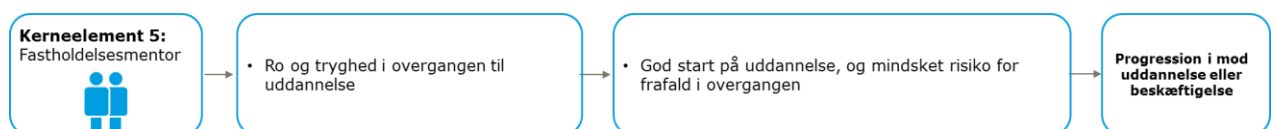
Fastholdelsesmentorenes støtte i ordinær uddannelse

Andel projektledere/tovholdere, der vurderer, at fastholdelsesmentorer generelt bidrager i høj/meget høj grad til at støtte den unge, indtil ordinær praktik er opnået

For denne gruppe af unge er der overordnet bred enighed blandt både projektledere/tovholdere og de unge om, at fastholdelsesmentoren udgør en vigtig støtte, når de unge overgår fra brobygningsforløb til ordinær uddannelse. I følgende afsnit er fokus på, hvordan og hvorfor fastholdelsesmentoren er med til at skabe progression mod ordinær uddannelse eller job for denne gruppe.

5.6.1 Den unges forudgående relation til fastholdelsesmentoren skaber tryghed og personlig støtte i overgangen til ordinær uddannelse

Ifølge flere uddannelses- og fastholdelsesmentorer samt projektledere kan overgangen til ordinær uddannelse være svær for mange unge. Det skyldes dels, at de unge overgår fra vante og trygge rammer til en ny kontekst med mange nye unge, og dels, at de ikke i samme grad som under brobygningsforløbet får individuelt tilpasset undervisning. I den nye kontekst, som overgangen til ordinær uddannelse udgør, kan den unge fra brobygning desuden opleve nederlag og føle sig udfordret både fagligt og socialt, hvilket kan føre til frafald. Endelig beretter en projektleder om, at flere unge føler, at de ikke kan leve op til kravene på en ny uddannelsesinstitution, på trods af, at de har klaret sig godt i brobygningsforløbet. Ifølge en projektleder er der således en oplevelse blandt de unge af, at deres succes på brobygningsforløbet skyldes, at de under forløbet

var sammen med unge, der lignede dem selv socialt og enten var på samme eller et lavere fagligt niveau.

Både uddannelses- og fastholdelsesmentoren samt de unge selv fremhæver, at fastholdelsesmentoren har en særlig vigtig rolle i denne overgang. Ved at rådgive de unge i, hvordan de takler opstarten på en nye uddannelsesinstitution, er fastholdelsesmentoren med til at give den unge tryghed i overgangen og en tro på, at den unge godt kan klare sig i den ordinære uddannelse. Flere unge giver således udtryk for, at fastholdelsesmentorens støtte giver dem en tryghed i overgangen.

"Vi ved jo bare, at overgange er svære, og at det er dér, hvor der er brug for ekstra støtte." (Underviser)

"Derfor ser skolen det som en helt central del, at der er en fastholdelsesmentor, fordi uddannelsesvejlederne på skolen ikke har tid til at tilgodese de elever, der kommer fra brobygning." (Tovholder, Jobcenter)

"Fastholdelsesmentorerne er guld værd. De har et helt specielt bånd til den unge, der giver tryghed og ro ift. fremtiden..." (Sagsbehandler, Jobcenter)

Når den unges uddannelsesmentor overgår til rollen som fastholdelsesmentor, fremhæver både de unge og uddannelsesmentorerne, at det giver en ekstra sikkerhed og tryghed for de unge. Det skyldes, at mentor-mentee-relationen allerede er opbygget, og ved at føre denne relation videre i det ordinære uddannelsesforløb skaber man genkendelighed og tryghed for de unge. Det fortæller en sagsbehandler eksempelvis om ved at give udtryk for den helt særlige relation, der er mellem fastholdelsesmentorerne og de unge. I forlængelse heraf lægger flere interviewpersoner vægt på, at kontinuitet er vigtigt for, at mentoren har kendskab til den unges situation og udvikling. Konkret fortæller en projektleder, at det er bedre for de unge, når uddannelsesmentoren forbliver den unges fastholdelsesmentor, da det kan være svært for den unge at knytte sig til nye personer. Videreførelsen af en tryk og genkendelig relation mellem fastholdelsesmentorer og unge, samt mentorens indgående kendskab til den unges situation, kan på den måde bidrage til den unges progression i et ordinært uddannelsesforløb.

Boks 6-7: Eksempel på fastholdelsesmentorens støtte

Enkelte unge giver konkrete eksempler på, hvordan fastholdelsesmentoren giver tryghed, støtte og vejledning i det ordinære uddannelsesforløb. For en af de unge har det fx stor betydning, at fastholdelsesmentoren altid kan kontaktes, når den unge oplever udfordringer, som er svære at overkomme selv. I sådanne situationer hjælper fastholdelsesmentoren den unge med at skabe ro og overblik over situationen, samt giver konkrete forslag til, hvordan den unge kan håndtere den udfordring, som er opstået. Den unge beskriver i dette tilfælde fastholdelsesmentoren som en uundværlig støtte i overgangen til ordinær uddannelse.

"Jeg kan ikke undvære min uddannelsesmentor (...). Jeg kan hurtigt tage telefonen og ringe til hende, når det sejler. Og så siger hun: Tag lige en dyb indånding og prøv det og det. Så er tingene meget mere overskuelige." (Ung)

6. IMPLEMENTERINGSGREB

I følgende kapitel beskrives det, hvordan implementeringsgrebene i projektet *har* bidraget til at understøtte implementeringen af indsatsen. Samtidig undersøger vi, hvilke forhold der betinger den eventuelle effekt. Genstanden for analysen er de implementeringsgreb, der er initieret af STAR i regi af projektet. Det vil sige, at projektkommunernes lokale implementeringsgreb ikke afdækkes.

I projektet har følgende implementeringsgreb fundet anvendelse:

	Opstartsstøtte (opstartstutorial, opstartskitet)		Proceskonsulentstøtte
	Mentorkurser		Netværksaktiviteter (netværksseminarer/projektledermøder)
	Ambassadørordning		Monitorering (dashboard/statusopgørelser)

Efter aftale med STAR har vi valgt at fokusere analysen på fire implementeringsgreb: Opstartsstøtte, ambassadørkorps, netværksaktiviteter, kompetenceudvikling/mentorkursus. Vurderinger af effekt og betingende forhold for effekt af grebene er baseret på baggrund af både spørgeskemaundersøgelser og interviews med projektledere, tovholdere, ambassadører og proceskonsulenten. Et vigtigt forhold, som analysens resultater skal ses i lyset af, er, at seks ud syv¹⁶ af de besøgte projekter i forbindelse med udarbejdelsen af evalueringen havde erfaringer med brobygning inden projektet, og havde derfor ikke i samme grad haft behov for støtten sammenlignet med de øvrige projekter. Det er et forhold, som kan have trukket den samlede vurdering af effekt i en mere negativ retning, end hvis det primært var kommuner uden foregående erfaringer, der blev besøgt i forbindelse med slutevalueringen.

I tabellen herunder opsummerer vi resultaterne af analysen af de enkelte implementeringsgreb. Under tabellen uddybes analysen for hvert implementeringsgreb særskilt.

Tabel 5-1: Oversigt over implementeringsgreb

Implementeringsgreb	Målgruppe	Timing	Anvendelsesgrad	Effekt	Forhold, der betinger effekt
Opstartsstøtte 	Projektleder og tovholder	Opstart	Middel	Middel	➤ Differentieret indhold tilpasset projekter m. tidligere erfaring med brobygning
Ambassadørkorps 	Projektleder og tovholder	Løbende	Middel	Høj	➤ Klart defineret ambassadørrolle ➤ Overførbare erfaringer af ambassadørens egne erfaringer til projekterne
Netværksaktiviteter 	Projektleder og tovholder	Løbende	Høj	Høj	➤ Fokus på tværgående udfordringer ➤ Videndeling af overførbare løsninger
Mentorkursus 	Mentor	Opstart	Middel	Middel	➤ Differentieret indhold, der tilføjer viden til erfarne mentorer ➤ Indholdet er praksis og handlingsorienteret

¹⁶ I projekterne NEXT og ZBZ var én eller flere kommuner med i videnspiloten, mens de øvrige kommuner ingen erfaring med brobygning havde.

Som det fremgår af tabellen ovenfor, er det særligt netværksaktiviteterne, som i høj grad er blevet anvendt. Samlet set er der middel effekt af hvert implementeringsgreb, men som det vises i nedenstående afsnit, er der store forskelle mellem effekten af implementeringsgrebenes delelementer. Effekten for flere af implementeringsgrebene modereres af, om det lykkes at differentiere indholdet i hvert greb, så de bliver relevante for projektdeltagere, som har forudgående erfaring med indsatsen samt opgaverne og rollerne herunder. Derudover handler det om at holde fokus på videndeling om udfordringer og løsninger, der går på tværs af projekterne.

I nedenstående gennemgås de enkelte implementeringsgreb, herunder begrundelser for vurderingen af effekten af grebene.

6.1 Opstartsstøtte

- **Formål:** Intentionen med opstartsstøtten var at give jobcentre og skolerne i de enkelte projekter information, inspiration og vejledning for herigennem at understøtte, at projekterne fik etableret en smidig og effektiv opstart med den rette viden og en god samarbejdsmodel. Konkret bestod opstartsstøtten af en opstartsworkshop, og et opstartskit med informationsmaterialer og vejledninger.

- **Målgruppen:** Projektledere og tovholdere.

- **Timing:** Opstartsfasen i projektet.

- **Anvendelsesgrad:** De fleste projektledere og tovholdere har deltaget i workshoppen (60 pct.). Flere af dem, som ikke har deltaget i workshoppen, forklarer dette med, at de endnu ikke var blevet en del af projektet, da workshoppen blev afholdt, eller at en anden medarbejder fra projektet deltog i stedet.

Flertallet af projektlederne og tovholderne har gjort brug af opstartskittet (56 pct.), viser surveydata. Det er dog blevet anvendt i varierende grad på tværs af projekterne. Blandt dem med kendskab til kittet har næsten halvdelen anvendt det i nogen grad (48 pct.), og knap hver tredje har i høj eller meget høj grad gjort brug af det (31 pct.). De få, der slet ikke eller kun i mindre grad har brugt opstartskittet, vurderede, at der ikke var behov - typisk fordi de allerede havde erfaringer med brobygning.

Samlet vurderes anvendelsesgraden at være *middel*.

- **Effekt:** Vurderingen af opstartsworkshoppens nytte for implementeringen er overordnet positiv blandt projektlederne og tovholderne. Mere end hver tredje blandt dem, som har deltaget (38 pct.), vurderer, at workshoppen i nogen grad har understøttet arbejdet med implementeringen af brobygningsforløb, og knap halvdelen (41 pct.) har svaret i høj eller meget høj grad.

Det er særligt vigtig information, inspiration og vejledning til opstart af brobygningsprojektet, som workshoppen har bidraget med. Det vurderer halvdelen af deltagerne i høj eller meget høj grad (52 pct.). Tovholderne og projektlederne vurderer i lidt lavere grad, at opstartsworkshoppen har understøttet etableringen af en god samarbejdsmodel for projektet (38 pct. svarer i høj eller meget høj grad) og skabt ejerskab og forankret projektet blandt de involverede parter (45 pct. svarer i høj eller meget høj grad).

Projektlederne og tovholderne uddyber i de kvalitative besvarelser, at opstartsworkshoppen gav et godt afsæt med fælles dialog og forståelse for roller og opgaver i

brobygningsprojektet. Derudover fik de fælles forståelse af formål, baggrund og indhold i projektet. De, der kun i nogen eller i mindre grad vurderede, at opstartworkshoppen havde betydning for implementeringen, forklarer dette med, at de allerede havde et velfungerende samarbejde mellem jobcenter og erhvervsskole som følge af tidligere erfaring med brobygning. Derfor fik de ikke meget nyt ud af workshoppen, og det blev af enkelte opfattet som unødigt brug af deres tid. Dog fremhæves det som positivt, at workshoppen gav mulighed for at etablere kontakt til de øvrige projekter, og det var en god anledning til at spare med tovholder.

Opstartskittet har haft begrænset betydning for implementeringen af projektet. Den største andel af dem, der har benyttet opstartskittet, vurderer, at det blot i nogen grad har bidraget til at understøtte arbejdet med at implementere brobygningsforløbet (44 pct.), mens godt en fjerdedel mener, at det hhv. i mindre grad og i høj eller meget høj grad har bidraget (26 pct.). Projektledere og tovholder fremhæver, at det skyldes manglende behov for opstartskittet, som følge af, at de fleste allerede havde erfaringer med brobygning.

Samlet vurderes effekten af opstartsstøtten af være *middel*.

- **Hvad betinger effekten af implementeringsgrebet?** Effekten af opstartsstøtten afhænger af evnen til at tilpasse støtten til de enkelte projekters lokale kontekst. Det handler særligt om at differentiere indholdet af støtten, så den tilfører ny viden til projekter med tidligere erfaringer med brobygning. Derudover handler det om, at underviserne har kendskab til den lokale kontekst i jobcentre og erhvervsskoler og kan tale ind i den daglige praksis.

6.2 Ambassadørkorpset

- **Formål:** Intentionen med ambassadørkorpset var at give de enkelte projekter mulighed for at trække på ressourcepersoner med erfaring med brobygningsforløb og derigennem få støtte og hjælp til de udfordringer, som kunne opstå undervejs. Det skulle understøtte, at projekterne foretog de rette tilpasninger, som kunne sikre god implementering af brobygningsforløbene.

- **Målgruppen:** Projektledere og tovholdere.

- **Timing:** Løbende.

- **Anvendelsesgrad:** Halvdelen af projektlederne svarer, at de i nogen grad til i meget høj grad har anvendt ambassadørkorpset (50 pct.) Hver tredje af dem, som har estimeret deres brug af ambassadørerne vurderer, at de har brugt ambassadørerne 10 gange eller flere (33 pct.), mens knap hver anden svarer, at det blot var 1-3 gange i løbet af projektet (44 pct.).

De projektledere/tovholdere, som slet ikke eller kun i mindre grad har gjort brug af ambassadørkorpset, begrundes oftest dette med, at de ikke har haft behov for støtten fra ambassadørerne.

Anvendelsesgraden vurderes at være *middel*.

- **Effekt:** Der er delte meninger om det samlede udbytte af ambassadørkorpset blandt projektledere/tovholderne, som har anvendt ambassadørkorpset. Knap hver anden heraf (44 pct.) vurderer, at ambassadørkorpset i høj eller meget høj grad har bidraget til at understøtte arbejdet med implementeringen af brobygningsforløbet. Dog

vurderer en ud af tre på samme spørgsmål, at ambassadørkorpset i mindre grad eller slet ikke har bidraget (32 pct.).

Ambassadørernes positive bidrag til implementeringen har været deres tilgængelighed og aktive støtte, når der har været behov. Det vurderer 75 pct. af projektlederne og tovholderne, som har benyttet ambassadørerne i høj eller meget høj grad.

Projektlederne og tovholderne uddyber i de kvalitative besvarelser, at ambassadørerne har understøttet deres implementering af indsatsen gennem praksisnær sparring, hvor ambassadørerne aktivt kan bruge egne erfaringer med brobygning.

For gruppen, der kun i mindre grad vurderer, at ambassadørerne har bidraget, handler det om, at projekterne har tidligere erfaringer med brobygning og derfor begrænset behov for en ambassadør.

Effekten vurderes at været *høj*, da det for gruppen af dem, som har gjort brug af ambassadørerne, har været et effektivt greb.

- **Hvad betinger effekten af implementeringsgrebet?** Ifølge projektlederne og tovholderne afhænger effekten af ambassadørstøtten af, at ambassadørrollen er klart defineret. Flere ambassadører har således påpeget, at det har været uklart, om deres rolle primært var at inspirere og videndele, eller om de også skulle kontrollere, at projekterne overholdte minimumskravene. Og det har været uklart, om ambassadørerne skulle tage kontakt til projekterne, eller om de skulle afvente, at projekterne tog kontakt til dem. Disse uklarheder kan have medvirket til at gøre ambassadørstøtten mindre målrettet og effektiv.

Dertil må der ikke være for store forskelle mellem ambassadørens eget projekt og det projekt, som ambassadørene er ansvarlig for at rådgive og sparre med, da det gør det svært at overføre de gode erfaringer.

Endelig foreslår en projektleder, at ambassadørkorpset med fordel også kunne have haft ambassadører fra jobcentre, og at ambassadørerne bør deltage på opstartsworkshoppen.

6.3 Netværksaktiviteter

- **Formål:** Intentionen med netværksaktiviteterne var at give projektlederne og tovholderne mulighed for at udveksle erfaringer og viden om god praksis. Dette skulle gøre projekterne i stand til at håndtere og finde løsninger på de udfordringer, der kunne opstå undervejs i implementeringen af brobygningsforløb. Netværksaktiviteterne bestod af kvartalsvise projektledermøder og halvårlige netværksseminarer.

- **Målgruppen:** Projektlederne og tovholderne.

- **Timing:** Løbende. Projektledermøderne har fundet sted hvert kvartal, mens netværksseminarerne var halvårlige.

- **Anvendelsesgrad:** Projektledermøderne er blevet anvendt af samtlige projektlederne (100 pct.).

Det store flertal af projektlederne og tovholderne har også taget del i de halvårlige netværksseminarer (88 pct.). Samlet set gør det netværksaktiviteterne til de mest anvendte greb blandt implementeringsgrebene.

Anvendelsesgraden vurderes at være *høj*.

- **Effekt:** Sammenlignet med de øvrige implementeringsgreb, bidrager netværksaktiviteterne i højeste grad til implementeringen af projekternes brobygningsforløb. Særligt *projektledermøderne* har ifølge projektlederne bidraget til arbejdet med implementeringen. Det vurderer 62 pct. af projektlederne i høj eller meget høj grad. Projektledermøderne har været vigtige i forhold til udveksling af erfaringer fra de involverede parter og til håndtering af udfordringer, der går på tværs af projekterne. Det mener knap tre ud af fire projektledere i høj eller meget høj grad (71 pct.).

I det kvalitative interviewmateriale lægger projektlederne og tovholderne vægt på, hvordan erfaringsudveksling af viden og erfaringer på tværs af projekterne har været med til at styrke de enkelte projektledere og tovholders arbejde i projekterne. Det har således været inspiration til egen praksis at få indblik i andres projekters udfordringer og løsninger. De få kritiske kommentarer drejer sig om, at der under projektledermøderne i nogle tilfælde er gået for meget tid med præsentation af de enkelte projekter eller orientering om status for projektet, hvilket stjæler tid fra de vigtige diskussioner omkring fælles, tværgående udfordringer og løsninger.

Netværksseminarerne har ikke i samme grad som projektledermøderne bidraget til implementeringen. Blot lidt mere end hver tredje projektleder/tovholder vurderer, at møderne i høj eller meget høj grad har bidraget til implementeringen (36 pct.). Det lavere udbytte af netværksseminarerne kan blandt andet forklares med, at de aktører, som også har deltaget i projektledermøderne, oplever at der er en del gentagelser i netværksseminarerne. Eksempelvis i forhold til oplæg om status for projektet. Derudover er netværksseminarerne større og med flere deltagere, hvilket af enkelte bliver fremhævet som negativt i forhold til projektledermøderne, fordi erfaringsopsamlingerne bliver på et mere bredt og generelt plan. Ligesom projektledermøderne har netværksseminarerne dog har været vigtige i forhold til udveksling af erfaringer og videndeling om god praksis på tværs af projekterne. Det vurderer flertallet i høj eller meget høj grad blandt projektlederne/tovholderne, som har deltaget i seminarerne. Projektlederne og tovholderne uddyber i de kvalitative besvarelser, at netværksaktiviteterne har givet dem inspiration, sparring og bud på løsninger på konkrete udfordringer.

Effekten vurderes at være *høj*.

- **Hvad betinger effekten af implementeringsgrebet?** Projektledernes beskrivelser af udbyttet af netværksaktiviteterne indikerer, at de gode effekter afhænger af, at der er fokus på tværgående udfordringer, og at projektlederne og tovholderne får tid til at blive inspireret og tage ved lære af hinandens praktiske løsninger på de identificerede udfordringer. Derudover er det vigtigt, at program og indhold for aktiviteterne sendes ud i god tid. Endelig fremhæver en projektleder, at der med fordel kan være lidt større variation i aktiviteterne, så de ikke opleves som gentagelser af de deltagere, som deltager på alle møderne.

6.4 Kompetenceudvikling - mentorkurser

- **Formål:** Alle mentorer, som har været en del af projekterne, blev tilbudt at deltage i et mentorkursus. Kurset fokuserede på mentorens kerneopgaver og herunder, hvordan man kan arbejde med de unges motivationsorienteringer. Intentionen med mentorkurset var at styrke mentorrollen og derigennem bidrage til at løfte det faglige indhold i brobygningsforløbene.

- **Målgruppen:** Mentorer.

➤ **Timing:** Opstart.

➤ **Anvendelsesgrad:** Lidt mere end halvdelen har anvendt mentorkurserne (54 pct.). Flere af dem, som ikke har deltaget i mentorkurserne, begrundet dette med, at der ikke var behov, fordi projektet allerede havde ressourcerne til at løfte opgaven, og at mentorerne i forvejen var klædt på til opgaven.

➤ **Effekt:** Blot lidt mere end hver tredje projektleder og tovholder, som har svaret, at mentorkurserne er blevet anvendt, vurderer i høj grad, at mentorkurserne har bidraget til at understøtte arbejdet med implementeringen af brobygningsforløbet (35 pct.). Sammenlignet med de øvrige greb er mentorkurserne ifølge projektlederne og tovholderne det mindst effektive implementeringsgreb.

Mentorkursernes bidrag har bestået i at løfte projekternes viden om mentorernes kerneopgaver og i at styrke arbejdet med de unges motivationsorienteringer. Det vurderer hhv. 42 pct. af projektlederne og 38 pct. af tovholderne, som har anvendt mentorkurserne, i høj eller meget høj grad.

I det kvalitative interviewmateriale begrundet projektlederne og tovholderne deres svar med, at mentorkurserne har bidraget til at skabe en fælles forståelsesramme mellem mentorerne om, hvad det vil sige at være mentor, og hvad der er mentorens opgaver og rolle. Andre argumenterer for, at de allerede har erfarne mentorer, og at en del af kursens indhold derfor allerede var velkendt for dem.

Det kvalitative interviewmateriale viser, at mentorkurset for mange blev oplevet mere som et fint foredrag, der befandt sig på et inspirationsniveau. Særligt fremhæver flere oplægget om motivationsorienteringer som værdifuldt og inspirerende. Til gengæld fremhæver størstedelen af projektlederne og tovholderne, at de forventede mentorkurserne indeholdt mere konkrete redskaber og træning, som kunne anvendes på praksisniveau. Det skyldes også en oplevelse af, at der i kommunikationen og programmet om mentorkurset blev lagt op til, at der på dagen ville være tid til at træne teknikker og værktøjer, hvilket viste sig ikke at være tilfældet.

Effekten vurderes at være *middel*.

➤ **Hvad betinger effekten af implementeringsgrebet?** Flere projektledere fremhæver, at det er vigtigt, at mentorkurset bliver tilpasset mentorernes erfaring og kompetencer. Det vil kunne øge udbyttet af kurserne. Derudover kan der arbejdes med at gøre kurserne mere praksis- og handlingsorienterede.

6.5 Anbefalinger til forbedringer af implementeringsgreb

På baggrund af overstående analyser har Rambøll formuleret følgende anbefalinger til implementeringen af brobygningsforløb.

Table 5-2: Anbefalinger til implementering af brobygningsforløb

Implementeringsgreb	Anbefaling
Opstartsstøtte 	Justér opstartsstøtten, så den også henvender sig til projekter, der er længere i implementeringsprocessen - Flere projektledere fremhæver, at de ved opstartsworkshoppens afholdelse allerede havde etableret arbejdsgang og samarbejdsmodel. Dette betød at projekterne oplevede, at dele af programmet til opstartsworkshoppen var unødvendigt. Af denne grund anbefales det, at programmet til opstartsworkshoppen i højere grad lægger vægt på den indledende erfaringsudveksling på tværs af projekter, da dette element generelt efterspørges og opleves som

	værdifuldt af projektlederne.
<p>Ambassadørkorps</p> 	<p>Målret ambassadørordningen til projekter med behov</p> <ul style="list-style-type: none"> - Flere jobcentre og erhvervsskole havde inden projektet implementeret brobygning, og derfor ikke samme behov for ambassadører til at understøtte deres implementering, som de øvrige projekter. Her har det været tilstrækkeligt med de løbende netværksaktiviteter. Målret derfor ambassadørordningen til projekter, der har behov for supplerende sparring og rådgivning, hvilket både kan inkludere nyopstartede projekter, men også eksisterende, hvis projektlederen fx er ny. <p>Definer ambassadørens rolle og ansvar</p> <ul style="list-style-type: none"> - I projektet har ambassadørernes rolle være uklar for flere ambassadører, som har været i tvivl om deres rolle primært var at inspirere og videndele eller om de også skulle kontrollere, at projekterne overholdte minimumskravene. Derudover var ambassadørerne usikre på, hvor proaktive de skulle være i deres opfølgning med projekterne. Sørg derfor at definere, at ambassadørens rolle tydeligt. <p>Match ambassadører med projekter som er sammenlignelige med ambassadørens eget</p> <ul style="list-style-type: none"> - For store forskelle mellem ambassadørens eget projektet, og det projekt som ambassadørerne er ansvarlig for at rådgive og spare med, gør det svært at overføre de gode erfaringer. Forsøg derfor at matche ambassadører med projekter, der i organisering, indhold mv. svarer til ambassadørens eget projekt.
<p>Netværksaktiviteter</p> 	<p>Prioriter tilstrækkeligt med tid til erfaringsudveksling</p> <ul style="list-style-type: none"> - Erfaringsudveksling fremhæver projektledere og tovholdere, som det der giver størst udbytte i forbindelse med netværksaktiviteterne, men flere har oplevet, at der ikke har været tilstrækkeligt med tid. Prioriter derfor tilstrækkeligt med tid til erfaringsudveksling. <p>Differentier formålene med projektledermøder og netværksseminarer</p> <ul style="list-style-type: none"> - Til netværksseminarerne deltager både projektledere og tovholdere, mens projektledermøderne primært er forbeholdt projektledere. Derfor er oplagt at vinkle fokuset til netværksseminarerne, så det i højere grad handler om samskabelse. På denne måde kan man også undgå, at netværksseminarerne, for projektlederne, bliver en gentagelse af pointerne og diskussionerne fra projektledermødet.
<p>Mentorkursus</p> 	<p>Tilpas mentorkurset til mentorenes behov og kompetencer</p> <ul style="list-style-type: none"> - Erfaringen fra projektet er, at der er store forskelle i mentorenes kompetencer. Tilpas derfor undervisningen til mentorenes kompetencer, så det matcher deres behov. Fx ved at inddrage mentorerne i hold efter erfaringer og kompetencer. <p>Tag udgangspunkt i praksisnære metoder og redskaber</p> <ul style="list-style-type: none"> - Flere mentorer og projektledere fremhæver positivt den del af mentorkurset, der handler om konkrete redskaber i arbejdet som mentor. I denne forbindelse udtrykker de også ærgrelse over, at der kun var afsat begrænset tid til denne del i slutningen af kurset, og at det meste af tiden gik med teoretiske tilgange til at være mentor. Derfor anbefales det, at mentorkurserne tager udgangspunkt i konkrete metoder og redskaber som mentor, og anvender teorierne til at legitimere og forklare metodernes kvalitet.

7. BILAG

7.1 Bilag A: Oversigt over kommuner og erhvervsskoler i projekt brobygning til uddannelse

Projekt navn	Erhvervsskoler	Jobcentre/kommuner
Uddannelsesbroen 3.0	Erhvervsskoler: Kold College, SOSU Fyn, Syddansk Erhvervsskole og Tietgen*	Odense Kommune*, Nordfyns Kommune* og Faaborg-Midtfyn Kommune*
Opkvalificering til uddannelse	Erhvervsskoler: Erhvervsskolen CELF*	Lolland Kommune*
Hvor skal DU hen?	Erhvervsskoler: SOPU København og Nordsjælland, Roskilde Tekniske Skole, Erhvervsskolen Nordsjælland	Halnæs Kommune, Gribskov Kommune, Hillerød Kommune, Helsingør Kommune, Fredensborg Kommune, Hørsholm Kommune, Frederikssund Kommune* og Furesø Kommune.
Brobygning til uddannelse	Erhvervsskoler: EUC Nord* Øvrige aktører: VUC&hf Nordjylland	Hjørring Kommune*
Brobygning til uddannelse - Fremad på ny	Erhvervsskoler: EUC Sjælland Øvrige aktører: Ungdommens Uddannelsesvejledning Sjælland Syd	Center for Arbejdsmarked, Næstved Kommune*
Brobygning til EUD 2017	Erhvervsskoler: Mercantec	Viborg Kommune
Brobygning til alle erhvervsuddannelser	Erhvervsskoler: NEXT Uddannelse København, Hotel- og Restaurations-skolen, SOSU C - Social- og Sundhedsuddannelses Centeret.	Ballerup Kommune, Vallensbæk Kommune, Hvidovre Kommune*, Albertslund Kommune*, Unge og Uddannelsesenheden i Glostrup Kommune.
Broforløb version 3.0:	Erhvervsskoler: Social- og Sundhedsskolen Esbjerg, Rybners*	Esbjerg Kommune, Varde Kommune.
Klar til uddannelse	Erhvervsskoler: Skive Handelsskole, Social- og Sundhedsskolen Skive-Thisted-Viborg, Skive Tekniske Skole. Øvrige parter: VUC Skive-Viborg	Job & Kompetence under Skive Kommune.
Brobygningsforløb som førstevalg for uddannelsesparate unge i Sønderjylland	Erhvervsskoler: Social- og Sundhedsskolen Syd, Gråsten Landbrugsskole, EUC-Syd, Haderslev Handelsskole, Tønder Handelsskole, B-Syd, IBC-Aabenraa	Sønderborg Kommune, Tønder Kommune, Haderslev Kommune.
UP	Erhvervsskoler: Svendborg Erhvervsskole Øvrige parter: HF &	Nyborg Kommune, Svendborg Kommune

	VUC FYN Svendborg, HF VUC FYN Nyborg	
Unge på Broen - Silkeborg	Erhvervsskoler: Teknisk Skole Silkeborg, Social og Sundhedsskolen Silkeborg, Silkeborg Business College. Øvrige parter: Ungeguiden (UU og Uddannelseshjælp) i Silkeborg	Silkeborg Kommune
Uddannelsesbroen Djursland	Erhvervsskoler: Videns Djurs*, Social og Sundhedsskolen Randers.	Norddjurs Kommune*, Syddjurs Kommune*
Brobygning - Vejen til uddannelse	Erhvervsskoler: Zealand Business College*, EUC Nordvestsjælland. Øvrige parter: Nordsjælland VUC & HF	Næstved Kommune*, Holbæk Kommune, Kalundborg Kommune, Vordingborg* Kommune

* Erhvervsskoler som har haft brobygningsforløb under videnspiloten, og kommuner, hvis jobcentre har visiteret til brobygningsforløb under videnspiloten.

7.2 Bilag B: Datagrundlag

Rapportens datagrundlag består af (1) registerdata (2) surveydata fra survey af projektledere og tovholdere på brobygningsprojekter samt survey af unge, der deltaget i brobygning og (3) kvalitative data fra deep dives på syv brobygningsprojekter. Nedenfor beskrives de forskellige datakilder.

7.2.1 Registerdata

Der er leveret registerdata fra Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering med supplerende data fra Danmarks Statistik. Registerne indeholder data på mængden af visitationer, forløbets længde, og hvor mange der har søgt om optag på en uddannelse.

7.2.2 Indsamling af surveydata

Der er indsamlet surveydata fra projektledere og tovholdere på brobygningsforløb, samt fra unge, der har deltaget i brobygning. I det følgende beskrives fremgangsmåden, hvormed disse surveydata er indsamlet, formålet med dem og opmærksomhedspunkter forbundet med indsamlingsmetoden.

Survey af projektledere og tovholdere er foretaget af to runder. Den første survey blev udsendt i ultimo marts 2017 til 49 projektledere og tovholdere¹⁷. Surveyens formål var primært at belyse, hvordan brobygningsforløbene blev implementeret på erhvervsskolerne i de forskellige kommuner. Den fokuserede særligt på, i hvilken grad opstartsfasens implementeringsgreb stillet til rådighed for kommuner og erhvervsskoler blev benyttet, i hvilken grad timingen af aktiviteterne var passende, og i hvilken grad de har bidraget til implementeringen af brobygning som første valg. Derudover blev der hovedsageligt spurgt ind til, hvorvidt indsatsens minimumskrav var blevet indfriet. For at sikre en høj svarprocent blev der udsendt rykkere-mails af tre omgange og fulgt telefonisk op på de respondenter, der herefter endnu manglede at besvare surveyen. Den endelige svarprocent blev 98 pct. på den første survey.

¹⁷ Projektlederen kommer fra en erhvervsskole i brobygningsforløbet mens tovholderen er projektleder på jobcentret.

Den anden survey havde et mere eksplicit fokus på, i hvilken grad erhvervsskolerne og kommunerne havde implementeret brobygningsforløbene i overensstemmelse med de opstillede kernelementer. Derudover indeholdt surveyen spørgsmål omhandlende de implementeringsgreb, som endnu ikke var taget i brug, da den første survey blev udsendt. Der blev igen udsendt rykkere-mails ad tre omgange og fuldt telefonisk op på manglende besvarelser. Svarprocenten for den anden survey var 92 pct.

Survey af unge, der har deltaget på et brobygningsforløb blev foretaget løbende i perioden fra ultimo august 2017 til primo februar 2018. Denne survey havde til formål at afdække de unges egne oplevelser af brobygningsforløbet og deres udbytte heraf. De unge fik tilgang til spørgeskemaet via et link udleveret af deres uddannelsesmentor. For at højne svarprocenten anbefalede Rambøll i den udsendte vejledning, at surveyen gennemførtes som en del af de unges afslutningsamtale med mentoren.

Ikke alle brobygningsforløb afsluttedes dog med en afslutningsamtale. Såfremt den unge afbrød brobygningsforløbet pludseligt og uden en afslutningsamtale, udsendtes spørgeskemaet direkte til den unge via e-mail. Denne distributionsform skaber imidlertid ikke samme sikkerhed for, at den unge gennemfører skemaet, hvorfor der må tages det forbehold, at besvarelserne primært er fra elever, der har gennemført hele brobygningsforløbet. Disse elever kan tænkes også at være dem, der har fået mest ud af brobygningsforløbet. Besvarelserne kan derfor vise en mere positiv evaluering af forløbet, end hvis alle elever havde svaret. I alt er surveyen blevet distribueret til 1.289 respondenter og svarprocenten var 49 pct.

7.2.3 Kvalitative deep dives

Der er afviklet casebesøg (deep dives) ad to omgange. I marts 2017 gennemførtes deep dives på to projekter og i november og december 2017 gennemførtes yderligere fem. Formålet med de første deep dives var at få viden om de foreløbige erfaringer, projekterne havde gjort sig i forhold til implementeringen, herunder barrierer og drivkræfter i opstartsfasen. Det andet deep dive samlede op på projekternes erfaringer fra hele projektperioden.

I de to runder af deep dives er der foretaget interviews med de projektansvarlige i kommunen og på erhvervsskolerne, nøglepersoner i kommunen (sagsbehandlere på jobcentre og uddannelsesvejledere), nøglepersoner på erhvervsskolerne (undervisere og mentorer), samt med unge, der har deltaget i et brobygningsforløb. Der er desuden gennemført telefoninterviews med processtøttende ambassadører og proceskonsulenter. En oversigt over, hvilke projekter der er gennemført deep dives på, samt hvilke interviews der er gennemført i forbindelse hermed, kan ses i tabellen nedenfor.

Tablet 7-1: Gennemførte interviews

Projekt	Interviews
Marts 2017	
Mer-cantec	<ul style="list-style-type: none"> • Interviews med projektansvarlig fra erhvervsskole og tovholder fra kommune • Fokusgruppeinterview med nøglepersoner i kommunen • Fokusgruppeinterview med nøglepersoner på erhvervsskole • fokusgruppeinterview med de unge i brobygning (fem deltagere)
NEXT	<ul style="list-style-type: none"> • Fokusgruppeinterview med projektansvarlige for hhv. kommuner og erhvervsskoler • To fokusgruppeinterviews med de unge i brobygning (fem deltagere i hvert interview)
November-december 2017	
CELf – Hjørring	<ul style="list-style-type: none"> • Interviews med projektansvarlig for hhv. kommunen og erhvervsskolen • Fokusgruppeinterview med nøglepersoner i kommunen (JC og UU) • Fokusgruppeinterview med nøglepersoner på erhvervsskoler (uddannelsesleder, undervisere og uddannelsesmentorer) • To fokusgruppeinterviews med de unge i brobygning (fem deltagere i hvert interview)
	<ul style="list-style-type: none"> • Interview med projektansvarlig for hhv. kommunen og erhvervsskolen • Fokusgruppeinterview med nøglepersoner i kommunen (JC og UU) • Fokusgruppeinterview med nøglepersoner på erhvervsskoler (uddannelsesleder, undervisere og uddannelsesmentorer)

EUC Nord - Hjørring	<ul style="list-style-type: none"> To fokusgruppeinterviews med de unge i brobygning (fem deltagere i hvert interview)
Tietgen - Odense	<ul style="list-style-type: none"> Interview med projektansvarlig for hhv. kommunen og erhvervsskolen Interview med uddannelseschef Fokusgruppeinterview med nøglepersoner på uddannelsesbroen - erhvervsskoler samt kommunen To fokusgruppeinterviews med de unge i brobygning (fire og tre deltagere)
Viden Djurs	<ul style="list-style-type: none"> Interview med afdelingsleder Jobcenter Syddjurs Interview med souschef i Ungeindsats Norddjurs Fokusgruppeinterview med nøglepersoner i kommunen (JC) Fokusgruppeinterview med nøglepersoner på erhvervsskoler (undervisere og uddannelsesmentorer) To fokusgruppeinterviews med de unge i brobygning
ZBC - Næstved	<ul style="list-style-type: none"> Interviews med projektansvarlig for hhv. kommunen og erhvervsskolen Fokusgruppeinterview med nøglepersoner i kommunen (JC og UU) Fokusgruppeinterview med nøglepersoner på erhvervsskoler (uddannelsesleder, undervisere og uddannelsesmentorer) To fokusgruppeinterviews med de unge i brobygning (fem deltagere i hvert interview)

Udvælgelsen af cases til deep dives er foretaget ud fra det kriterie, at projekterne skal være "succesfulde". Dette giver den bedste mulighed for at undersøge, hvad der har betydning for, at et brobygningsforløb virker efter hensigten. Et projekts succes kan både handle om høj fidelitet i implementeringen eller om gode resultater i forhold til de unges overgang til ordinær uddannelse efter endt brobygningsforløb. Det kan også handle om "blødere" parametre som fx tilstrækkeligt ledelsesfokus, veltilrettelagt samarbejde, gode strategier for håndtering af fravær og oplevet tilfredshed fra de involverede parter. Vurderingen af projekterne på disse blødere parametre er foretaget i samarbejde med proceskonsulenter fra Deloitte og STAR.

De to deep dives i foråret 2017 fandt sted før, det endnu var muligt at vurdere projekternes succes. De er i stedet udvalgt med henblik på at opnå mest mulig spredning i geografi og "projekttype", forstået som sammensætningen af antallet af erhvervsskoler og jobcentre i projektet. Nedenstående tabel viser, på hvilke projekter der er udført deep dives, samt begrundelsen for deres udvælgelse.

Tabel 7-2: Selektionskriterier projekter til deep dives

Projekt	Begrundelse for udvælgelse til deep dive
Mercantec	<ul style="list-style-type: none"> Spredning i geografi og "projekttype"
NEXT	<ul style="list-style-type: none"> Spredning i geografi og "projekttype"
CELF	<ul style="list-style-type: none"> Høj afgang til uddannelse Højt optag ift. det forventede optag
EUC Nord	<ul style="list-style-type: none"> Høj afgang til uddannelse Høj vurdering af "bløde" parametre
Tietgen	<ul style="list-style-type: none"> Høj afgang til uddannelse Høj vurdering på "bløde" parametre
Viden Djurs	<ul style="list-style-type: none"> Middel høj afgang til uddannelse Middel højt optag ift. det forventede optag
ZBC	<ul style="list-style-type: none"> Høj afgang til uddannelse Høj vurdering på "bløde" parametre

Udvælgelse af grupper til interviews

Der er i forbindelse med deep dives foretaget interviews med følgende grupper:

Unge

Fokus i interviewene med de unge har særligt været på, hvad der virker i indsatsmodellen, med henblik på at kunne kvalificere indsatsmodellen yderligere. Målgruppen for fokusinterviewet har

derfor primært været de 'succesfulde' unge, som forventedes at gennemføre brobygningsforløbet, overgå til uddannelse og opnå faglig progression i forløbet. De succesfulde unge er udpeget af erhvervsskolerne.

Projektledere/tovholdere

Interviews med denne gruppe havde til formål at afdække årsagerne til, at projekterne er lykkedes eller ikke er lykkedes med at implementere indsatsmodellen. Formålet var derudover at afdække, hvad der kendetegner den gode implementering af brobygning, og hvilke forhold der betinger, at implementeringen er vellykket.

Nøglepersoner på jobcentre og erhvervsskoler

Interviews med denne gruppe havde til formål at afdække drivkræfter og barrierer i implementeringen af indsatsmodellen, samt at afdække, hvilke forhold der har betydning for, at nøglemedarbejderne oplever nytte ved implementeringsgrebene.

Proceskonsulenter

Der er gennemført korte telefoninterviews med den/de tilknyttede proceskonsulent(er) inden hvert deep dive. Formålet med interviewet var at få proceskonsulenternes perspektiv på implementeringen af projektet ude på erhvervsskolerne og jobcentre, således at intervieweren havde det bedste mulige udgangspunkt for at forstå projektet. Yderligere bidrog disse interviews til at identificere de tværgående temaer/tendenser, der gør sig gældende på tværs af projekterne (fx hvad der kendetegner de projekter, som er lykkedes).

Ambassadører

Der blev gennemførtes telefoninterviews med de tilknyttede ambassadører inden for hvert deep dive. Formålet med interviewet var at få ambassadørernes erfaringer med det konkrete projekt, og hvilken type af rådgivning/sparring projekterne typisk efterspurgte ambassadørens hjælp til. Derudover bidrog disse interviews ligeledes til at identificere tværgående tendenser på tværs af projekterne.

7.3 Bilag C: Metode – kvantitativ analyse

Evalueringen tager afsæt i registerdata leveret af Styrelsen for Arbejdsmarkedet og Rekruttering (STAR) og Danmarks Statistik. Data om bl.a. deltagere i brobygningsforløb er leveret af STAR. Baggrundsoplysninger er indhentet via flere registre hos Danmarks Statistik.

Datasættet indeholdende oplysninger om deltagelse i brobygningsforløb i perioden januar-december 2017 dækker over 3.283 forløb. En gruppe unge står registreret med flere brobygningsforløb i samme kommune, og har dermed flere start- og slutdatoer. For disse unge sættes de enkelte forløb sammen til ét samlet forløb med udgangspunkt i den første startdato og sidste slutdato, hvilket resulterer i 2.686 unge. Blandt disse er der 189 unge, som ikke står registreret til at have modtaget uddannelseshjælp i 2017, hvorfor de frasorteres. Efter frasorteringen er foretaget, er det samlede antal unge, der indgår i evaluering, 2.497.

7.3.1 Deltagere i de enkelte projekter

For hver person er der tilknyttet oplysninger om, hvilken kommune der har visiteret vedkommende til deltagelse. Med afsæt i kommuneoplysning er det muligt at tilknytte de unge et af de 14 projekter, som indgår i evalueringen.

Projekt	Kommune
CELF	Lolland
Erhvervsskolen Nordsjælland	Furesø Fredensborg Helsingør Hillerød Hørsholm Frederikssund Halsnæs Gribskov
EUC Nord	Hjørring
EUC Sjælland	Næstved
Mercantec	Viborg

NEXT	Ballerup Glostrup Albertslund Hvidovre Ishøj/Vallensbæk
Rybners	Esbjerg Varde
Skive Tekniske Skole	Skive
Social- og Sundhedsskolen Syd	Haderslev Sønderborg Tønder
Svendborg Erhvervsskole	Nyborg Svendborg
Teknisk Skole Silkeborg	Silkeborg
Tietgen	Faaborg-Midtfyn Odense Nordfyns
Viden Djurs	Syddjurs Norddjurs
ZBC	Holbæk Kalundborg Vordingborg Næstved

Som det fremgår af ovenstående oversigt, har Næstved Kommune visiteret unge til både EUC Sjælland og ZBC. Ud fra de tilgængelige registerdata har det ikke været muligt at identificere, hvilke unge der har været tilknyttet hhv. EUC Sjælland og ZBC. Som konsekvens heraf har det været nødvendigt at træffe en beslutning om fordelingen af unge mellem EUC Sjælland og ZBC. De unge er fordelt tilfældigt efter 50/50-princippet. Det betyder derfor, at resultaterne for EUC Sjælland og ZBC er behæftet med en usikkerhed, hvilket der skal tages højde for ved fortolkning af resultaterne.

7.3.2 Opgørelse af 25 pct.-målsætningen om visitation til brobygning

Et af succeskriterierne for puljen til brobygningen er, at 25 pct. af de uddannelsesparate unge i deltagerkommunerne visiteres til et brobygningsforløb inden for projektperioden. Målsætningen er opgjort for hvert projekt og samlet set. For det enkelte projekt er antallet af uddannelsesparate unge visiteret til brobygning i projektperioden sammenholdt med det samlede antal nyvisiterede uddannelsesparate unge i 2017. Den samme fremgangsmåde er anvendt ved opgørelsen for projekterne samlet set.

7.3.3 Baggrundsoplysninger

Til analysen har vi indhentet oplysninger fra en række registre administreret af Danmarks Statistik. Data herfra anvendes til at indhente baggrundskarakteristika for de unge.

Register	Formål
Befolkningsregister	At indhente baggrundsuplysninger om de unge (fx køn, alder, etnicitet, mv.)
Folkeskolekarakterer	At belyse de unges faglige udgangspunkt i 9. klasse
Forebyggende foranstaltninger	At belyse de unges historik ift. sociale foranstaltninger
Anbringelser	At belyse de unges historik ift. anbringelser

7.3.4 Folkeskolekarakterer

Til at vurdere de unges faglige forudsætninger ses der på deres afgangseksamen i dansk og matematik. I beregningen af gennemsnittet indgår følgende bundne prøver: 1) Prøven i skriftligt dansk, som består af delprøverne læsning, retskrivning og skriftlig fremstilling, samt 2) prøven i mundtligt dansk. De unges karaktergennemsnit beregnes som summen af de afgivne karakterer

divideret med antallet af prøver. De unge indgår alene med de prøvekarakterer, som de rent faktisk har opnået. Hvis den unge fx kun har aflagt prøve i mundtligt dansk, betyder det, at den unges karaktergennemsnit i dansk er lig med den karakter, han har opnået i den ene prøve i dansk. Da det ikke gælder for alle unge, at der foreligger oplysninger om karakterer, beregnes ligeledes, hvor stor en andel af de unge der mangler karakterer. Dette gøres for deltagerne samlet set og for hvert projekt.

7.3.5 Overgang til uddannelse og beskæftigelse

Puljens andet succeskriterie relaterer sig til den unges overgang til uddannelse. Da nogle af de unge kommer i beskæftigelse i stedet for at påbegynde en uddannelse, medtages overgang til beskæftigelse som en supplerende indikator. Overgang til uddannelse og beskæftigelse opgøres med afsæt i DREAM-data, hvor det er muligt at følge den unge på ugebasis frem til uge 4 i januar. Med afsæt i DREAM undersøges det, hvorvidt den unge er kommet i uddannelse eller i beskæftigelse seks måneder efter brobygning. Grundet tidshorisonten er det ikke muligt at observere status for alle unge seks måneder efter brobygning. Ved beregningen af andelen af unge, der overgår til hhv. uddannelse og beskæftigelse, tages der kun udgangspunkt i gruppen af de unge, hvor det er muligt at observere status seks måneder efter brobygning.

7.4 Bilag D: Oversigt over kommunernes fidelitet i implementeringen

I det følgende er der foretaget en opgørelse af fideliteten for hvert kerneelement og hvert minimumskrav. Fideliteten er vurderet ud fra centrale indikatorer baseret på register- og surveydata.

Først er årsagen til udvælgelsen af indikatorer for hvert kerneelement beskrevet. Dernæst følger en beskrivelse af de konkrete kvantitative fidelitetsmål/det konkrete surveysspørgsmål samt svarmulighederne. Efterfølgende beskrives den konkrete datakilde. Og endelig er den konkrete opgørelse af score for den enkelte indikator lagt fast.

For hver indikator kan projekterne opnå en score fra 0-100. Den samlede score for hvert kerneelement er beregnet ud fra et gennemsnit af scoren på de enkelte indikatorer. En score på mellem 0-33=rød, en score på 34-66=gul, mens en score på 67-100=grøn.

I afsnittet efter skemaet har vi beskrevet de forbehold og usikkerheder, der er ved opgørelsesmetoden.

Indikator samt årsag til udvælgelse	Kvantitativt fidelitetsmål/ Konkret surveysspørgsmål og svarmuligheder	Opgørelse af score for indikatoren (grænseværdier)	Datakilde	Projekterne samlet set	CELLF	Erhvervsskolen Nordsjælland	EUC Nord	EUC Sjælland	Mercantec	NEXT Uddannelse København	Rybners	Skive Tekniske Skole	Social- og Sundhedsskolen Syd	Svendborg Erhvervsskole	Teknisk Skole Silkeborg	Tietgen	Viden Djurs	ZBC
Indhold i kerneelement 1: Foregår på en erhvervsskole Brobygningsforløb er forankret på en erhvervsskole. Der er løbende optag på brobygningsforløbet og undervisningen foregår i hold med et fast fuldt skema. Et brobygningsforløb varer i gennemsnit cirka tre måneder.				Samlet fidelitet for kerneelement 1														
				80	63	75	75	75	75	63	50	75	65	75	63	100	67	65
1.1. Brobygningsforløbet er forankret på en erhvervsskole Indikatoren er udvalgt, idet projektledere/tovholderes vurdering af, hvorvidt forløbet er forankret på en erhvervsskole, tillægges vægt ift. den samlede fidelitet for kerneelementet.	Er jeres brobygningsforløb forankret på en erhvervsskole? (sæt et kryds) - Ja - Nej - Ved ikke	Score = Andel af projektledere og tovholdere, der har tilkendegivet, at deres brobygningsforløb er forankret på en erhvervsskole.	Survey til tovholder/projektleder	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Indikator samt årsag til udvælgelse	Kvantitativt fi-delitetsmål/ Konkret sur-veyspørgsmål og svarmulig-heder	Opgørelse af score for indika-toren (grænse-værdier)	Data-kilde	Projekterne samlet set	SELF	Erhvervs-skolen Nord-sjælland	EUC Nord	EUC Sjæl-land	Mercantec	NEXT Ud-dannelse København	Rybners	Skive Tekni-ske Skole	Social- og Sundheds-skolen Syd	Svendborg Erhvervs-skole	Teknisk Skole Silke-borg	Tietgen	Viden Djurs	ZBC
1.2. Visitationen foregår hver uge Indikatoren er udvalgt for at måle, om visitationen sker hver uge.	Antal visitation-suger i analyse-perioden.	Score på 100 point = 40-52 visitation-suger ud af de samlede 52 uger i projektføreløbet. Score på 50 point = 26-39 visitation-suger ud af 52 uger. Score på 0 point = 0-26 visitation-suger ud af de samlede 52 uger i projektføreløbet.	Jobcen-trenes sagsbe-hand-lingssy-stemer	100	100	100	100	50	50	50	0	0	50	50	50	100	50	100
1.3. Der er et fast fuldt skema for de unge Indikatoren er udvalgt, idet projektledere/tovholderes vurdering af, hvorvidt der er et fast fuldt skema for de unge, tillægges vægt.	Har I fast fuldt skema for de unge? (sæt et kryds) - Ja - Nej - Ved ikke	Score = Andel af projektledere og tovholdere, der har tilkendegivet, at der i deres pro-jekt er et fast fuldt skema for de unge.	Survey til tov-hol-der/pro-jektleder	85	50	100	100	50	100	100	100	100	60	100	100	100	67	60
1.4. Forløbet varer i gennemsnit tre måneder Indikatoren er udvalgt for at måle, hvorvidt forløbet i gennemsnit varer ca. tre uger.	Gennemsnitligt antal dage mellem visitations-dato og afslut-ningsdato.	Score på 100 point = Forløbene varer i gennemsnit 12-13 uger. Score på 50 point = Forløbene varer i gennemsnit 11-12 uger eller 13-14 uger. Score på 0 point = Forløbene varer i gennemsnit 0-11	Jobcen-trenes sagsbe-hand-lingssy-stemer	36	0	0	0	100	50	0	0	100	50	50	0	100	50	0

Indikator samt årsag til udvælgelse	Kvantitativt fidelitetsmål/ Konkret survey spørgsmål og svarmuligheder	Opgørelse af score for indikatoren (grænseværdier)	Datakilde	Projekterne samlet set	SELF	Erhvervs-skolen Nord-sjælland	EUC Nord	EUC Sjælland	Mercantec	NEXT Uddannelse København	Rybners	Skive Tekniske Skole	Social- og Sundheds-skolen Syd	Svendborg Erhvervs-skole	Teknisk Skole Silkeborg	Tietgen	Viden Djurs	ZBC	
		uger eller 14+ uger.																	
Indhold i kerneelement 2: Den unge får en uddannelsesmentor Den unge får tildelt en uddannelsesmentor, der skal sikre fokus på uddannelsesafklaring og støtte i overgangen til uddannelse. Mentoren er en medarbejder med viden om uddannelsesretninger og redskaber til at håndtere de udfordringer, unge oplever i forbindelse med uddannelsesafklaring. Sekundært hjælper mentoren den unge med konkrete personlige problemer, der udgør en barriere for at komme i uddannelse				Samlet fidelitet for kerneelement 2															
				81	63	84	86	68	85	77	86	85	90	94	85	80	69	85	
2.1. Den unge har fået tildelt en uddannelsesmentor Indikatoren er udvalgt, idet projektledere/tovholders tilkendegivelse om tildeling af uddannelsesmentorer tillægges vægt ift. fideliteten for kerneelementet	Har alle unge i jeres brobygningsforløb fået tildelt en (uddannelses)mentor? (sæt et kryds) - Ja - Nej - Ved ikke	Score = Andel af deltagere, der tilkendegiver, at alle unge i deres brobygningsforløb har fået tildelt en uddannelsesmentor.	Survey til tovholder/projektleder	91	50	100	100	50	100	67	100	100	100	100	100	100	67	100	
2.2. Uddannelsesmentoren har kunnet hjælpe den unge med at vælge uddannelse Indikatoren er udvalgt, idet deltagernes tilkendegivelse om, hvorvidt mentoren har kunnet hjælpe den unge med at vælge uddannelse, tillægges vægt ift. fideliteten for kerneelementet	Oplevede du, at din mentor kunne hjælpe dig med at vælge uddannelse? (sæt et kryds) - I høj grad - I nogen grad - Hverken eller - I mindre grad - Slet ikke - Ved ikke	Score = Andel af deltagere, der har tilkendegivet, at mentoren i høj grad eller i nogen grad har kunnet hjælpe vedkommende med at vælge uddannelse ud af det samlede antal unge, der har tilkendegivet, at de har brugt en	Unge-survey	74	59	77	76	89	74	75	72	76	78	94	79	68	70	76	
2.3. Uddannelsesmentoren har kunnet hjælpe med at afklare mål/finde	Oplevede du, at din mentor kunne hjælpe	Score = Andel af deltagere, der har tilkendegivet, at mentoren i høj	Unge-survey	84	74	84	89	67	86	83	85	82	91	94	86	79	90	87	

Indikator samt årsag til udvælgelse	Kvantitativt fidelitetsmål/ Konkret survey spørgsmål og svarmuligheder	Opgørelse af score for indikatoren (grænseværdier)	Datakilde	Projekterne samlet set	SELF	Erhvervs-skolen Nord-sjælland	EUC Nord	EUC Sjælland	Mercantec	NEXT Uddannelse København	Rybners	Skive Tekniske Skole	Social- og Sundheds-skolen Syd	Svendborg Erhvervs-skole	Teknisk Skole Silkeborg	Tietgen	Viden Djurs	ZBC
ud af, hvad den unge gerne vil Indikatoren er udvalgt, idet deltagernes tilkendegivelse om, hvorvidt mentoren har kunnet hjælpe med uddannelsesafklaring, tillægges vægt ift. fideliteten for kerneelementet.	dig med at afklare mål/finde ud af, hvad du gerne vil? (sæt et kryds) - I høj grad - I nogen grad - Hverken eller - I mindre grad - Slet ikke - Ved ikke	grad eller i nogen grad har kunnet hjælpe vedkommende med at afklare mål/finde ud af, hvad vedkommende gerne ville, ud af det samlede antal unge, der har tilkendegivet, at de har brugt en																
2.4. Uddannelsesmentoren har kunnet hjælpe den unge med at løse personlige problemer Indikatoren er udvalgt, idet deltagernes tilkendegivelse om, hvorvidt mentoren har kunnet hjælpe den unge med konkrete personlige problemer, tillægges vægt ift. fideliteten for kerneelementet.	Oplevede du, at din mentor kunne hjælpe dig med at løse personlige problemer? (sæt et kryds) - I høj grad - I nogen grad - Hverken eller - I mindre grad - Slet ikke - Ved ikke	Score = Andel af deltagere, der har tilkendegivet, at mentoren i høj grad eller i nogen grad har kunnet hjælpe vedkommende med at løse personlige problemer, ud af det samlede antal unge, der har tilkendegivet, at de har brugt en	Unge-survey	77	68	73	89	66	80	83	86	82	91	87	76	71	50	78
Indhold i kerneelement 3: Snusepraktikker på uddannelsessteder og virksomheder Et brobygningsforløb indeholder kortere og længerevarende praktikker, hvor den unge afprøver forskellige uddannelsesretninger. Der skal tilbydes en bred vifte af muligheder, så den unges ressourcer og ønsker matches bedst muligt.				Samlet fidelitet for kerneelement 2														
				67	64	65	66	41	76	68	65	90	69	66	71	73	55	61

Indikator samt årsag til udvælgelse	Kvantitativt fidelitetsmål/ Konkret survey spørgsmål og svarmuligheder	Opgørelse af score for indikatoren (grænseværdier)	Datakilde	Projekterne samlet set	SELF	Erhvervsskolen Nord-sjælland	EUC Nord	EUC Sjælland	Mercantec	NEXT Uddannelse København	Rybners	Skive Tekniske Skole	Social- og Sundhedsskolen Syd	Svendborg Erhvervsskole	Teknisk Skole Silkeborg	Tietgen	Viden Djurs	ZBC
3.1. Brobygningsforløbet indeholder snusepraktikker på både uddannelsessteder og virksomheder Indikatoren er udvalgt, idet projektledere/tovholderes tilkendegivelser om snusepraktikker som en del af elevernes brobygningsforløb er tillagt vægt ift. fideliteten for kerneelementet.	Indeholder jeres brobygningsforløb snusepraktikker på uddannelsessteder og virksomheder? - Ja - Nej - Ved ikke	Score = Andel af projektledere og tovholdere, der har tilkendegivet, at deres brobygningsforløb indeholder snusepraktikker på uddannelsessteder og virksomheder.	Survey til tovholder/projektleder	98	100	100	100	50	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
3.2. Deltagerne har været i snusepraktik på enten et uddannelsessted eller en virksomhed Indikatoren er udvalgt, idet deltageres tilkendegivelse om deltagelse i snusepraktikker på uddannelsessteder er tillagt vægt ift. fideliteten for kerneelementet.	Har du under forløbet været i praktik på et uddannelsessted eller i en virksomhed? (sæt ét kryds) - Ja, praktik(ker) på både virksomheder og uddannelsessteder - Ja, praktik(ker) på en virksomhed - Ja, praktik(ker) på et uddannelsessted - Nej - Ved ikke	Score = Andel af unge, der under forløbet har været i praktik på et uddannelsessted og/eller i en virksomhed.	Unge-survey	35	15	28	42	22	47	23	50	91	29	34	38	51	16	21

Indikator samt årsag til udvælgelse	Kvantitativt fidelitetsmål/ Konkret surveysspørgsmål og svarmuligheder	Opgørelse af score for indikatoren (grænseværdier)	Datakilde	Projekterne samlet set	SELF	Erhvervsskolen Nord-sjælland	EUC Nord	EUC Sjælland	Mercantec	NEXT Uddannelse København	Rybners	Skive Tekniske Skole	Social- og Sundhedsskolen Syd	Svendborg Erhvervsskole	Teknisk Skole Silkeborg	Tietgen	Viden Djurs	ZBC
3.3. Snusepraktikkerne hjælper den unge med at afklare deres uddannelsesvalg (og beskæftigelsesvalg) Indikatoren er udvalgt, idet deltagerens oplevelse af, hvorvidt snusepraktikkerne bidrager til, at de bliver mere sikre på, hvad de vil/skal nu, tillægges vægt ift. fideliteten for kerneelementet.	Oplevede du, at praktikken/praktikkerne gjorde dig mere sikker på, hvad du vil/skal nu? (sæt et kryds) - I høj grad - I nogen grad - Hverken eller - I mindre grad - Slet ikke - Ved ikke	Score = Andel af deltagere, der har tilkendegivet, at forløbet i høj eller i nogen grad har gjort dem mere sikre på, hvad de vil/skal nu.	Unge-survey	68	76	67	56	50	82	80	44	80	78	63	75	67	50	61
Indhold i kerneelement 4: Indeholder opkvalificering i dansk og matematik Brobygningsforløb sætter rammen om et systematisk arbejde med at løfte den unges kompetencer i dansk og matematik.				Samlet fidelitet for kerneelement 4														
				48	56	55	39	29	52	55	41	66	44	50	50	51	56	50
4.1. Deltagerne har søgt optagelse på en uddannelse Indikatoren er udvalgt, idet optagelsesdata udgør en proxy for, om deltagerens faglige kompetencer er løftet, således at de matcher optagelseskravene på de ønskede uddannelser. (NB! Der skal tages forbehold for, at der kun er sommeroptag med).	Antal af deltagerne, der har søgt optagelse på en uddannelse.	Score = Procentdel unge i indsatsen, der overgår til uddannelse op til seks måneder efter afslutning.	Optagelsesdata fra erhvervsskolerne	33	27	37	34	46	29	35	24	49	31	40	28	31	34	36
4.2. Brobygningsforløb indeholder opkvalificering i dansk og matematik Indikatoren er udvalgt, idet projektledere/tovholderes vurdering af, hvorvidt forløbet indeholder opkvalificering i dansk og matematik, tillægges vægt ift. den samlede fidelitet for kerneelementet.	Indeholder jeres brobygningsforløb opkvalificering i dansk og matematik? (sæt et kryds) - Ja - Nej - Ved ikke	Score = Andel af projektledere og tovholdere, der har tilkendegivet, at deres brobygningsforløb indeholder opkvalificering i dansk og matematik.	Survey til tovholder/projektleder	95	100	100	100	50	100	100	100	100	80	100	100	100	100	100

Indikator samt årsag til udvælgelse	Kvantitativt fidelitetsmål/ Konkret survey spørgsmål og svarmuligheder	Opgørelse af score for indikatoren (grænseværdier)	Datakilde	Projekterne samlet set	SELF	Erhvervs-skolen Nord-sjælland	EUC Nord	EUC Sjælland	Mercantec	NEXT Uddannelse København	Rybners	Skive Tekniske Skole	Social- og Sundhedsskolen Syd	Svendborg Erhvervs-skole	Teknisk Skole Silkeborg	Tietgen	Viden Djurs	ZBC
4.3. Deltagerne oplever at være blevet bedre til dansk Indikatoren er udvalgt, idet elevernes oplevelse af, om de er blevet bedre til dansk, tillægges vægt ift. den samlede fidelitet for kerneelementet.	Hvad oplever du at have fået ud af brobygningsforløbet rent fagligt? (sæt gerne flere krydser) - Jeg er blevet bedre til matematik - Jeg er blevet bedre til... - Mv.	Score = Andel af unge, der har tilkendegivet, at de er blevet bedre til dansk. <i>(NB! Der skal tages forbehold for, at den samlede andel af unge, der har besvaret spørgsmålet i surveyen på Social- og Sundhedsskolen Syd er under 15 pct. af den samlede andel unge i projektet.)</i>	Unge-survey	16	28	9	7	5	12	14	44	32	20	26	3	17	12	18
4.4. Deltagerne oplever at være blevet bedre til matematik Indikatoren er udvalgt, idet elevernes oplevelse af, om de er blevet bedre til matematik, tillægges vægt ift. den samlede fidelitet for kerneelementet.	Hvad oplever du at have fået ud af brobygningsforløbet rent fagligt? (sæt gerne flere krydser) - Jeg er blevet bedre til dansk - Mv.	Score = Andel af unge, der har tilkendegivet, at de er blevet bedre til matematik. <i>(NB! Der skal tages forbehold for, at den samlede andel af unge, der har besvaret spørgsmålet i surveyen på Social- og Sundhedsskolen Syd er under 15 pct. af den samlede andel unge i projektet.)</i>	Unge-survey	22	16	15	16	16	20	14	39	45	40	35	16	24	12	26
4.5. Deltagerne har bestået en afsluttende eksamen i dansk	Bestod du prøven/eksamenen i dansk? (sæt et kryds) - Ja - Nej - Ved ikke	Score = Andel deltagere, der har tilkendegivet, at de bestod prøven/eksamenen i dansk ud af den samlede antal, der har tilkendegivet, at de under	Unge-survey	67	100	100	25	*	*	100	38	67	*	*	100	71	100	70

Indikator samt årsag til udvælgelse	Kvantitativt fidelitetsmål/ Konkret survey spørgsmål og svarmuligheder	Opgørelse af score for indikatoren (grænseværdier)	Datakilde	Projekterne samlet set	SELF	Erhvervs-skolen Nord-sjælland	EUC Nord	EUC Sjælland	Mercantec	NEXT Uddannelse København	Rybners	Skive Tekniske Skole	Social- og Sundheds-skolen Syd	Svendborg Erhvervs-skole	Teknisk Skole Silkeborg	Tietgen	Viden Djurs	ZBC	
		forløbet har været til en afsluttende prøve/eksamenen i dansk																	
4.6. Deltagerne har bestået en afsluttende eksamen i matematik	Bestod du prøven/eksamenen i matematik? (sæt et kryds) - Ja - Nej - Ved ikke	Score = Andel deltagere, der har tilkendegivet, at de bestod prøven/eksamenen i matematik ud af den samlede antal, der har tilkendegivet, at de under forløbet har været til en afsluttende prøve/eksamenen i matematik	Unge-survey	57	67	67	50	*	100	67	0	100	50	*	50	63	75	50	
Indhold i kerneelement 5: Den unge får en fastholdelsesmentor Når den unge er påbegyndt ordinær uddannelse, fortsætter uddannelsesmentor og bliver til en fastholdelsesmentor, der følger den unge, indtil vedkommende har opnået en ordinær praktikplads.				Samlet fidelitet for kerneelement 5															
				49	68	48	32	58,5	75	0	67	50	57	67	10	33	0	42,5	
5.1. Den unge har fået tildelt en fastholdelsesmentor ved overgang til uddannelse Indikatoren er udvalgt, idet projektledere/tovholderes tilkendegivelser om, hvorvidt alle unge har fået tildelt en fastholdelsesmentor ved overgang til uddannelse, tillægges vægt ift. fideliteten for kerneelementet	Har alle unge fra jeres brobygningsforløb fået tildelt en fastholdelsesmentor ved overgang til uddannelse? (sæt et kryds) - Ja - Nej - Ved ikke	Score = Andel af projektledere og tovholdere, der har tilkendegivet, at alle unge i deres brobygningsforløb har fået tildelt en fastholdelsesmentor ved overgang til uddannelse.	Survey til tovholder/projektleder	59	100	89	0	50	67	0	67	50	100	67	0	33	0	60	

Indikator samt årsag til udvælgelse	Kvantitativt fidelitetsmål/ Konkret survey-spørgsmål og svarmuligheder	Opgørelse af score for indikatoren (grænseværdier)	Datakilde	Projekterne samlet set	CELLF	Erhvervs-skolen Nord-sjælland	EUC Nord	EUC Sjælland	Mercantec	NEXT Uddannelse København	Rybners	Skive Tekniske Skole	Social- og Sundhedsskolen Syd	Svendborg Erhvervsskole	Teknisk Skole Silkeborg	Tietgen	Viden Djurs	ZBC
5.2. Den unges uddannelsesmentor overgår til rollen som fastholdelsesmentor ved overgang til uddannelse Indikatoren er udvalgt, idet de unges tilkendegivelser om, hvorvidt deres uddannelsesmentor følger den unge på den nye uddannelse, tillægges vægt ift. fideliteten for kerneelementet	Nu hvor du er gået videre i grundforløb eller anden uddannelse, har du så fået en ny mentor, eller følger din hidtidige mentor dig på din nye uddannelse? (sæt et kryds) - Ja, jeg har fået en ny mentor - Ja, jeg har den samme mentor som før - Nej, jeg har ikke nogen mentor - Ved ikke	Score = Andel deltagere, der har tilkendegivet, at den hidtidige mentor følger dem på deres nye uddannelse.	Unge-survey	39	36	7	64	67	83	0	67	50	14	67	20	33	0	25

* Felterne indeholder intet tal, eftersom ingen i projektet har været til den pågældende afsluttende prøve.

Indikator samt årsag til udvælgelse	Kvantitativt fidelitetsmål/ Konkret survey-spørgsmål og svarmuligheder	Opgørelse af score for indikatoren (grænseværdier)	Datakilde	Projekterne samlet set	CELLF	Erhvervsskolen Nordsjælland	EUC Nord	EUC Sjælland	Mercantec	NEXT Uddannelse København	Rybners	Skive Tekniske Skole	Social- og Sundhedsskolen Syd	Svendborg Erhvervsskole	Teknisk Skole Silkeborg	Tietgen	Viden Djurs	ZBC
Indhold i minimumskrav: Bindende aftaler om et fast antal brobygningspladser Kommunen/kommunerne og erhvervsskolen skal indgå bindende aftaler om et fast antal brobygningspladser for minimum et år ad gangen, således at erhvervsskolerne kan tilrettelægge forløbene derefter og samtidig have overblik over deres økonomiske grundlag. Jobcenterets sagsbehandlere møder de unge på erhvervsskolen				Samlet fidelitet for kerneelement minimumskrav														

Indikator samt år-sag til udvælgelse	Kvantitativt fide-litetsmål/ Konkret survey-spørgsmål og svarmuligheder	Opgørelse af score for indikatoren (grænseværdier)	Data-kilde	Projekterne samlet set	SELF	Erhvervssko-len Nordsjæl-land	EUC Nord	EUC Sjælland	Mercantec	NEXT Uddan-nelse Køben-havn	Rybners	Skive Tekniske Skole	Social- og Sundhedssko-len Syd	Svendborg Er-hvervsskole	Teknisk Skole Silkeborg	Tietgen	Viden Djurs	ZBC	
<p>Jobcentrets sagsbehandler skal være tilgængelig for de unge på erhvervsskolen. Det er op til jobcentret og skolen indbyrdes at aftale, hvor ofte og hvor længe sagsbehandleren/sagsbehandlerne skal være på skolen. Det kan fx være en eller flere faste dage om ugen, men det kan også være nogle timer ugentligt. Det er endvidere et krav, at jobcentrets sagsbehandler afholder alle kontaktførelsessamtaler med den unge på erhvervsskolen under den unges brobygningsforløb.</p> <p>Der skal udpeges projektledere og tovholdere for brobygningsforløbet Der skal udpeges én projektleder på erhvervsskolen, der får det daglige ansvar for projektets drift. I de tilfælde, hvor flere erhvervsskoler samarbejder, udpeges en fælles projektleder. Endvidere skal der udpeges en tovholder i kommunen, der vil være både erhvervsskolens og den unges direkte indgang til kommunen. I de projekter, hvori der deltager flere kommuner, skal der udpeges tovholdere i hver af de deltagende kommuner.</p> <p>Der skal nedsættes en tværgående styregruppe Styregruppen skal som minimum består af ledelsesrepræsentanter fra jobcentret, erhvervsskolen og UU samt de respektive projektledere fra hhv. erhvervsskole og kommune.</p>																			
Aftaler om et fast antal brobygningspladser Indikatoren er udvalgt, idet projektledere og tovholderes tilkendegivelser tillægges vægt ift. fideliteten for minimumskravet.	Har I haft bindende aftaler om et fast antal brobygningspladser af minimum et år? (sæt et kryds) - Ja - Nej - Ved ikke	Score = Andel af projektledere/tovholdere, der har tilkendegivet, at der har været en aftale om et fast antal brobygningspladser af min. et års varighed.	Survey til tovholder/projektleder	83	0	100	100	50	50	100	100	50	100	100	50	100	100	80	
Jobcenterets sagsbehandlere møder de unge på skolen Indikatoren er udvalgt, idet projektlederes og tovholderes tilkendegivelser om, hvorvidt jobcenterets sagsbehandlere møder de unge på erhvervsskolen, tillægges vægt	Møder jobcentrets sagsbehandler de unge på erhvervsskolen? (sæt et kryds) - Jobcenterets sagsbehandler møder altid de unge på erhvervsskolen	Score = Andel af projektledere/tovholdere, der tilkendegiver, at jobcenterets sagsbehandlere altid møder de unge på erhvervsskolen.	Survey til tovholder/projektleder	56	100	25	100	50	0	50	100	50	75	67	100	0	33	80	

Indikator samt årsag til udvælgelse	Kvantitativt fidelitetsmål/ Konkret survey-spørgsmål og svarmuligheder	Opgørelse af score for indikatoren (grænseværdier)	Datakilde	Projekterne samlet set	CELf	Erhvervsskolen Nordsjælland	EUC Nord	EUC Sjælland	Mercantec	NEXT Uddannelse København	Rybners	Skive Tekniske Skole	Social- og Sundhedsskolen Syd	Svendborg Erhvervsskole	Teknisk Skole Silkeborg	Tietgen	Viden Djurs	ZBC
ift. fideliteten for minimumskravet.	- Jobcenterets sagsbehandler møder i noget omfang de unge på erhvervsskolen - Jobcenterets sagsbehandler møder ikke de unge på erhvervsskolen - Ved ikke																	
Der er udpeget projektlede og tovholdere for brobygningforløbet Indikatoren er udvalgt, idet en kortlægning af projektlede og tovholdere tillægges vægt ift. fideliteten for minimumskravet.	Kortlægning af projektlede og tovholdere for forløbet.	Score på 100 point = Det har været muligt at kortlægge, hvem der er hhv. projektlede og tovholdere i projektet.	Rundringning	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Der er nedsat en tværgående styregruppe Indikatoren er udvalgt, idet projektlede og tovholderes tilkendegivelser om, hvorvidt der er nedsat en styregruppe bestående af bestemte repræsentanter, tillægges vægt ift. fideliteten for minimumskravet.	Er der nedsat en tværgående styregruppe for brobygningforløbet, der består af både ledelsesrepræsentanter fra jobcenteret, erhvervsskolen og UU samt de respektive projektlede fra hhv. erhvervsskole og kommune? (sæt et kryds) - Ja, der er nedsat en tværgående styregruppe med både ledelsesrepræsentanter fra	Score = Andel projektlede og tovholdere, der har tilkendegivet, at der er nedsat en tværgående styregruppe, der består af både ledelsesrepræsentanter fra jobcenteret, erhvervsskolen, UU samt projektlede fra erhvervsskolen og kommune.	Survey til tovholder/projektlede	38	33	0	0	0	100	17	100	100	25	100	50	100	0	20

Indikator samt årsag til udvælgelse	Kvantitativt fidelitetsmål/ Konkret survey-spørgsmål og svarmuligheder	Opgørelse af score for indikatoren (grænseværdier)	Datakilde	Projekterne samlet set	CELF	Erhvervs-skolen Nordsjælland	EUC Nord	EUC Sjælland	Mercantec	NEXT Uddannelse København	Rybners	Skive Tekniske Skole	Social- og Sundhedsskolen Syd	Svendborg Erhvervsskole	Teknisk Skole Silkeborg	Tietgen	Viden Djurs	ZBC
	jobcenteret, erhvervsskolen og UU samt projektledere fra erhvervsskolerne og kommunen - Ja, der er nedsat en tværgående styregruppe, men den består kun af nogle af de nævnte repræsentanter og projektledere - Nej, der er ikke nedsat en tværgående styregruppe - Ved ikke																	

Forbehold og usikkerheder ved opgørelsesmetoden

I måden, hvorpå fidelitet opgøres i skemaet ovenfor, er der foretaget en række tilvalg og fravalg. Dette afsnit har til formål at skabe gennemsigtighed i disse valg.

Det første væsentlige valg, der er foretaget i skemaet ovenfor, er i forhold til måden, hvorpå fidelitet måles. Fidelitetsmålinger vil i visse undersøgelser oftest knytte sig til konkrete aktiviteter. Man måler således, i hvilken udstrækning en aktør (i dette tilfælde flere aktører i et projekt) udfører en konkret aktivitet knyttet til en velbeskrevet indsatsmodel. I skemaet ovenfor går fidelitetsmålinger ud over måling af konkret adfærd. I fidelitetsskemaet er der inkluderet målinger på indikatorer, der giver et billede af kvaliteten af projekternes aktiviteter. Et konkret eksempel herpå er, at der i skemaet er inkluderet et spørgsmål fra ungesurveyen, hvor de unge bedes om at vurdere, i hvilken grad uddannelsesmentoren har kunnet hjælpe den unge med at løse konkrete problemer (indikator 4.4 ovenfor).

Baggrunden for at inkludere indikatorer, der giver et billede af kvaliteten af projekternes arbejde, udspringer af indsatsmodellen og intentionerne bag projektet. I indsatsbeskrivelsen fremgår det, hvad intentionen ved de konkrete kerneelementer er, og hvad projektets kerneelementer skal bidrage til. Inkluderingen af indikatorer, der giver et billede af kvaliteten i projekternes arbejde, giver således et mere dækkende billede af, om projekterne har arbejdet fidelt med indsatsmodellen.

Det næste væsentlige valg, der er foretaget i den samlede opgørelse af fidelitet, er den konkrete opgørelse af scoren for de enkelte indikatorer, herunder hvornår projekternes kerneelementer scores som rød, gul eller grøn. For hver indikator kan projekterne opnå en score fra 0-100. En score på mellem 0-33=rød, en score på 34-66=gul, mens en score på 67-100=grøn. Den samlede score for hvert kernelement er således et udtryk for gennemsnittet på tværs af de underliggende indikatorer for hvert kerneelement. Opgørelsen af (/grænseværdierne for) den gennemsnitlige score for det enkelte kerneelement er fastlagt alt afhængig af datakilde (registerdata eller surveydata). Indekseringerne for hver datakilde er dermed forskellig og bestemt ud fra den beskrevne intention med kerneelementet. Ved denne opgørelsesmetode er der for hver indikator individuelt fastsat grænseværdier for scoren med henblik på at opnå et så retvisende billede som muligt af fideliteten for den enkelte indikator og i sidste ende det enkelte kerneelement.

Der skal ved denne opgørelsesmetode tages forbehold for, at der for nogle projekter er meget få besvarelser for de indikatorer, hvor surveys er datakilde. Det gælder især i ungesurveyen. I skemaet ovenfor er en række projekter på enkelte indikatorer markeret med en stjerne (*) for at vise, at der her er særlige forbehold.

Yderligere skal der tages forbehold for, at en given score på en indikator kan betyde meget for den samlede opgørelse af projektets fidelitet på kerneelementet. Dette er der så vidt muligt taget højde for ved at sikre en individuel fastlæggelse af grænseværdierne. Dog er det vigtigt også her at understrege, at denne konkrete opgørelse af fidelitet alene skal tjene til at give et overordnet billede af fideliteten i projekterne. I rapporten supplerer kvalitative interviews med nøglemedarbejdere og unge fra syv projekter (deep dives) denne opgørelse af fidelitet med vigtige eksempler på årsagerne til, hvorfor nogle projekter har eller ikke har implementeret kerneelementerne som intenderet.